

UNIwersYTET
WARSAWski

Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Warszawski

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport Samooceny

Uniwersytet Warszawski, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-971 Warszawa

Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych, Gmach Audytoryjny, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-971 Warszawa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Bezpieczeństwo wewnętrzne**

1. Poziom/y studiów: **studia drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne i niestacjonarne w języku polskim o profilu ogólnoakademickim**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek: **nauki o bezpieczeństwie**

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej: Nauki o bezpieczeństwie	Punkty ECTS	
	liczba	%
studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia	120	100%

SPIIS TREŚCI

<i>Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów</i>	<i>4</i>
<i>Skład zespołu przygotowującego raport samooceny</i>	<i>8</i>
<i>Prezentacja uczelni</i>	<i>9</i>
<i>Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim</i>	<i>9</i>
<i>Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się</i>	<i>11</i>
<i>Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się</i>	<i>20</i>
<i>Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie</i>	<i>24</i>
<i>Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry</i>	<i>31</i>
<i>Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie</i>	<i>37</i>
<i>Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku</i>	<i>40</i>
<i>Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku</i>	<i>44</i>
<i>Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia</i>	<i>50</i>
<i>Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach</i>	<i>56</i>
<i>Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów</i>	<i>58</i>
<i>Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów</i>	<i>64</i>
<i>Część III. Załączniki</i>	<i>67</i>
<i>Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku</i>	<i>67</i>
<i>Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)</i>	<i>69</i>
<i>Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów</i>	<i>71</i>
<i>Tabela 5. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych</i>	<i>74</i>
<i>Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających</i>	<i>75</i>

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Tabela 1. Efekty uczenia się dla kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne, stacjonarne i niestacjonarne (zaoczne) II stopnia

Nazwa kierunku studiów: Bezpieczeństwo wewnętrzne Poziom kształcenia: drugiego stopnia Profil kształcenia: ogólnoakademicki		
Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	istotę, miejsce i znaczenie bezpieczeństwa wewnętrznego jako dyscypliny nauk społecznych oraz jego relacje (przedmiotowe i metodologiczne) z innymi obszarami nauk, a także dysponuje poszerzoną i pogłębioną wiedzą na temat metod i technik badawczych oraz narzędzi opisu stosowanych w obszarze bezpieczeństwa.	P7S_WG Zakres i głębia
K_W02	różnego rodzaju więzi społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem tych kategorii więzi, które mają znaczenie dla bezpieczeństwa człowieka i grup, w których żyje oraz ma wiedzę o procesach zachodzących w nich zmian, jak również o twórczej działalności człowieka w zakresie kreowania porządku społecznego, politycznego i gospodarczego.	P7S_WG Zakres i głębia
K_W03	normy i reguły panujące w strukturach i instytucjach, jak i mechanizmy np. psychologiczne, społeczne, prawne służące przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu konfliktów i kryzysów oraz utrzymaniu porządku społeczno-politycznego i bezpieczeństwa w Polsce i na świecie.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W04	organizację, funkcjonowanie i zadania instytucji współczesnego państwa, wyspecjalizowanych w zakresie różnych	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki

	wymiarów bezpieczeństwa (militarnego, polityczno-ustrojowego, gospodarczego, społecznego, ekologicznego etc.)	
K_W05	środki ochrony praw i wolności człowieka i obywatela.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W06	instytucjonalne rozwiązania w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego oraz współpracy międzynarodowej służącej regionalnym i globalnym zagrożeniom (np. o charakterze terrorystycznym).	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W07	poglądy na temat struktur, instytucji, mechanizmów i norm w zakresie problematyki bezpieczeństwa społeczeństwa i państwa, zarówno współczesnych, jak i z perspektywy ich historycznej ewolucji, z uwzględnieniem głównych mechanizmów rozwoju dyscypliny.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W08	pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz rozumie konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W09	ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości z wykorzystaniem wiedzy z zakresu nauk społecznych ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy z zakresu bezpieczeństwa państwa.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	analizować i wyjaśniać wzajemne relacje i zależności zjawisk społecznych i politycznych rozmaitej natury, szczególnie w odniesieniu do szeroko pojętego bezpieczeństwa.	P7S_UW Wykorzystywanie wiedzy/rozwiązywane problemy i wykonywane zadania
K_U02	analizować (z wykorzystaniem pogłębionej teoretycznej oceny) różne zjawiska społeczne, zaś przede wszystkim dotyczące bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kryzysowych i zagrożeń dla jednostki, społeczeństwa i państwa.	P7S_UW Wykorzystywanie wiedzy/rozwiązywane problemy i wykonywane zadania
K_U03	wykorzystywać wiedzę teoretyczną (ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy o charakterze metodologicznym) do samodzielnego opisu (w tym w postaci opracowań pisemnych) zagadnień bezpieczeństwa. Potrafi stawiać hipotezy badawcze i weryfikować je.	P7S_UW Wykorzystywanie wiedzy/rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

K_U04	formułować samodzielne opinie, prognozy i propozycje rozwiązań (oraz ich wdrożenia) w zakresie zjawisk, mechanizmów i instytucji bezpieczeństwa, z uwzględnieniem zastosowania nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych.	P7S_UW Wykorzystywanie wiedzy/rozwiązywane problemy i wykonywane zadania
K_U05	przygotowywać wystąpienia publiczne (w tym prowadzić debatę) w zakresie właściwym dla problematyki bezpieczeństwa i dyscyplin pokrewnych.	P7S_UK Komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym
K_U06	posługiwać się językiem obcym, zgodnie z wymaganiami przewidzianymi dla poziomu B2+ESOKJ, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości terminologii z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego.	P7S_UK Komunikowanie się /odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym
K_U07	pracować w wyspecjalizowanych zespołach, powołanych w celu przeciwdziałania różnego rodzaju zagrożeniom i podejmować w nich odpowiedzialne i samodzielne zadania.	P7S_UO Organizacja pracy, planowanie i praca zespołowa
K_U08	kierować zespołem, biorąc odpowiedzialność za jego organizację i efekty pracy.	P7S_UO Organizacja pracy planowanie i praca zespołowa
K_U09	potrafi pogłębiać, uzupełniać i doskonalić zdobytą wiedzę oraz umiejętności, w szczególności jest przygotowany do podjęcia studiów III stopnia, a także ukierunkowywać innych w tym zakresie.	P7S_UU Uczenie się /planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	zdefiniowania priorytetów służących realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom dla struktur państwowych i społecznych oraz utrzymania w nich określonego ładu i porządku.	P7S_KK Oceny/krytyczne podejście
K_K02	uczestniczenia w tworzeniu i koordynowaniu projektów społecznych z zakresu bezpieczeństwa oraz jest gotów przewidywać społeczne, polityczne, prawne i ekonomiczne skutki swej działalności.	P7S_KO Odpowiedzialność/wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego
K_K03	zachowywania się w sposób profesjonalny i etyczny oraz do propagowania tych wartości przy pełnieniu ról zawodowych.	P7S_KR Rola zawodowa/niezależność i rozwój etosu

K_K04	wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych zakresach i formach pracy zawodowej oraz innych sytuacjach społecznych wymagających rozwiązania konkretnego problemu, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności krytycznej analizy skuteczności i przydatności zdobytej wiedzy oraz sprawnego posługiwania się systemami normatywnymi.	P7S_KR Rola zawodowa/niezależność i rozwój etosu
K_K05	wykazywania się przedsiębiorczością, umożliwiającą efektywne funkcjonowanie na rynku pracy; w szczególności do podjęcia działań mających na celu powołanie własnego podmiotu gospodarczego.	P7S_KO Odpowiedzialność/wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

OBJAŚNIENIA

Symbol efektu zdefiniowanego dla specjalności tworzą:

- 1.litera S – dla wyróżnienia, że chodzi o efekty zdefiniowane dla specjalności,
- 2.znak _ (podkreślnik),
- 3.jedna z liter W, U lub K – dla oznaczenia kategorii efektów (W – wiedza, U – umiejętności, K – kompetencje społeczne),
- 4.numer efektu w obrębie danej kategorii, zapisany w postaci dwóch cyfr (numery 1- 9 należy poprzedzić cyfrą 0).

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Daniel Przastek	Dr hab./adiunkt z habilitacją/Dziekan WNPiSM
Maciej Raś	Dr hab./adiunkt z habilitacją/Prodziekan ds. Studenckich/Kierownik Jednostki Dydaktycznej
Andrzej Misiuk	Prof. dr hab./profesor/Kierownik Katedry Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Ewa Marciniak	Dr hab. /adiunkt z habilitacją
Tomasz Słomka	Dr hab. /adiunkt z habilitacją
Aleksandra Gasztold	Dr hab. /profesor uczelni
Anna Sroka	Dr hab. /adiunkt z habilitacją
Krzysztof Tomaszewski	Dr hab. /adiunkt z habilitacją
Michał Brzeziński	Dr hab. /adiunkt z habilitacją
Lidia Ołówek	Mgr/staszy specjalista/Sekcja planowania i organizacji dydaktyki WNPiSM

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Warszawski

Uniwersytet Warszawski jest największą polską uczelnią i jednocześnie najlepszym w kraju ośrodkiem naukowym - uczelnią badawczą. Na Uniwersytecie pracuje 7,5 tys. osób, kształci się 40,5 tys. studentów na studiach I i II stopnia (z czego 31,2 tys. na studiach stacjonarnych), 2,5 tys. na studiach doktoranckich oraz 2,1 tys. słuchaczy na studiach podyplomowych. Wśród pobierających naukę studentów i doktorantów znajduje się 4,8 tys. cudzoziemców. Studia oraz badania naukowe są prowadzone na 24 wydziałach, a także w 30 kolegiach, centrach i ośrodkach naukowo-dydaktycznych oraz w 4 szkołach doktorskich.

Zgodnie z misją Uniwersytetu Warszawskiego, fundamentem jego działania jest jedność nauki i nauczania; zapewnienie dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo; kształtowanie elit Rzeczypospolitej, jak również synteza wartości uniwersalnych i lokalnych. W tym kontekście, podkreślenia wymagają cele strategiczne w części odnoszącej się do kształcenia studentów, szczególnie takie jak: wysoka jakość kształcenia, wszechstronna oferta edukacyjna odpowiadająca potrzebom rynku pracy i innowacyjnej gospodarki oraz społeczeństwa obywatelskiego, organizacja badań naukowych i procesu nauczania zapewniająca dużą mobilność studentów i kadry naukowej oraz obecność zagranicznych studentów i wykładowców, aktywna współpraca międzynarodowa w sferze badań naukowych i dydaktyki. Celem strategicznym jest również wykształcenie absolwentów liczących się na rynku pracy. Uniwersytet Warszawski, w zakresie realizacji działalności badawczej koncentruje się na udziale w projektach o zasięgu międzynarodowym.

Blisko 1/3 budżetu uczelni, wynoszącego 1,4 miliarda złotych, stanowią środki pozyskane na działalność naukową, a ich źródłem są m.in. granty przyznawane w konkursach krajowych oraz europejskich, takich jak konkursy Europejskiej Rady ds. Badań (ERC) czy Horyzont 2020 finansowane ze środków UE. W 2016 r. Uniwersytet otrzymał wyróżnienie HR Excellence in Research, który stanowi potwierdzenie spełnienia standardów Europejskiej Karty Naukowca.

Uniwersytet Warszawski współpracuje z wieloma partnerami zagranicznymi, zaś od 2018 r. jest aktywnym członkiem sojuszu European University Alliance 4EU+, który współtworzy wraz z Sorbonne Université, Uniwersytetem w Heidelbergu, Uniwersytet Karola w Pradze, Uniwersytetem Mediolańskim oraz Uniwersytetem w Kopenhadze.

Rozwój i ciągłe ulepszanie sfery badawczej i dydaktyki na UW służą dążeniu do uzyskania jak najwyższej pozycji w czołówce uczelni badawczych w Europie i na świecie.

Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych (WNPiSM)

WNPiSM jest jedną z największych tego typu jednostek dydaktyczno-badawczych nie tylko w Polsce, ale i w całej Europie Środkowo-Wschodniej i sukcesorem (od 1 września 2016 r.) Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW, który rozpoczął działalność w 1975 r.

Na mocy decyzji Rady Wydziału z dniem 1 lipca 2019 r. przestały istnieć poszczególne Instytuty wchodzące w skład Wydziału, to jest: Instytut Nauk Politycznych (istniejący od 1967 r.), Instytut Stosunków Międzynarodowych (istniejący od 1976 r.), Instytut Polityki Społecznej (istniejący od 1977 r.) oraz Instytut Europeistyki (istniejący od 2012 r.). W ich miejsce powstało 15 katedr naukowo-badawczych.

Oferta dydaktyczna WNPiSM składa się z siedmiu atrakcyjnych i prestiżowych kierunków studiów w języku polskim (bezpieczeństwo wewnętrzne, europeistyka, organizowanie rynku pracy, politologia, polityka społeczna, stosunki międzynarodowe, studia euroazjatyckie) oraz pięciu w języku angielskim (European Politics and Economics, Undergraduate Programme in International Relations, Graduate Programme in International Relations, Undergraduate Programme in Political Science, Graduate Programme in Political Science), od lat cieszących się popularnością wśród kandydatów. Dodatkowo WNPiSM posiada ofertę studiów podyplomowych, do niedawna prowadził także kształcenie na studiach doktoranckich (w związku z powstaniem szkół doktorskich na UW, studia doktoranckie są w procesie wygaszania).

Studenci WNPiSM nie tylko zdobywają wszechstronne i przydatne w późniejszym życiu zawodowym wykształcenie, ale też rozwijają swoje zainteresowania i pasje, zgodnie z wiekową tradycją uniwersytecką.

Potwierdzeniem czołowej pozycji WNPiSM są nie tylko popularność prowadzonych przez niego kierunków studiów, ale także wyniki rankingów i klasyfikacji, w których kierunki te od lat zajmują pierwsze miejsca (I miejsce w rankingu "Perspektyw" dla kierunków politologia i stosunki międzynarodowe nieprzerwanie od 2013 r.) ale również badania potwierdzające zaufanie, jakim pracodawcy darzą absolwentów naszego Wydziału.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Program kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest realizowany na podstawie *Uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim*. Jest on odzwierciedleniem misji i strategii Uniwersytetu Warszawskiego, zgodnie z którą za priorytet uznano jedność nauki i nauczania, a także poszerzenie oferty kształcenia na Uniwersytecie. Zgodnie z tą ideą powstał kierunek *Bezpieczeństwo wewnętrzne*, w ramach którego program oferuje prowadzenie szeregu przedmiotów o fundamentalnym znaczeniu akademickim, umożliwiającym studentowi zrozumienie złożonych problemów współczesnego świata. Zaznaczyć należy, że koncepcja kształcenia w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego pojawiła się na Uniwersytecie Warszawskim w 2008 r. Instytut Nauk Politycznych, który przedłożył wniosek do Senatu UW o utworzenie studiów na tym kierunku stał na stanowisku, że nowa oferta dydaktyczna będzie istotnym wzbogaceniem nowoczesnego kształcenia, skierowanego ku wyzwaniom współczesnego państwa – szeroki zakres tych wyzwań odnosił się i odnosi do bezpieczeństwa wewnętrznego. W intencji Instytutu Nauk Politycznych studia te miały łączyć walory klasycznych studiów uniwersyteckich z odpowiedzią na konieczność kształcenia w wyspecjalizowanych, dziedzinach (np. decydowanie i strategia w systemie bezpieczeństwa, strategię zapobiegania przestępczości, zarządzanie systemami bezpieczeństwa wewnętrznego, kontrola i audyt w zakresie bezpieczeństwa, współpraca międzynarodowa w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego i wiele innych zagadnień, w tym problematyka dotycząca kształcenia umiejętności miękkich – negocjacji, twórczego rozwiązywania problemów, czy zarządzania ryzykiem).

Aktualnie w programie studiów na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* na II stopniu obecne jest nawiązanie do najlepszych doświadczeń z początkowego okresu funkcjonowania studiów oraz uwzględnione są nowe tendencje w kształceniu na tym kierunku i nowe wyzwania związane z rynkiem pracy i rozwojem naukowym studentów. Dlatego też obecny program nadal łączy walory studiów uniwersyteckich (zapewnić to mają zajęcia z zakresu metodologii badań, geopolitycznych uwarunkowań bezpieczeństwa czy przedmiotów obejmujących zagadnienia socjo-psychologicznego funkcjonowania człowieka w małych i dużych grupach) oferuje studia specjalistyczne, co oznacza koncentrację na kształceniu w wyspecjalizowanych dziedzinach odnoszących się do bezpieczeństwa energetycznego i zarządzania kryzysowego (zapewnić to mają np.: zajęcia dotyczące strategii zwalczania przestępczości, przestępczości transgranicznej i handlu ludźmi, migracji we współczesnym świecie, czy bezpieczeństwa informacyjnego i bezpieczeństwa ekonomicznego, polityki energetycznej Polski oraz odnawialnych źródeł energii). Tak skonstruowany program sprawia, iż kształcenie na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest realizacją misji polegającej na dążeniu do zapewnienia studentom wszechstronnego, akademickiego wykształcenia, przy jednoczesnej dbałości o dobre przygotowanie kierunkowe i specjalistyczne.

Koncepcja kształcenia

Społeczną misją wynikającą z realizacji kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest zapewnienie studentom dostępu do najbardziej aktualnej wiedzy, tak aby mieli oni możliwość uzyskania wysokich kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy i w rozwoju naukowym. Jednocześnie

kształtowana jest gotowość do podejmowania współpracy, zachowywania się w sposób etyczny, kształtowane są zasady tolerancji i współodpowiedzialności. Istotną misją realizowaną w procesie kształcenia jest promowanie postaw sprzyjających poczuciu bezpieczeństwa w jego różnych wymiarach.

Koncepcja kształcenia wynika również z dążenia do utrzymania znaczącej pozycji w kraju w badaniach naukowych z zakresu nauk o bezpieczeństwie i zwiększanie wpływu w środowisku międzynarodowym. Chodzi nadto o zapewnienie studentom programów kształcenia, które wyposażą ich w kompetencje badawcze adekwatne do podejmowanych wyzwań zawodowych na regionalnym krajowym rynku pracy oraz rozwijanie współpracy z otoczeniem instytucjonalnym, w tym instytucjami publicznymi, prywatnymi i organizacjami pozarządowymi głównie poprzez aktywność badawczą, udział w seminariach czy warsztatach naukowych a także specjalne okazjonalne przedsięwzięcia.

Podkreślić należy, że ukształtowana koncepcja kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest unikatowa w skali kraju. Uniwersytet Warszawski zaczął realizować ten kierunek jako pierwszy ośrodek uniwersytecki w Polsce. Przy czym zaznaczyć trzeba, że powstanie kierunku na UW wiązało się również z zainicjowaniem szeroko zakrojonej współpracy instytucjonalnej i personalnej z wybitnymi przedstawicielami uczelni od lat kształcących w obszarach związanych z bezpieczeństwem wewnętrznym i dyscyplinach pokrewnych, uczelni kształcących funkcjonariuszy służb porządku publicznego i wojska. Wielu doświadczonych badaczy podjęło współpracę naukową i dydaktyczną z WNPiSM. Z inicjatywy Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytet Warszawski podpisał szereg umów o m.in. z Wojskowym Instytutem Medycznym - 30.X.2013 r., Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie - 10.05.2012 r., Akademią Sztuki Wojennej (dawniej Akademia Obrony Narodowej) - 02.07.2008 r., Wojskową Akademią Techniczną im. J. Dąbrowskiego - 11.04.2017 r., dzięki którym kształtowała się oryginalna oferta programowa.

Jednakże fundamentem dla ukształtowanej koncepcji kształcenia był i pozostaje potencjał badawczy pracowników WNPiSM a także innych jednostek UW. Prowadzone przez kadre WNPiSM badania z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego a szczególności współczesnego terroryzmu, zwalczania przestępczości, służb specjalnych, bezpieczeństwa społecznego, bezpieczeństwa ekologicznego i wielu innych stanowiły znakomity badawczo-dydaktyczny fundament dla powstania i rozwoju kierunku. Wzbogacanie kierunków badań następowało dzięki rozwojowi naukowemu kadry, jej współpracy z otoczeniem naukowym i gospodarczym w postaci konferencji, warsztatów, wizyt studyjnych. Początkiem tej współpracy była ogólnokrajowa konferencja, zorganizowana przez INP w 2011 r. **„Nauki o bezpieczeństwie - nowa dyscyplina, kierunki badań, możliwości kształcenia.** Konferencja ta była forum wymiany idei i doświadczeń kilku ośrodków naukowych takich jak: Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Akademia Sztuki Wojennej, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Akademia Pomorska, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Uniwersytet im. A. Mickiewicza, a także przedstawicieli PKA.

Kształceniu na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* przyświeca podstawowy cel, jakim jest wykształcenie wysoko wyspecjalizowanych badaczy a także analityków dwóch kluczowych dla współczesnego społeczeństwa sfer bezpieczeństwa wewnętrznego - bezpieczeństwa energetycznego, w tym jego istotnego aspektu, jakim jest energia odnawialna czy polityka klimatyczna oraz zarządzania kryzysowego – w tym zarządzania sytuacjami o potencjale kryzysowym, analizy informacji czy konstruowanie strategii zapobiegania przestępczości.

Zaznaczyć trzeba, że zgodnie z obowiązującym prawem krajowym, a także w nawiązaniu do dokumentów strategicznych przyjętych na UW, proces kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest nierozzerwalnie związany z badaniami prowadzonymi w dyscyplinie, do której

przyporządkowany jest kierunek studiów - nauki o bezpieczeństwie. Takie podejście pozwala na podtrzymywanie jedności badań i dydaktyki. Oznacza to współzależność programu studiów na kierunku i kompetencji kadry zatrudnionej w WNPiSM oraz ekspertów zewnętrznych, których doświadczenie i kompetencje pozwalają na wzmocnienie oferty edukacyjnej, przekazywanie specjalistycznej wiedzy studentom i kształtowanie umiejętności, dzięki którym studenci mogą konkurować na rynku pracy. Kadra dydaktyczna wykorzystuje wyniki swojej działalności naukowej w opracowywaniu i doskonaleniu programu studiów oraz poszczególnych przedmiotów. Jako przykład ilustrujący powyższy fakt przytoczyć należy projekt pod kierunkiem dr hab. Cezarego Smuniewskiego „Wdrożenie programu edukacyjnego „Polityka-Religia-Bezpieczeństwo. Konflikt i próby rozwiązania” w oparciu o współpracę z Centrum Badań nad Migracjami w Genui (nr POWR. 04.03.00-00-0013/18), finansowanego ze środków europejskich. W wyniku tego projektu przygotowywana jest koncepcja 12 przedmiotów wraz z podręcznikami akademickimi. Aktualnie przedmioty te są realizowane w formie przedmiotów ogólnouniwersyteckich. Efektem realizacji tego projektu ma być wsparcie absolwentów w funkcjonowaniu na rynku pracy w świecie wielokulturowym. Z kolei prof. Zbigniew Lasocik wnosi do koncepcji kształcenia i programu studiów swoje międzynarodowe doświadczenia z obszaru kryminologii i badań nad handlem ludźmi.

W ostatnich latach pracownicy Wydziału opublikowali wiele artykułów w renomowanych czasopismach naukowych i wydawnictwach.

Jako przykład publikacji w dyscyplinie **nauki o bezpieczeństwie** mogą służyć:

- Brzeziński Michał (2019), *Bezpieczeństwo jako wartość konstytucyjna*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa;
- Dobrowolska-Opala Magdalena (2018), *Rola Policji w zapewnianiu bezpieczeństwa meczów piłki nożnej w ujęciu sieciowym*, Seria: Securitas et Societas, Wydawnictwo A. Marszałek, Toruń;
- Gasztold Aleksandra (2020), *Feminist Perspectives on Terrorism: Critical Approaches to Security Studies*, Springer International Publishing, Cham;
- Gasztold Aleksandra, Gasztold Przemysław (2020), *The Polish Counterterrorism System and Hybrid Warfare Threats, Terrorism and Political Violence* (online: 25 June 2020);
- Gudzbeler Grzegorz (2018), *Symulatory pojazdów w procesie szkolenia podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne*, Wyd. DIFIN;
- Gudzbeler Grzegorz; J. Struniawski (2017), *Methodology of shooting training using modern IT techniques*, SPIE Proceedings Vol. 10445, Photonics Applications in Astronomy, Communications, Industry, and High Energy Physics Experiments 2017, 104456L (2017/08/07);
- Gudzbeler Grzegorz; J. Struniawski (2017), *Functional assumptions of virtual system to improve shooting training and intervention tactics of services responsible for security (VirtPol)*, SPIE Proceedings Vol. 10445, Photonics Applications in Astronomy, Communications, Industry, and High Energy Physics Experiments 2017, 104456M (2017/08/07);
- Itrich-Drabarek Jolanta (2019), *Etyka zawodowa funkcjonariuszy służb państwowych*, Wyd. Diffin, Warszawa;
- Kardaś Szymon (2018), *Znaczenie członkostwa w UE dla bezpieczeństwa energetycznego RP, „Sprawy międzynarodowe”*;

- Lasocik Zbigniew (2017), *Jeszcze o przemocy, ale trochę inaczej*, [w:] Zmiany i kontrola. Społeczeństwo wobec przestępczości, K. Buczkowski, W. Klaus, P. Wiktorska, D. Woźniakowska-Fajst (red.), Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa;
- Lasocik Zbigniew, *A new concept of criminology for the labour market*, The Legal Studies Quarterly, 2018, No. 3 (215), The Institute of Law Studies, Polish Academy of Science;
- Lasocik Zbigniew (2019), *Bonded Labor*, [in:] Global Crime. An Encyclopedia of Cyber Theft, Weapons Sales, and other Illegal Activities, Philip L. Reichel (ed), Vol. 1-2, Santa Barbara, Denver;
- Mider Daniel (2019), *Czarny i czerwony rynek w sieci The Onion Router – analiza funkcjonowania darkmarketów*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego”, 21 (11);
- Mider Daniel (2017), *Polacy wobec przemocy politycznej. Studium typów postaw i ocen moralnych*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa;
- Mider Daniel (2013), *The anatomy of violence: A study of the literature*, „Aggression and Violent Behavior”, nr 18 (6);
- Misiuk Andrzej (2018), *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wybrane problemy teorii i praktyki*, Wyd. WSPol., Szczecino, współautor;
- Misiuk Andrzej (2013), *Instytucjonalny system bezpieczeństwa wewnętrznego*, Wyd. Difin, Warszawa;
- Misiuk Andrzej (2020), *The Role of Territorial Self-Government in Ensuring Personal Security of Citizens in Poland*, Andrzej Misiuk, Stanisław Sulowski, Janusz Gierszewski, Andrzej Urbanek European Research Studies Journal, Volume XXIII, Issue 1;
- Potejko Piotr (2016), *Klauzule ochrony informacji w wybranych państwach*, [w:] *Jawność i jej ograniczenia*, Tom VI, *Struktura tajemnic*, (red.) G. Szpor, Warszawa;
- Potejko Piotr (2017) *Religious Extremism among Islam Believers Living in Poland – the Results and Conclusions of the Research*, [w:] *Radicalism and Terrorism in the 21st Century. Implications for Security*, (red.) A. Sroka, F. Castro-Rial Garrone, R. D. Torres Kumbrián, Peter Lang Edition, Frankfurt;
- Anna Sroka, Fanny Castro-Rial Garrone, Ruben Dario Torres Kumbrian (2017) (red.), *Radicalism and Terrorism in the 21 st Century. Implications for Security*, Peter Lang Edition, Frankfurt;
- Rydlewski Grzegorz (2017), *Megasystem bezpieczeństwa narodowego w Polsce. Ujęcie procesowe i funkcjonalno-decyzyjne*, Wydawnictwo A. Marszałek, Toruń;
- Rydlewski Grzegorz (2014), *Uwarunkowania i kierunki zmian w systemie instytucjonalnym bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce*, (w:) Trzy wymiary współczesnego bezpieczeństwa, red. S. Sulowski, M. Brzeziński, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa;
- Tomaszewska-Michalak Magdalena (2017), *Dozór elektroniczny jako technologia wspomagająca system penitencjarny*, [w:] *Technologia w ochronie penitencjarnej*, Wyd. Difin, Warszawa;
- Tomaszewski Krzysztof (2020), *The Polish road to the new European Green Deal – challenges and threats to the national energy policy*, „Polityka Energetyczna – Energy Policy Journal”, tom 23, zeszyt 2;

- Tomaszewski Krzysztof (2020), *Rola czynnika ludzkiego w kształtowaniu polityki energetycznej współczesnego państwa*, "Środkowoeuropejskie Studia Polityczne", nr 1/2020.

Realizowane są również liczne granty i projekty badawcze:

- Dmowski Seweryn, *Percepcja rywalizacji klubowych przez kibiców piłkarskich: analiza porównawcza państw Grupy Wyszehradzkiej (Polska, Czechy, Słowacja, Węgry)*, międzynarodowy grant badawczy NCN w ramach programu Harmonia 10, 2018/30/M/HS6/00866;
- Dobrowolska-Opała Magdalena, *European Sensor System for CBRN Applications*, źródło finansowania: Horyzont 2020;
- Domaradzki Spasimir, *Redscovering New Europe*, w ramach programu Erasmus+ na opracowanie narzędzi nauczania o Europie Środkowej i Wschodniej we współpracy z partnerami z Serbii, Chorwacji, Bułgarii i Rumunii, 2020-1-PL01-KA203-081999;
- Gudzbeler Grzegorz, *Wirtualne interaktywne centrum doskonalenia kompetencji zawodowych funkcjonariuszy Straży Granicznej*, NCBR nr DOB-BIO9/24/02/2018. Konsorcjum naukowo-przemysłowe w składzie: Politechnika Śląska, Zakłady Mechaniczne „Tarnów” S.A., Uniwersytet Warszawski, VRTECHNOLOGY sp. z o.o.;
- Gudzbeler Grzegorz, *European System for Improved Radiological Hazard Detection and Identification*, projekt finansowany w ramach H2020 - EU-RADION;
- Lasocik Zbigniew, *Demand for Sexual Exploitation in Poland – DESIrE*, projekt finansowany przez Komisję Europejską, umowa nr HOME/2015/ISFP/AG/THB/4000008408, czas realizacji projektu 2017-2019;
- Mirska Andżelika, *Local Government and the Changing Urban-Rural Interplay (LoGov)*, projekt realizowany jest w ramach Horyzont 2020 (działanie Marie Skłodowska-Curie, Research and Innovation Staff Exchange – RISE);
- Zaleśny Jacek, *Sądownictwo konstytucyjne w państwach poradzieckich: między wzorcem państwa prawnego a jego lokalną aplikacją*, NCN/OPUS 12, 2016/23/B/HS5/03648, 24/8/2017-23/1/2020.

Uwzględniając zatem dorobek pracowników naukowych i ich aktywności podkreślić należy, że profil akademicki realizowany na II stopniu studiów kładzie nacisk na zdobywanie przez studentów kompetencji związanych ze sferą obszarów badawczych w ramach realizowanego kierunku kształcenia. Od pierwszego roku studiów magisterskich studenci podczas zajęć dydaktycznych wprowadzani są w problematykę badań w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, przygotowują prace pisemne, projekty, których głównym celem jest samodzielna refleksja nad wybranymi kwestiami, np. związanymi z geopolitycznymi uwarunkowaniami bezpieczeństwa, strategiami bezpieczeństwa oraz metodologią badań nad bezpieczeństwem. Prace magisterskie mają charakter teoretyczno-empiryczny. Studenci przedstawiają w nich wyniki własnych badań nad szczegółowymi zagadnieniami związanymi z bezpieczeństwem energetycznym, terroryzmem czy współczesnymi problemami świata. Przykładem aktywności naukowej studentów są prace magisterskie skierowane na różnego rodzaju konkursy oraz publikacje, np.: Aleksandry Nowickiej *Partycypacja kobiet w wybranych organizacjach przestępczych*,

Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2017. W monografii analizie poddano zagadnienie motywów angażowania się kobiet do działalności w wybranych organizacjach terrorystycznych o podłożu islamskim oraz włoskiej mafii. Omówione zostały także role jakie pełnią kobiety we wskazanych organizacjach. Monografia jest opublikowaną pracą magisterską, która powstała pod kierunkiem dr hab. Aleksandry Gasztold. Z kolei prace magisterskie biorące udział w konkursach są zarówno przejawem zorientowania naszego kierunku na potrzeby otoczenia zewnętrznego, jak i wysokiego poziomu naukowego studentów. Przykładem prac magisterskich nagrodzonych w konkursach organizowanych np. przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji i Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest praca pana Bartosza Saramaka, który został zwycięzcą Konkursu Szefa ABW na najlepszą pracę magisterską w 2014 r. Praca dotyczyła wykorzystywania otwartych źródeł informacji w działalności wywiadowczej, napisana została pod kierunkiem prof. dr hab. Jolanty Itrich-Drabarek. W 2019 r. Bolesław Piasecki – absolwent studiów magisterskich na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne za pracę doktorską *Problem skuteczności kontrwywiadu* otrzymał II miejsce w konkursie Szefa ABW. W tymże konkursie w 2018 r. Bartosz Fraszka zajął I miejsce - praca magisterska *Ochrona kontrwywiadowcza w sferze polityki bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej* (promotor dr hab. Tomasz Kownacki), zaś Mateusz Rakowski II miejsce za pracę magisterską *Wybrane aspekty bezpieczeństwa podmiotów prywatnych w cyberprzestrzeni – wyzwania i zagrożenia* (promotor dr hab. Krzysztof Tomaszewski). Innym przykładem nagrodzonej w roku 2016 jest praca magisterska Krystiana Radziejewskiego zdobywcy III miejsca w Konkursie Szefa ABW - *Cyberbezpieczeństwo w administracji rządowej w Rzeczypospolitej Polskiej*. W pracy, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Izabeli Malinowskiej, Autor podjął się zdefiniowania priorytetów służących realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom dla struktur państwowych i społecznych oraz utrzymania w nich określonego ładu i porządku.

Studia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* prowadzone są na dwóch specjalizacjach: ***bezpieczeństwo energetyczne i zarządzanie kryzysowe***.

Bezpieczeństwo energetyczne to specjalizacja, która w szczególności odpowiada potrzebom zawodowego rynku pracy wobec faktu, iż kwestia ta stała się priorytetowa zarówno Polsce jak i Unii Europejskiej. Tym priorytetom odpowiada oferowany program kształcenia. I tak w trakcie realizacji poszczególnych przedmiotów omawiana jest problematyka bezpośrednio związana z bezpieczeństwem energetycznym. Na przykład przedmiot: *Polityka energetyczna Polski* odnosi się do analizy wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań w zakresie planowania i realizacji polityki energetycznej Polski w perspektywie średnio- i długoterminowej, obejmuje teoretyczną i praktyczną wiedzę na temat mechanizmów planowania strategicznego i realizowania krajowej polityki w sektorze energii. *Planowanie i finansowanie inwestycji w sektorze energetycznym* – to zajęcia obejmujące praktyczne aspekty realizacji projektów inwestycyjnych w sektorze energetycznym, analizę obowiązujących aktów prawnych oraz procedur, omawiane są też kwestie wykorzystania narzędzi analitycznych stosowanych w biznesie, problemy realizacji projektów energetycznych od etapu planowania po ewaluację skutków ekonomicznych oraz analizowana jest problematyka CSR – czyli uwzględnienie społecznej odpowiedzialności biznesu. *Odnawialne źródła energii* obejmują natomiast analizę uwarunkowań: technologicznych, ekonomicznych, politycznych i społecznych związanych z wykorzystaniem energii odnawialnych w gospodarce współczesnych państw, badanie kwestii teoretycznych (rozwiązania systemowe stosowane w sektorze energii) czy badanie problemów praktycznych (na wybranych przykładach inwestycji oraz projektów – w Polsce i na świecie). Treści kształcenia na tej specjalizacji odnoszą się też do regulacji na rynku energetycznym i obejmują

podstawowe informacje nt. polskich i europejskich regulacji dotyczących rynku energetycznego, historię powstawania regulacji w tym obszarze, jak również aktualne tendencje rozwojowe w w/w zakresie. Omawiane są też dokumenty, takie jak: Polityka Energetyczna Polski, ustawy, rozporządzenia, dyrektywy UE i rozporządzenia europejskie, dokumenty kierunkowe UE (białe, zielone księgi), ze szczególnym uwzględnieniem aspektów związanych z bezpieczeństwem energetycznym.

Przedstawiona charakterystyka specjalizacji *bezpieczeństwo energetyczne* pozwala na konkluzję, iż oferta programowa skierowana do studentów jest maksymalnie możliwym stopniu skorelowana z wyzwaniami polityki państwa i UE w odniesieniu do bezpieczeństwa energetycznego. Zatem w zakresie wspierania tego sektora kompetencjami i kwalifikacjami absolwentów naszego kierunku studia te spełniają znaczącą rolę.

Z kolei specjalizacja **Zarządzanie kryzysowe** oferuje rozszerzający wobec studiów licencjackich i specjalizacji zarządzanie kryzysowe program, złożony z takich przedmiotów jak: *Instytucje zarządzania kryzysowego w Polsce na tle porównawczym* – w trakcie zajęć omawiana jest rola służb, inspekcji, straży oraz wojska w zarządzaniu kryzysowym w Polsce na tle porównawczym, współpraca między podmiotami instytucjonalnymi w zarządzaniu kryzysowym, instytucje administracji publicznej w działaniu w czasie sytuacji kryzysowych. Inny przedmiot w ramach tej specjalizacji - *Analiza informacji w systemie bezpieczeństwa państwa* to przedmiot odnoszący się do takich zagadnień jak: metody i techniki analizy informacji, ze szczególnym uwzględnieniem analizowania, planowania i podejmowania decyzji w sektorze zarządzania bezpieczeństwem. Realizowany jest również praktyczny wymiar, sprzyjający kształtowaniu kompetencji na rynku pracy czyli przygotowywanie przez studentów dokumentów analitycznych.

Odnotować też trzeba iż w programie studiów znajdują się zajęcia dotyczące *Socjologii grup dyspozycyjnych i instytucji totalnych*, które obejmują takie zagadnienia jak: relacje społeczne i specyfikę grup dyspozycyjnych, organizacji totalnych i procesów totalizacji oraz oligarchizacji instytucji identyfikowania i zapobiegania organizacyjnym patologiom, analizę problemów funkcjonowania organizacji porządku publicznego, poczynając od rekrutacji i rozwoju personelu, misji i wyzwań strategicznych, efektywności działania, relacji z otoczeniem, funkcjonowania struktur organizacyjnych, ich uwarunkowań i dynamiki, biurokratycznych dysfunkcji, relacji porządku formalnego i nieformalnego. Ważne zagadnienia są związane z kulturą organizacyjną, tożsamościami kulturowymi, technologiami działania, w tym związanymi ze stosowaniem przemocy. Omawiane są też zagadnienia etosu zawodowego, motywacji, etyki i stylu życia funkcjonariuszy służb dyspozycyjnych, problemów zawodowych oraz psychospołecznych uwarunkowań i konsekwencji służby, zmian organizacyjnych, źródeł i metod rozwiązywania konfliktów. *Pozarządowe formy i instytucje bezpieczeństwa wewnętrznego* to przedmiot, który odnosi się do kwestii dylematów społeczeństwa obywatelskiego, w aspekcie organizacji pozarządowych form bezpieczeństwa, omawiane są wybrane organizacje pozarządowe - ich zadania i cele – działające w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce. *Przestępczość transgraniczna i handel ludźmi* to przedmiot omawiający aspekty prawne i organizacyjne zwalczania przestępczości transgranicznej i handlu ludźmi, funkcjonowanie platform współpracy międzynarodowej w zakresie zwalczania przestępczości transgranicznej i handlu ludźmi. Przedmiotem istotnym z perspektywy kształtowania umiejętności miękkich jest *Rozwiązywanie konfliktów*, kładący nacisk na istotę konfliktów, sposoby ich rozwiązywania, umiejętności komunikacyjne, mediacyjne i negocjacyjne.

Zatem specjalizacja *zarządzanie kryzysowe* jest oryginalnym, specyficznym i uwzględniającym kluczowe problemy współczesnych społeczeństw i państw programem, który wskazuje nie tylko na diagnozę i opis, ale także rozwiązania wybranych kwestii: migracji, handlu ludźmi, analizowania

informacji i wielu innych pośrednio lub bezpośrednio związanych z kryzysami różnej natury i zarządzaniem w ich obrębie.

Odnosić trzeba, że ze względu na akademicki charakter studiów II stopnia oferowane są też w programie kształcenia przedmioty, których treści umożliwiają szerszą, usytuowaną w różnych paradygmatach i podejściach badawczych refleksję nad naukami o bezpieczeństwie. Jako przykład należy wymienić *Badania nad wojną i pokojem*, które odnoszą się do problemu wzajemnych zależności między państwem a wojną z perspektywy historii oraz współczesności, obejmują gruntowną, specjalistyczną i wieloaspektową analizę zjawisk wojny i pokoju. Do tej grupy zaliczyć też należy przedmiot *Strategie z systemie bezpieczeństwa*, który aktualizuje wiedzę w zakresie zagadnień aksjologicznych, doktrynalnych, normatywnych, organizacyjnych, proceduralnych i kadrowych dotyczących decydowania strategicznego w systemie bezpieczeństwa w Polsce na tle rozwiązań w innych demokratycznych państwach współczesnych. Podejmowane są też problemy uwarunkowań, założeń i zmian w strategii bezpieczeństwa Polski w warunkach współczesnego świata oraz analiza i wyjaśnienie związków zachodzących między bezpieczeństwem zewnętrznym i wewnętrznym oraz w ramach działań systemowych.

Zatem zajęcia w ramach kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* oferują możliwość kształcenia uwzględniającego szersze konteksty bezpieczeństwa wewnętrznego – z jednej strony, z drugiej zaś specjalistyczne zagadnienia wynikające z aktualnych problemów bezpieczeństwa energetycznego, zarządzania kryzysowego. Zarówno treści nauczania jak i wykorzystywane metody są adekwatne do potrzeb studentów, dzięki czemu odpowiadają wymogom współczesnego rynku pracy.

Sposób kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* powinien zachęcać absolwenta do upowszechniania wartości akademickich będących w ścisłym związku z potrzebami otoczenia, w tym z potrzebami, instytucji bezpieczeństwa wewnętrznego i służb specjalnych, administracji publicznej oraz samorządowej. Ponadto absolwenci powinni posiadać pogłębioną wiedzę z zakresu zagadnień społecznych, politycznych i psychologicznych oraz umiejętność konfrontowania jej z elementami rzeczywistości wpływającej na stan bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego. Powinni dysponować też odpowiednim zakresem wiedzy humanistycznej, umiejętnością rozumienia idei bezpieczeństwa oraz wyboru optymalnego w danych warunkach działania. Absolwenci przygotowani są do uwzględniania ryzyka i przewidywania skutków podejmowanych decyzji, a także rozwiązywania złożonych problemów zawodowych, kreatywnego uczestnictwa w pracy zespołowej. Absolwenci powinni być przygotowani do pracy na kierowniczych stanowiskach w organach administracji publicznej, w szczególności w jednostkach organizacyjnych służb państwowych za bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publicznych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny.

W osiągnięciu tak ambitnych celów związanych z koncepcją kształcenia i sylwetką absolwenta władze Wydziału są wspierane przez interesariuszy wewnętrznych (studentów i doktorantów). Służą temu konsultacje z samorządem studentów, dyskusje w ramach Rady Dydaktycznej. W definiowaniu celów i koncepcji kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* istotną rolę odgrywa współpraca naukowców i studentów. Jako przykład może tu służyć wydawane od 2014 r. **Studenckie Czasopismo Naukowe Bezpieczeństwa Wewnętrznego Securo** ISSN 2353-6330 i publikowane na jego łamach artykuły. Czasopismo jest recenzowane, jego celem jest promocja artykułów naukowych studentów i doktorantów WNPiSM UW. Dotychczasowe opublikowano: Aleksandra Zięba, Jan Kowalczyk (red.), 2014, *Czasopismo Studenckiego Koła Bezpieczeństwa Wewnętrznego Securo*, nr II; Aleksandra Zięba (red.), 2016, *Czasopismo Studenckiego Koła Bezpieczeństwa Wewnętrznego Securo*, nr III, *Współczesny terroryzm*; *Bezpieczeństwo Społeczności Lokalnych*; Marcin Sabat, Aleksandra Zięba

(red.), 2017, Czasopismo Studenckiego Koła Bezpieczeństwa Wewnętrznego *Securo*, nr IV, *Tragedia na stadionie Hillsborough 15 kwietnia 1989 r. a obecne standardy organizacji i bezpieczeństwa imprez masowych*; Aleksandra Gasztold, Jakub Sabała (red.), 2018, Czasopismo Studenckiego Koła Bezpieczeństwa Wewnętrznego *Securo*, nr V, *Cyberbezpieczeństwo w XXI wieku*. Ta szczególna forma promowania osiągnięć badawczych studentów jest niewątpliwym atutem kształcenia kompetencji badawczych i analitycznych studentów bezpieczeństwa wewnętrznego. Współpraca naukowa ze studentami w ramach Kwartalnika *Securo* polega również na stopniowym włączaniu studentów w prace sekretarza redakcji.

Od początku funkcjonowania kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* władze WNPiSM (wcześniej Instytutu Nauk Politycznych) orientowały się na potrzeby otoczenia społecznego, czego wyrazem są nie tylko podpisane umowy o współpracy, ale również permanentny namysł nad kształtem programowym kierunku. Zwiększenie potencjału studentów na rynku pracy było przedmiotem wielu konferencji. Jako przykład może służyć konferencja dla pracowników dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* z 2016 r. *Przygotowanie i włączanie studentów do badań naukowych jako wyzwanie dydaktyczne* (Nałęczów), rok wcześniej – w ramach III Forum Naukowego - *Kierunki badań a student na rynku pracy*, zaś w 2018 konferencja *Kobiety i bezpieczeństwo* z udziałem funkcjonariuszek Policji, Służby Więziennej i Straży Granicznej pod patronatem RPO.

Treści kształcenia są stale dostosowywane do rozwoju nauk o bezpieczeństwie na świecie. Uczestnictwo naszych wykładowców w tworzeniu nauki światowej, o czym świadczą ich liczne wskazane już publikacje i uczestnictwo w międzynarodowych projektach badawczych również przyczynia się do zwiększenia poziomu kształcenia na naszym kierunku.

Uwzględniamy również najnowsze trendy w kształceniu w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego na świecie. Jako przykład mogą służyć kontakty naukowe i staże prof. Stanisława Sulowskiego, prof. Grzegorza Rydlewskiego, dr hab. Anny Sroki, dr. Piotra Potejko w takich ośrodkach jak: Universidad Nacional de Educación a Distancia, E MADRID 2016 i 2019 rok oraz dr Magdaleny Tomaszewskiej i dr. Piotra Potejko w USA, Sam Houston State University, Department of Security Studies, College of Criminal Justice 2020. Doświadczenia zdobyte podczas prowadzenia staży czy zajęć na tych uczelniach są bezpośrednio wdrażane w kształceniu w zakresie bezpieczeństwa. Są to m.in. amerykański system "case study" opracowania projektów realnych zdarzeń kryzysowych, które miały miejsce i opracowywania przez studentów różnorodnych nowych koncepcji wyjścia ("black swan theory").

W kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz definiowaniu celów wykorzystywane są wyniki raportu ELA (tworzony na podstawie ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych), analizy danych o zatrudnieniu absolwentów z Biura Karier UW, prowadzone były konsultacje z członkami Rady Konsultacyjnej (powołanej przez Dyrektora INP w 2010 r.), aktualnie zastąpionej przez Zespół ds. kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* Rady Interesariuszy, funkcjonującej przy WNPiSM. W ich wyniku w miarę możliwości organizacyjnych i formalno-prawnych dokonuje się zmian w programie kształcenia studentów. Dotychczas aktywność członków Rady Konsultacyjnej polegała na formułowaniu opinii w sprawach zmian programowych, dzieleniu się własnymi doświadczeniami w toku spotkań nie tylko z kadrą akademicką, ale również ze studentami (na przykład coroczne spotkania studentów z przedstawicielami ABW), seminariach odnoszących się do kwestii profilu absolwenta, czy indywidualnych spotkań w trakcie zajęć. Podkreślić trzeba, że w kształtowaniu koncepcji programu kształcenia udział wzięli na poszczególnych etapach

przedstawiciele najważniejszych instytucji i służb, niejednokrotnie ich szefowie, dyrektorzy departamentów, czy wydziałów.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Studia magisterskie trwają 4 semestry. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów uczenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS (o czym świadczy bilans ECTS zawarty w każdym sylabusie).

Przykład efektów kierunkowych II stopień (specjalizacje BE + ZK): absolwent zna i rozumie istotę, miejsce i znaczenie bezpieczeństwa wewnętrznego jako dyscypliny nauk społecznych oraz jego relacje (przedmiotowe i metodologiczne) z innymi obszarami nauk, a także dysponuje poszerzoną i pogłębioną wiedzą na temat metod i technik badawczych oraz narzędzi opisu stosowanych w obszarze bezpieczeństwa; organizację, funkcjonowanie i zadania instytucji współczesnego państwa, wyspecjalizowanych w zakresie różnych wymiarów bezpieczeństwa (militarnego, polityczno-ustrojowego, gospodarczego, społecznego, ekologicznego etc.) Absolwent potrafi analizować i wyjaśniać wzajemne relacje i zależności zjawisk społecznych i politycznych rozmaitej natury, szczególnie w odniesieniu do szeroko pojętego bezpieczeństwa; analizować (z wykorzystaniem pogłębionej teoretycznej oceny) różne zjawiska społeczne, zaś przede wszystkim dotyczące bezpieczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kryzysowych i zagrożeń dla jednostki, społeczeństwa i państwa posługiwać się językiem obcym, zgodnie z wymaganiami przewidzianymi dla poziomu B2+ESOKJ, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości terminologii z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego. Absolwent jest gotów zdefiniowania priorytetów służących realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania zagrożeniom dla struktur państwowych i społecznych oraz utrzymania w nich określonego ładu i porządku; do uczestniczenia w tworzeniu i koordynowaniu projektów społecznych z zakresu bezpieczeństwa oraz jest gotów przewidywać społeczne, polityczne, prawne i ekonomiczne skutki swej działalności.

Efekty te są realizowane na bazie wiedzy zdobywanej podczas zajęć z przedmiotów ogólnych, obowiązkowych dla obu specjalizacji oraz przedmiotów do wyboru i fakultatywnych.

Reasumując, efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i gotowości do przyjmowania określonych postaw osiąmane przez studentów kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* II stopnia należy z całą pewnością potraktować jako sprzyjające z jednej strony konkurencyjnemu funkcjonowaniu na rynku pracy, z drugiej wykorzystywaniu zdobytej wiedzy w wyjaśnianiu zjawisk i procesów oraz prowadzeniu naukowej aktywności.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Studia II stopnia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* (stacjonarne i niestacjonarne zaoczne) trwają 2 lata (4 semestry) i kończą się uzyskaniem tytułu magistra. Na kierunku obowiązują rozliczenia roczne, zaś do ukończenia studiów wymagane jest uzyskanie 120 punktów ECTS.

Program skonstruowany w taki sposób, że punkty ECTS są podzielone równomiernie pomiędzy semestry i kolejne lata studiów, choć student, w związku z obowiązującym rozliczeniem rocznym,

posiada pewną dowolność w tworzeniu planu zajęć poprzez możliwość realizacji przedmiotów do wyboru w jednym z dwóch semestrów lub indywidualnego ich ułożenia, z uwzględnieniem swoich potrzeb.

Studenci zdobywają pogłębioną wiedzę dotyczącą zagadnień bezpieczeństwa energetycznego i zarządzania kryzysowego. Kształcenie pozwala również na zdobycie przez studentów kompetencji w zakresie prowadzenia badań naukowych w obszarze nauk o bezpieczeństwie, z uwzględnieniem ich solidnej podbudowy metodologicznej i teoretycznej, co pozwala na osiągnięcie pełnej kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Plan studiów na obu formach (stacjonarnej i niestacjonarnej) jest tożsamy, różnica polega na liczbie godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich.

W pierwszym roku studiów magisterskich studenci realizują przedmioty, które obejmują szeroki zakres zagadnień nauk o bezpieczeństwie, a ich układ sprzyja pozyskiwaniu wiedzy i umiejętności poznawczych na temat dyscypliny naukowej i jej osadzenia w teoretycznych i metodologicznych podstawach nauk społecznych a także różnych wymiarów bezpieczeństwa np. informacji, ekonomicznego, energetycznego. W kształtowaniu poznawczej refleksji nad bezpieczeństwem i inspirowaniu kontekstualnego myślenia pomagają przedmioty związane z analizą zagrożeń, ich społecznej percepcji, czy strategii zapobiegania przestępczości.

Studenci otrzymują szansę na dwutorowe zgłębianie tematyki bezpieczeństwa – naukowej refleksji, gdzie głównym zadaniem jest identyfikacja, deskrypcja, systematyzacja problematyki towarzyszy kształcenie w zakresie szczegółowych problemów bezpieczeństwa, gdzie głównym zadaniem jest kształcenie umiejętności analitycznych czy eksplanacyjnych. Układ treści kształcenia został pomyślany tak, aby student po zakończeniu pierwszego roku studiów miał wiedzę i umiejętności poznawcze umożliwiające rozwijającą kontynuację kształcenia. Towarzyszy temu założenie, że wiedza ma charakter „korespondencyjny”, tzn. kolejne zagadnienia powinny być w rzeczowej relacji z wcześniejszymi, dzięki temu studenci potrafią nie tylko wiedzieć, „że”, ale również rozumieć „dlaczego” a zatem uzyskiwać wiedzę nie tylko o faktach ale również o złożonych procesach.

W pierwszym roku studiów studenci realizują przedmioty kierunkowe i specjalizacyjne. Do tych pierwszych należą: *Metodologia badań nad bezpieczeństwem*, *Psychologia społeczna*, *Komunikowanie społeczne*, *Bezpieczeństwo ekonomiczne*. Do drugiej grupy przedmiotów zaliczane są: *Odnawialne źródła energii*, *Polityka energetyczna Polski*, *Instytucje zarządzania kryzysowego w Polsce na tle porównawczym* czy *Analiza informacji w systemie bezpieczeństwa państwa*. Studenci realizują też proseminarium magisterskie (30 godz.), którego celem jest identyfikacja i analiza problemu badawczego oraz poznanie adekwatnych do własnych badań metod i technik badawczych.

Drugi rok studiów wiąże się z intensyfikacją przygotowania pracy magisterskiej (60 godz. seminarium dyplomowego) oraz poszerzaniem wiedzy i umiejętności z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego. Wychodząc z założenia, że oferta dydaktyczna powinna uwzględniać rozszerzający się zakres przedmiotowy nauk o bezpieczeństwie proponowane są studentom treści kształcenia odnoszące się do: zwalczania terroryzmu czy strategii w systemie bezpieczeństwa oraz specjalizacyjne – na przykład *Infrastruktura i logistyka w zarządzaniu kryzysowym*, czy *Planowanie i finansowanie inwestycji w sektorze energetycznym*. Charakter tych przedmiotów również jest wyrazem intencji autorów programu, by łączyć to co w większym stopniu teoretyczne, z tym co w większym stopniu specyficzne, odnoszące się do praktycznych rozwiązań.

W programie od roku 2019/2020 wprowadzono zmiany polegające na rezygnacji ze specjalności, na rzecz specjalizacji, przy czym zakres programowy tychże nie uległ zasadniczej zmianie. Zaznaczyć trzeba, że zmienił się układ programu – pierwszy semestr jest wspólny dla obu specjalizacji,

po czym studenci mają możliwość wyboru ścieżki specjalizacyjnej. W poprzedniej wersji programu rekrutacja odbywała się na specjalności – co oznacza, że studenci rozpoczynając studia musieli mieć określone preferencje. W wyniku szerokich konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi dokonano modyfikacji tj. możliwości wyboru specjalizacji po pierwszym semestrze studiów.

Dokonując niewielkiej modyfikacji programu kształcenia wzięto pod uwagę rozwijającą się specjalizację – bezpieczeństwo energetyczne i w miejsce przedmiotu *Geopolityczne aspekty bezpieczeństwa gazowego* zaproponowany został nowy przedmiot: *Megatrendy w sektorze energetycznym*. Dodatkowo, również w rezultacie dyskusji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi wprowadzono przedmiot *Polityka klimatyczno –energetyczne UE*.

Podkreślić trzeba, że w nowym programie została utrzymana liczba godzin przeznaczonych na seminarium magisterskie (2., 3. i 4. semestr studiów). Było to również wynikiem szerokich konsultacji przeprowadzonych tak wśród interesariuszy wewnętrznych - kadry dydaktycznej (promotorów, recenzentów prac magisterskich), jak i samych studentów. Taka konstrukcja daje nie tylko możliwość maksymalnego czasu koniecznego do przygotowania samej pracy magisterskiej, ale jednocześnie umożliwia skuteczne nabywanie przez studentów umiejętności prowadzenia badań naukowych, wykorzystywania poznanej metodologii i teoretycznej podbudowy nauk o bezpieczeństwie do prowadzenia własnych projektów badawczych, których efektem jest przygotowanie pracy magisterskiej.

Po uzyskaniu absolutorium, co warunkowane jest realizacją obowiązkowych przedmiotów kierunkowych oraz przedmiotów do wyboru wymaganych programem studiów, jak również po przygotowaniu pracy magisterskiej i jej akceptacji przez promotora oraz otrzymaniu z niej oceny pozytywnej wystawionej przez promotora i recenzenta, student przystępuje do egzaminu dyplomowego. Pozytywny wynik egzaminu pozwala na ukończenie studiów II stopnia i uzyskanie tytułu magistra.

Program na II stopniu studiów umożliwia studentom realizację przedmiotu kierunkowego w języku obcym na poziomie B2+, co gwarantuje praktykę biegłości językowej w zakresie nauk o bezpieczeństwie.

Podkreślić trzeba, że treści programowe są wzbogacone o elementy kształcące z zakresu umiejętności miękkich takich jak, rozwiązywanie konfliktów, autoprezentacji, funkcjonowania w grupie, czy kreatywne myślenia. Służą temu takie przedmioty jak: *Rozwiązywanie konfliktów*, *Psychologia społeczna*, *Komunikowanie społeczne* oraz *Przedmioty fakultatywne*.

Studenci realizują także przedmioty swobodnego wyboru oraz przedmioty z zakresu nauk humanistycznych, kształtując w ten sposób indywidualną ścieżkę kształcenia. Są to zajęcia z oferty Uniwersytetu Warszawskiego.

Metody kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych są różnorodne a ich dobór uzależniony od rodzaju prowadzonych zajęć i efektów uczenia się, które każdorazowo mają zostać osiągnięte przez studenta. Kierunek *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest prowadzony w ramach wykładów, konwersatoriów, ćwiczeń, seminariów i zajęć fakultatywnych – realizowanych na ogół w formie konwersatoriów. Zajęcia się odbywają w salach dydaktycznych,

w semestrze letnim 2019/2020 oraz w semestrze zimowym 2020/2021 na: Google Meets, Zoom, Google Classroom. Od wielu lat jest wykorzystywana w dydaktyce *Platforma edukacji internetowej Uniwersytetu Warszawskiego Kampus*.

W czasach przed pandemią korzystanie z tej platformy miało trojaki sposób: do realizacji procesu dydaktycznego w całości („czysty” e-learning), w części (nauczanie hybrydowe, czyli blended-learning), bądź wykorzystując tylko jej techniczne możliwości do udostępniania studentom określonych materiałów. W tym ostatnim przypadku platforma ta służy, jako swoista biblioteka multimedialna lub tzw. repozytorium plików i różni się od dydaktycznych stron internetowych tym, że autor materiałów może zdecydować, która, ściśle określona grupa studentów może mieć dostęp do tych materiałów. W roku akademickim 2019/2020 e-learning był wykorzystywany przez znaczną grupę nauczycieli, nie tylko ze względu na okoliczności ale również ze względu na pozytywne doświadczenia wynikające z wieloletniego praktykowania tej formy kształcenia. E-learning zapewnia bowiem nie tylko osiąganie efektów „wiedзовых”, ale również uczy terminowego wykonywania zadań a także kształci kompetencje cyfrowe studentów. Ponadto zapewniony jest stały dostęp do materiałów dydaktycznych, co jest szczególnie ważne w zdalnej formule edukacji realizowanej w bieżącym roku akademickim a w poprzednich latach dla realizacji programu na studiach niestacjonarnych.

W realizacji programu studiów zaplanowano również wykorzystanie nowopowstałej **Pracowni informatycznej** wyposażonej w program do zarządzania kryzysowego, jednakże zamiar został odłożony w czasie ze względu na okoliczności zewnętrzne. W planach jest również projekt, którego celem jest pozyskanie oprogramowania Maltego, służącego do pozyskiwania informacji w Internecie. Oprogramowanie jest niezbędne do celów pracy naukowej oraz innowacyjnego, nastawionego na bieżące wyzwanie i problemy kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*.

Metody kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* stymulują studentów do pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się oraz przyjmowania współodpowiedzialności za jego efekty. Służą temu zwłaszcza projekty indywidualne i grupowe oraz symulacje. Wykorzystywane są też konwencjonalne metody takie jak: dyskusja, debaty oxfordzkie, praca w grupach, krytyczna analiza źródeł.

Seminaria i ćwiczenia stanowią formę interaktywnych zajęć sprawdzających i pogłębiających zakres przyswojonego przez studenta materiału, dominuje na nich wykorzystanie metod problemowych, aktywizujących nauczanie-uczenie się. Wykładowcy sięgają również do niestandardowych metod kształcenia, wykorzystując przy tym możliwość współpracy z otoczeniem zewnętrznym.

Od 2017/2018 roku w ramach zajęć fakultatywnych realizowane są zajęcia o charakterze praktycznym, które łączą elementy ratownictwa medycznego z nowoczesnymi standardami reagowania na zagrożenia dla bezpieczeństwa (Anty-Terror System, Run HideFight, RescueResponse itd.) Program tych zajęć opracowany jest we współpracy z Akademickim Związkiem Sportowym oraz *Fundacja Sportów Obronnych Wspierania Obronności i Bezpieczeństwa Państwa At-System Group*.

Na uwagę zasługują również zajęcia prof. Agnieszki Rothert, która wykorzystuje grywalizację (nauczanie poprzez gry) jako metodę nauczania, prowadzi warsztaty kreatywnego myślenia w stworzonej w tym celu na Wydziale Pracowni Kreatywności. Zajęcia te są przeznaczone dla studentów kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* I i II stopnia. Niewątpliwie sprzyjają rozwijaniu niestandardowego myślenia, stymulują do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

Zajęcia fakultatywne pozwalają studentom poszerzyć i pogłębić wiedzę z zakresu osobistych zainteresowań, obok metod problemowych duże znaczenie mają metody podające. Bardzo duży nacisk kładziony jest na pracę własną studenta – tu najczęściej wykorzystywana jest metoda projektów.

Wydział podejmuje starania, by stosowane metody kształcenia uwzględniały samodzielne uczenie się studentów i aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiały studentom

osiągnięcie zakładanych efektów uczenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów drugiego stopnia – udział w prowadzeniu badań, obejmujący podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań.

W programie kształcenia na studiach II stopnia nie zostały uwzględnione praktyki zawodowe.

WNPiSM jest dostosowany do osób niepełnosprawnych ruchowo (windy, podnośniki wzdłuż schodów) oraz stosuje ułatwienia dla osób z innymi rodzajami niepełnosprawności np. osoby niedowidzące mają prawo do otrzymania egzaminów z powiększona czcionką i pisanie ich dłużej (czas egzaminu jest wydłużany o 20%). Wsparcie dla niepełnosprawnych odbywa się z koordynacją na poziomie całej uczelni. Koordynację tę zapewnia Biuro Osób Niepełnosprawnych.

Kształcenie na studiach stacjonarnych odbywa się w dni robocze, tylko na studiach niestacjonarnych zaocznych w soboty i niedziele. Na obu formach jest realizowany ten sam plan studiów. W roku akademickim 2020/21 zajęcia mają charakter zdalny.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Nabór na studia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* na rok akademicki 2020/2021 odbył się na podstawie:

- *Uchwały Nr 451 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie warunków, trybu i terminów postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2020/2021 wraz z załącznikami*
- *Zarządzenia Nr 35 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie szczegółowych unormowań dotyczących postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim na rok akademicki 2020/2021.*

Rejestracja kandydatów odbywa się w formie elektronicznej na stronie internetowej <https://irk.uw.edu.pl>, obsługiwanej przez system Internetowej Rekrutacji Kandydatów. Rejestracja internetowa jest czynna przez całą dobę w okresie rejestracji wynikającym z harmonogramu rekrutacji. Rejestracja kandydata w systemie IRK jest pierwszym i niezbędnym etapem procedury kwalifikacyjnej.

Studia II stopnia (stacjonarne) na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* przeznaczone są dla osób z tytułem zawodowym licencjata, inżyniera lub magistra dowolnego kierunku studiów.

Dla kandydatów z dyplomem uzyskanym w Polsce oraz kandydatów z dyplomem zagranicznym podstawą kwalifikacji jest egzamin testowy. Zagadnienia egzaminacyjne obejmują następujące treści nauczania zawarte w programie studiów I stopnia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*:

- Administracja publiczna właściwa w zakresie spraw bezpieczeństwa
- Instytucje bezpieczeństwa wewnętrznego w Polsce

- Naczelne organy państwowe (Prezydent RP, Rada Ministrów, Minister Spraw Wewnętrznych, Minister Obrony Narodowej) w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego
- Podstawowe pojęcia związane z zapobieganiem przestępczości
- Pojęcie i rodzaje bezpieczeństwa
- Policja i służby specjalne w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego
- Porządek publiczny i bezpieczeństwo publiczne
- Problematyka bezpieczeństwa wewnętrznego w ramach Unii Europejskiej
- Rola aktów prawnych (ustaw, rozporządzeń z mocą ustawy, aktów prawa miejscowego) w regulacji bezpieczeństwa wewnętrznego
- Rola kryminalistyki w procesie zapobiegania oraz wykrywania przestępstw
- System penitencjarny w Polsce: podstawowe pojęcia oraz ustawodawstwo
- Stany nadzwyczajne w prawodawstwie w Polsce
- Terroryzm jako zagrożenie dla państw
- Zagrożenia i wyzwania dla bezpieczeństwa

Pisemny test wiedzy z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego odbywa się w oparciu o literaturę podaną do wiadomości kandydatów w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów. W teście przeważają zadania o charakterze pytań zamkniętych z 4 opcjami odpowiedzi. Natomiast zadania otwarte mają na celu wykazanie się zdolnością do zrozumienia tekstu, umiejętnością jego analizy i interpretacji. Test jest sprawdzianem poziomu zrealizowania osiągniętych efektów uczenia się na pierwszym stopniu studiów.

Wynik końcowy to liczba punktów z przedziału od 0 do 50. Minimalny próg kwalifikacji wynosi 20 pkt. W roku 2020 egzamin testowy odbył się w formie zdalnej, a w roku 2019 odbył się w formie stacjonarnej. W roku 2020 w rekrutacji na rok akademicki 2020/2021 wzięło udział 75 kandydatów. Odbyły się trzy tury rekrutacji.

Kandydaci na **studia II stopnia (niestacjonarne zaoczne)** na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*, którzy posiadają dyplom polski są kwalifikowani na podstawie oceny uzyskanej na dyplomie studiów I stopnia, jednolitych magisterskich, inżynierskich lub równoważnych oraz średniej ocen uzyskanych w toku studiów.

Sposób przeliczania ocen uzyskanych na dyplomie:

- ocena dostateczna + lub dostateczna – 6 punktów,
- ocena dobra + lub dobra – 8 punktów,
- ocena celująca lub bardzo dobra – 10 punktów.

Sposób przeliczania średniej ocen uzyskanych w toku studiów I stopnia:

- do 3,00 – 1 punkt,
- od 3,01 do 3,50 – 3 punkty,
- od 3,51 do 4,00 – 5 punktów,
- od 4,01 do 4,50 – 7 punktów,
- od 4,51 – 10 punktów.

Kandydatów z dyplomem zagranicznym obowiązują takie same zasady, jak dla kandydatów z dyplomem uzyskanym w Polsce. Oceny kandydatów z dyplomem zagranicznym podlegają odpowiedniemu przeliczeniu i przyrównaniu do skali ocen obowiązującej na Uniwersytecie Warszawskim.

Wynik końcowy to liczba punktów w przedziale od 0 do 20. Próg kwalifikacji wynosi 8 pkt.

Studia II stopnia trwają cztery semestry. Od drugiego semestru studenci dokonują wyboru jednej z dwóch specjalizacji:

- Bezpieczeństwo energetyczne
- Zarządzanie kryzysowe.

Kandydaci na studia II stopnia, którzy nie posiadają honorowanego przez UW dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego co najmniej na poziomie B2, mogą przystąpić do rozmowy sprawdzającej znajomość języka. Rozmowy są przeprowadzone przy użyciu środków komunikacji elektronicznej gwarantujących potwierdzenie tożsamości kandydata oraz samodzielność pracy kandydata w czasie rzeczywistym. Rozmowa dotyczy aktualnych wydarzeń politycznych, społecznych i ekonomicznych.

Podczas rozmowy kandydat może uzyskać maksymalnie 30 punktów w wyniku oceny:

- zasobu słownictwa – 0-10 pkt.,
- poprawności gramatycznej wypowiedzi – 0-10 pkt.,
- stylu, kompozycji wypowiedzi – 0-10 pkt.

Próg kwalifikacji wynosi 16 pkt.

Kandydaci zakwalifikowani na studia składają w wyznaczonym terminie wymagane dokumenty (lista dokumentów jest wymieniona w *Zarządzeniu Nr 35 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie szczegółowych unormowań dotyczących postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim na rok akademicki 2020/2021* oraz jest dostępna na stronie: <http://rekrutacja.uw.edu.pl/wymagane-dokumenty/>).

Ogólne zasady przeniesienia z innej uczelni na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2020/2021 zawarte zostały w załączniku nr 3 do Uchwały nr 451 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 26 czerwca 2019 r. oraz są zawarte w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów.

Rekrutacja na przeniesienia odbywa się poprzez system Internetowej Rejestracji Kandydatów. Przeniesienia dokonywane są po zaliczeniu pierwszego roku studiów. Przeniesienia odbywają się jedynie w ramach tego samego kierunku i poziomu kształcenia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach może zostać podjęta inna decyzja. Przeniesienia dokonywane są przed rozpoczęciem roku akademickiego.

Decyzja o przeniesieniu w ramach określonego limitu miejsc jest podejmowana na podstawie złożonych dokumentów oraz z uwzględnieniem: kryteriów formalnych określonych w *Regulaminie Studiów na UW* i wydziałowych zasad studiowania, średniej ocen kandydata z dotychczasowego toku studiów, różnic programowych wynikających z odmienności programów studiów, sytuacji życiowej kandydata.

Podjęcie studiów w trybie przeniesienia jest uzależnione od zaliczenia różnic programowych wynikających z odmienności planów studiów. Liczba tych różnic nie może przekroczyć w skali roku

6 egzaminów, zaliczeń na ocenę i zaliczeń. W szczególnie uzasadnionych przypadkach może zostać wyrażona zgoda na większą liczbę różnic programowych.

Kandydat zobowiązany jest dostarczyć dokumenty, które są wymienione w *załączniku nr 3 do uchwały nr 451 Senatu Warszawskiego*. Złożenie niekompletnej dokumentacji skutkuje decyzją negatywną.

Na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* nie stosuje się uznawania efektów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych poza edukacją formalną.

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat

Monitorowaniem postępów studentów oraz realizacji efektów uczenia się na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* zajmuje się sekcja studencka oraz Kierownik studiów, rozliczając studentów. Na kierunku obowiązuje rozliczenie roczne. Jego podstawą są uzyskane zaliczenia przedmiotów widniejących w programie studiów. W związku z tym ocena Kierownika dokonywana jest cyklicznie raz w roku na podstawie danych zawartych w USOS.

Wyznaczaniem zasad dotyczących procesu weryfikacji postępów studentów oraz realizacji efektów uczenia się zajmuje się Rada Dydaktyczna. Do niej należy analiza wyników ankiet dydaktycznych oraz uwag kadry akademickiej i Samorządu Studentów związanych z programami studiów, treściami kształcenia, formami prowadzenia przedmiotów oraz kryteriów, sposobów i metod ich zaliczania. Zgodnie z *Zarządzeniem nr 143 Rektora UW* do planowania pensum tj. ustalania i przydzielania nauczycielom akademickim zajęć dydaktycznych na dany rok akademicki, zobowiązany jest Dziekan, dążący w szczególności do zapewnienia realizacji obowiązków dydaktycznych, jak również do optymalnego wykorzystania zasobów kadrowych, zmierzającego do minimalizowania występowania zarówno niedociążeń, jak i godzin ponadwymiarowych. Działania te Dziekan podejmuje w porozumieniu z KJD, którego kompetencją jest dbanie o jakość prowadzonego kształcenia i dobór osób prowadzących zajęcia dydaktyczne. KJD informuje Dziekana o rodzaju i wymiarze zajęć przewidzianych w programie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. KJD może zaproponować osoby prowadzące dla wszystkich lub części potrzebnych do obsadzenia zajęć.

Studia magisterskie trwają 4 semestry. Czas ten umożliwia realizację treści programowych oraz jest dostosowany do efektów uczenia się dla kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*.

Przedmiotowe efekty uczenia się, dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji, wskazane są w sylabusach zajęć i weryfikowane na podstawie zasad w nich umieszczonych. Sposób weryfikacji wynika ze złożoności i zakresu treści programowych oraz efektów uczenia się, które student powinien osiągnąć po zaliczeniu przedmiotu.

Efekty uczenia się weryfikowane są za pomocą różnych sposobów. Należą do nich:

- testy jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, pytania otwarte,
- egzaminy ustne,
- egzaminy pisemne,
- prace pisemne,
- projekty,
- prace roczne,
- eseje,
- prace dyplomowe (magisterskie).

Sposoby te dość często mają charakter alternatywny, dzięki czemu prowadzący zajęcia mają możliwość wyboru i dostosowania sposobu weryfikacji efektów uczenia się (w kolejnych latach akademickich) do zakładanych efektów.

Na studiach magisterskich łączna liczba sposobów weryfikujących efekty uczenia się wynosi 12, z czego 6 sposobów ma charakter wyłączny a 5 alternatywny.

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się na II stopniu studiów

Studia magisterskie		Objaśnienia skrótów
alternatywne	wyłączne	
, EP/T , T/Proj , Proj/E , T/E/Proj , E/Proj	, EP , T , Proj , EU , PP , E	
		, EU = egzamin ustny , EP = egzamin pisemny , T = test , E = esej , Proj = projekt , PP = praca pisemna

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się na II stopniu studiów na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* umożliwiają ocenę poziomu osiągnięcia efektów uczenia się założonych w programie studiów. Prowadzący dążą do tego, aby wymagania merytoryczne i programowe znalazły swoje odzwierciedlenie w sylwetce absolwenta, który ukończy studia i tym samym osiągnie zakładane efekty uczenia się. W celu pełnej weryfikacji efektów w trakcie studiów oferowana jest studentom zróżnicowana oferta zajęć oraz form ich prowadzenia. W przypadku wykładów sposobem weryfikacji efektów uczenia się są egzaminy, głównie pisemne, realizowane w formie testowej, pytań otwartych bądź mieszanej. Natomiast zaliczenia ćwiczeń sprowadzają się w dużej mierze do prac zaliczeniowych zadawanych w formie eseju czy prezentacji oraz do zaliczeń pisemnych. Znaczenie przypisuje się także uczestnictwu na zajęciach – obecności studenta oraz jego aktywności merytorycznej co wiąże się z bieżącą weryfikacją efektów kształcenia. Rola wypowiedzi ustnych na forum grupy zajęciowej zwiększa się wraz ze zmianą formy realizacji zajęć – konwersatoria są tutaj najlepszym przejawem tego podejścia. Nieodłącznym elementem nauki na uczelni wyższej jest bowiem nabywanie umiejętności merytorycznej, etycznej i kulturalnej dyskusji. Zachęcanie studentów do zabierania głosu i wyrażania swojego zdania na podstawie przeczytanych lektur, zdobytej wiedzy czy wyników zadanego projektu jest przesłanką pojawiającą się wśród większości efektów uczenia się oraz późniejszego ich weryfikowania. Prowadzący w wielu przypadkach (jak ma to miejsce m.in. dla przedmiotu *Komunikowanie społeczne*) premiąją aktywność podwyższeniem oceny. Okazją do zabrania głosu przez studentów są także prezentacje projektów przygotowywanych indywidualnie bądź grupowo. Obok komponentu związanego z aktywnością merytoryczną studenta, co wiąże się z bieżącą weryfikacją efektów uczenia się, efekty te w odniesieniu do konwersatoriów są sprawdzane na drodze oceny prac pisemnych (projektów, referatów, esejów, analiz), testów czy pisemnych kolokwium.

Cechą wyróżniającą program studiów II stopnia jest jego komponent badawczy,

przygotowujący studentów do analizy tekstów naukowych z renomowanych czasopism naukowych oraz samodzielnej pracy badawczej przy wykorzystaniu metodologii i teorii charakterystycznych dla dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Konwersatorium *Metodologia badań nad bezpieczeństwem* oraz *Proseminaria*, a następnie *Seminaria magisterskie*, pełnią kluczową rolę w zapoznawaniu studentów z warsztatem pracy naukowej specyficznym dla dyscypliny. Także pisemne prace zaliczeniowe, projekty badawcze oraz inne formy pisemne (eseje, referaty) sprzyjają rozwojowi umiejętności akademickiego wyrażania wniosków badawczych tak w mowie, jak i na piśmie.

Wszystkie wymagania opisane wyżej, niezbędne do uzyskania zaliczenia przedmiotu, znajdują się w sylabusach dostępnych w systemie USOS, część prowadzących omawia je także na pierwszych zajęciach, definiując główne cele i założenia zajęć. Dodatkowo zasady egzaminowania i zaliczania zostały uregulowane *Uchwałą Rady Dydaktycznej nr 62/2020 z dnia 29 października 2020 r.*

W przypadku kompetencji językowych, na studiach II stopnia studenci obowiązkowo muszą zrealizować konwersatorium językowe na poziomie B2+ (drugi rok studiów, dwa semestry). Jednocześnie, część sylabusów do zajęć przewiduje w zestawieniu literatury teksty w języku obcym (najczęściej w języku angielskim). Studenci kierunku mogą również brać udział w licznych wydziałowych wydarzeniach oraz spotkaniach prowadzonych w językach obcych (głównie po angielsku). Należą do nich nie tylko konferencje, seminaria, warsztaty z udziałem gości zagranicznych, ale także zajęcia o charakterze monograficznym, do udziału w których zachęca się nie tylko studentów kierunków prowadzonych w języku angielskim administrowanych przez WNPiSM, ale także tych studiujących bezpieczeństwo wewnętrzne w języku polskim. Do przykładów takich zajęć w ostatnich dwóch latach akademickich zalicza się przedmiot *Football in Europe - Political and Social Aspects*.

Po zaliczeniu przez studenta wszystkich przedmiotów uzyskiwane jest absolutorium, będące warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego. Jego zaliczenie skutkuje otrzymaniem dyplomu ukończenia studiów magisterskich.

Zwieńczeniem weryfikacji efektów uczenia się są prace dyplomowe, w których w sposób interaktywny i problemowy sprawdza się i rozwija materiał opanowywany przez studentów. Prowadzący seminaria dokładają starań, aby pisane pod ich kierunkiem prace uwzględniały aspekty metodologiczne i teoretyczne charakterystyczne dla nauk o bezpieczeństwie. Ponadto, wyraźne są dążenia do tego, aby zniechęcać studentów do tworzenia prac dyplomowych czysto opisowych, będących niejednokrotnie tylko przeglądem literatury przedmiotu. Czynnikiem motywującym studentów do przygotowywania prac wyróżniających się pod względem warsztatowym i merytorycznym, powinna stać się ustanowiona we wrześniu 2020 r. nagroda Dziekana Wydziału dla najlepszej pracy licencjackiej i magisterskiej przygotowanej na kierunkach administrowanych przez WNPiSM UW.

Zabezpieczeniem systemu weryfikacji efektów uczenia się są procedury eliminujące nieuczciwe praktyki w studiowaniu. Postępowanie wobec przypadków plagiatów prowadzone jest zgodnie z obowiązującą *Uchwałą Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia nr 14 z 13 lipca 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących standardów i procedur postępowania w przypadku przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych*. Zgodnie z jej treścią, podstawową „rolą w zakresie przekazania studentom wiedzy na temat podstaw prawa autorskiego oraz umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych z poszanowaniem prawa na Uniwersytecie Warszawskim pełnią zajęcia z podstaw ochrony własności intelektualnej”. *Uchwała* określa postępowanie w sytuacji podejrzenia popełnienia plagiatu. Prace dyplomowe podlegają obowiązkowemu sprawdzeniu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. W przypadku nieuczciwych praktyk podczas egzaminów i zaliczeń student wezwany jest do złożenia wyjaśnień. Kierownik studiów

przeprowadza rozmowę dyscyplinującą. Po niej Kierownik studiów podejmuje decyzję o ewentualnym skierowaniu sprawy do Kierownika Jednostki Dydaktycznej, a następnie KJD kieruje wniosek o wszczęcie postępowania przed uczelnianą komisją dyscyplinarną dla studentów.

Wyzwaniem dla prowadzenia zajęć, w tym weryfikacji efektów uczenia się w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 były ograniczenia epidemiczne, wynikające z pandemii COVID-19. Szczególnie trudnym okresem był tzw. *lockdown*. Niestety, równie trudnym wyzwaniem jest obecny semestr zimowy roku akademickiego 2020/2021. W celu odpowiedzi na zaistniałą sytuację, Rektor UW, Kierownik Jednostki Dydaktycznej oraz Rada Dydaktyczna podjęli szereg działań dotyczących kontynuacji kształcenia w formie zdalnej. Rektor UW wydał *Zarządzenie nr 217 z dnia 29 września 2020 r. w sprawie funkcjonowania Uniwersytetu Warszawskiego w okresie stanu epidemii ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2*. W dniu 23 września 2020 r. Rada Dydaktyczna przyjęła uchwały dla poszczególnych kierunków studiów w sprawie wytycznych dotyczących prowadzenia zajęć dydaktycznych w trybie zdalnym w semestrze zimowym w roku akademickim 2020/2021 (odpowiednia uchwała odnosząca się do kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* nosi numer 47/2020). Z kolei Kierownik Jednostki Dydaktycznej, określił jednolite narzędzia informatyczne do prowadzenia zajęć zdalnych w formie synchronicznej i asynchronicznej. Należy mieć nadzieję, że opracowanie klarownych wytycznych w zakresie sprawdzania efektów uczenia się umożliwi ujednolicenie form i podniesie efektywność zaliczeń i egzaminów z przedmiotów w sytuacji kształcenia zdalnego w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021.

Dyplomowanie

Studia II stopnia kończą się przygotowaniem i obroną pracy magisterskiej, która odbywa się na egzaminie dyplomowym.

Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów wskazanych w programie studiów. Do lipca 2019 r., tj. do czasu zakończenia działalności Instytutu Nauk Politycznych (INP), tematy prac dyplomowych podlegały analizie i zatwierdzeniu przez Radę Naukową INP. W Instytucie działał Ekspertski Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Jego pracami kierowała prof. Jolanta Itrich-Drabarek a następnie prof. Wojciech Jakubowski. Do zadań Zespołu należała m.in. analiza proponowanych tematów prac pod kątem ich zgodności z dyscypliną nauki o bezpieczeństwie oraz kierunkowymi efektami kształcenia. W razie zaistnienia wątpliwości dotyczących poprawności tematów, zadaniem Zespołu było skontaktowanie się z promotorem pracy dyplomowej i ustalenie ewentualnych modyfikacji. Po przeanalizowaniu przez Zespół, tematy prac, wraz z rekomendacjami, przedstawiane były Radzie Naukowej Instytutu w celu ich zatwierdzenia.

Obecnie, wskutek likwidacji Instytutu oraz przyjęcia nowych regulacji prawnych, zarówno krajowych, jak i uniwersyteckich, wydziałowe zasady dyplomowania ustalane są przez Radę Dydaktyczną (RD). Rada przyjęła szereg uchwał szczegółowo określających zasady procesu dyplomowania na poszczególnych kierunkach studiów realizowanych na Wydziale. Wśród nich znajduje się uchwała dotycząca kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* - *Uchwała Rady Dydaktycznej nr 32/2020 z dnia 19 lipca 2020 r.*

Uchwała precyzuje oraz ujednolica następujące zagadnienia: zasady i procedurę wyboru promotora pracy dyplomowej oraz jej tematu; zasady i procedurę zatwierdzania tematów prac dyplomowych; wymagania merytoryczne i formalne stawiane pracom dyplomowym; zadania nauczyciela akademickiego kierującego pracą dyplomową; kryteria oceny prac dyplomowych; termin udostępnienia studentom recenzji prac dyplomowych; zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego; zasady monitorowania procesu dyplomowania.

Zgodnie z *Uchwałą* praca magisterska ma dowodzić umiejętności prowadzenia badań naukowych. Minimalnym wymogiem merytorycznym dla pracy magisterskiej jest przygotowanie i przeprowadzenie badania naukowego według standardów nauk społecznych w obszarze badanym w ramach danej dyscypliny naukowej oraz przedmiotu kierunku studiów, które może oznaczać zarówno badanie empiryczne (ilościowe, jakościowe, mieszane), jak też usystematyzowany przegląd literatury oraz metaanalizę.

Zatwierdzenia tematów prac dyplomowych dokonuje Rada Dydaktyczna na posiedzeniu plenarnym. Czyni to na podstawie *Uchwały Rady Dydaktycznej nr 1/2020 z dnia 29 stycznia 2020 r.* Do momentu przyjęcia tej uchwały zatwierdzeniu podlegały tematy prac dyplomowych. Aktualnie szczegółowa analiza tematów prac oraz ich założeń metodologicznych jest kompetencją zespołów powołanych ze składu RD i zajmujących się pracami dyplomowymi przygotowanymi na danym kierunku studiów, w tym m.in. na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.

Ważną częścią zasad dyplomowania na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* są zasady przeprowadzania analizy recenzji i ocen prac dyplomowych, analizy pytań egzaminacyjnych oraz ocen z egzaminu dyplomowego, jak również procedury wdrażania działań naprawczych lub doskonalących proces dyplomowania, przygotowanych w oparciu o wyniki analiz. Za analizę procesu dyplomowania odpowiedzialna jest RD, która także przedstawia oraz zatwierdza rekomendacje dotyczące ewentualnych koniecznych działań naprawczych i jest odpowiedzialna za przekazywanie wyników analizy Kolegium Dziekańskiemu, kierownikom Katedr Wydziału oraz poszczególnym promotorom prowadzącym seminaRIA dyplomowe na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* II stopnia.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych UW zatrudnia blisko 170 pracowników naukowych, w tym: 31 profesorów, 77 doktorów habilitowanych, 59 doktorów oraz 2 magistrów. Dzięki temu, jest w stanie zapewnić bardzo wysoki poziom merytoryczny zajęć dydaktycznych i prowadzonych badań naukowych. Na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* zajęcia prowadzi ogółem 66 pracowników WNPiSM, w tym 11 profesorów, 27 doktorów habilitowanych, 27 doktorów i 1 magister. Ponadto do prowadzenia poszczególnych zajęć są wyznaczani pracownicy innych wydziałów UW. Wydział zatrudnia również pracowników zewnętrznych specjalizujących się w określonych dziedzinach z zakresu bezpieczeństwa, co pozwala zarówno rozszerzyć i urozmaicić ofertę dydaktyczną, a jednocześnie zapewnić bardzo wysoki poziom nauczania i umożliwić studentom kontakt z praktykami, który jest kluczowy szczególnie w powiązaniu z praktycznym profilem studiów I stopnia. W tym trybie stale współpracuje kilkanaście osób.

Zgodnie z Regulaminem Studiów na Uniwersytecie Warszawskim, osoby z tytułem zawodowym magistra upoważniane są do prowadzenia zajęć przez Radę Dydaktyczną na każdy cykl dydaktyczny.

Kadra dydaktyczna posiada bardzo duże doświadczenie w nauczaniu, również międzynarodowe, potwierdzone prowadzeniem wykładów w ramach wyjazdów Erasmus+ oraz współpracy bilateralnej, a jej umiejętności są dobrze oceniane przez studentów. Świadczy o tym większość ankiet ewaluacyjnych wypełnianych przez studentów, a przygotowanych przez uniwersytecką Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (PEJK). Ankiety te są istotnym elementem

okresowej oceny kadry. Z pracownikami, którzy nie otrzymali satysfakcjonujących wyników, przeprowadzane są rozmowy, mające na celu eliminację deficytów i udoskonalenie procesu dydaktycznego.

Wyjazdy studyjne, a także zatrudnienia pracowników jako tzw. *visiting scholar*, *visiting professor* i inne formy kontaktów na zagranicznych uczelniach, są liczne i potwierdzają uznanie dla wysokiego poziomu kadry dydaktycznej. Dla przykładu prof. dr hab. Zbigniew Lasocik przebywał w 2019 r. jako *visiting professor* na kilku uniwersytetach w USA (m.in. Sam Houston State University, California State University), dr Piotr Potejko w 2020 r. wykładał w Sam Houston State University, dr hab. Łukasz Zamęcki gościł w 2019 r. na kilku uczelniach indyjskich (np. Jawaharlal Nehru University w New Dehli), dr Małgorzata Kaczorowska prowadziła w 2019 r. wykłady na Uniwersytecie Karola w Pradze.

Potwierdzeniem wysokiego poziomu merytorycznego i dorobku pracowników badawczo-dydaktycznych WNPiSM, którzy prowadzą zajęcia na II stopniu studiów na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*, jest ich udział we władzach krajowych i międzynarodowych stowarzyszeń naukowych. Dla przykładu dr hab. prof. UW Aleksandra Gasztold jest członkinią Komitetu Sterującego oddziału regionalnego Women in International Security, dr hab. Anna Sroka jest członkinią zarządu European Consortium for Political Research (ECPR), dr Agnieszka Bejma jest członkinią zarządu Research Committee no. 43 „Quality of Democracy” i Research Committee no.13 „Democracy in Comparative Perspective” International Political Science Association (IPSA).

Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych stara się o rozwój kadry dydaktycznej poprzez wyjazdy na wykłady prowadzone za granicą w ramach programu Erasmus *Staff Mobility* oraz na podstawie umów bilateralnych z uczelniami zagranicznymi. Dla przykładu prof. dr hab. Zbigniew Lasocik przebywał w 2019 r. na Uniwersytecie we Florencji w ramach programu *Staff Mobility for Teaching*, dr Andżelika Mirska między 2011 a 2013 r. przebywała na programach dydaktycznych Erasmus na kilku uczelniach niemieckich (m.in. Uniwersytet Monachijski, Uniwersytet w Bonn), dr hab. Łukasz Zamęcki przebywał w 2014 r. na programie Erasmus+ na Uniwersytecie w Talinie, dr hab. prof. UW Aleksandra Gasztold w 2016 r. przebywała na Uniwersytecie w Konstancji w ramach programu Erasmus LPP.

WNPiSM prowadzi zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (e-learning), charakterystyka wykorzystywanej platformy została przedstawiona w Kryterium 2. Pozwala to na udoskonalenie procesu przekazu wiedzy w warunkach ograniczonej możliwości czasowej dla zajęć przeprowadzanych w trybie weekendowym. Systematyczne zwiększanie liczby pracowników wykorzystujących mechanizmy kształcenia na odległość, pozwala na lepsze i skuteczniejsze reagowanie w sytuacji zwiększonego zapotrzebowania na naukę zdalną. Prof. Itrich-Drabarek jako pionierka kształcenia w formie e-learningu na UW, przygotowała klarowną instrukcję wykorzystania platformy COME, z której korzystają inni nauczyciele akademicki. Jest to szczególnie pomocne w sytuacji wystąpienia pandemii COVID-19. W chwili wprowadzenia *lockdown'u* w marcu 2020 r., większość pracowników była przygotowana do przeprowadzenia różnych form zajęć na odległość (w tym wideokonferencje w czasie rzeczywistym, wykorzystywanie platformy COME, platformy Kampus UW). W semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021, wprowadzono na WNPiSM jednoznaczne zasady dotyczące przeprowadzania zajęć na odległość (m.in. konieczność przeprowadzania zajęć w czasie rzeczywistym za pomocą wskazanych narzędzi internetowych, sposoby konstruowania sprawdzianów i egzaminów, udostępnianie studentom niezbędnych źródeł do przygotowania na zajęcia, obowiązek odbywania stałych, zdalnych dyżurów i konsultacji). Tym wymogom towarzyszyło wsparcie dla pracowników, w postaci szeregu szkoleń (np. wykorzystania platformy Kampus UW oraz

instrumentów wideokonferencji takich, jak Google Meet czy Zoom) oraz przygotowanych materiałów, umożliwiających sprawne przeprowadzenie zajęć na wysokim poziomie. WNPIŚM stworzył również możliwość wykorzystywania służbowych komputerów w pracy zdalnej. Można zatem uznać, że w ciągu kilku miesięcy pracownicy Wydziału znacznie podwyższyli swoje kompetencje do prowadzenia zajęć zdalnych, co w przyszłości popandemicznej zostanie wykorzystane do wzbogacenia metod dydaktycznych.

Przy powierzaniu koordynowania i prowadzenia poszczególnych przedmiotów nauczycielom akademickim, brane są pod uwagę: ich kompetencje, specjalizacja w określonych dziedzinach nauki, doświadczenia naukowe (szczególnie w przypadku studiów II stopnia) oraz doświadczenia praktyczno-zawodowe (szczególnie na studiach I stopnia). W efekcie tego typu działań, obsada zajęć dydaktycznych na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* w pełni oddaje zasadę powiązania zakresu merytorycznego danego przedmiotu z dorobkiem naukowym i doświadczeniami wykładowcy. Wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, warsztaty i seminaria prowadzone są wyłącznie przez osoby posiadające dorobek naukowy i/lub doświadczenia z pracy zawodowej, które w pełni odpowiadają tematyce prowadzonych przedmiotów.

Kwalifikacje kadry realizującej program nauczania są także adekwatne do wymagań wynikających z obowiązujących standardów i specyfiki przedmiotów oraz przyjętych efektów uczenia się. Obsada zajęć uwzględnia nie tylko aspekty formalne związane z uzyskanymi przez wykładowców dyplomami, certyfikatami i świadectwami potwierdzającymi kompetencje, ale również - właściwie dla ogólnoakademickiego profilu kształcenia na studiach II stopnia - zakres i wyniki badań naukowych. Nauczyciele akademicy realizują badania statutowe, granty i inne projekty badawcze i wykorzystują to na zajęciach obligatoryjnych i fakultatywnych.

Wskazując na reprezentatywne przykłady powiązania prowadzonych zajęć dydaktycznych z badaniami, warto odnieść się do dorobku kilku pracowników:

Dr hab. Grzegorz Gudzbeler prowadzi przedmioty: *Infrastruktura i logistyka w zarządzaniu kryzysowym* oraz *Seminarium magisterskie*. W latach 2013-2016 był członkiem Rady Naukowo-Technicznej przy ministrze spraw wewnętrznych. Autor ponad 40 publikacji i komunikatów naukowych w obszarze bezpieczeństwa, symulacji komputerowej, cyberprzestępczości i wsparcia technicznego działań o charakterze kryzysowym, wydanych m.in. w Stanach Zjednoczonych, Hongkongu i Australii, z których można wskazać przykłady powiązania z prowadzoną dydaktyką: *Praktyczne aspekty wykorzystania symulatora działań Policji w sytuacjach kryzysowych*, Szczytno 2014 (współautorzy: M. Dąbrowski, A. Urban); *Integrated Simulation Platform for Crisis Management - the Concept of its Construction and Use in the Field of Training*, „Internal Security Journal” 2014, vol. 6 (współautor: M. Dąbrowski). Dr hab. G. Gudzbeler brał udział w wielu projektach naukowych i badawczo-rozwojowych, wśród których - z punktu widzenia powiązania z dydaktyką - warto wskazać projekt NCBR nr DOB-BIO9/24/02/2018 (rola: kierownik projektu), realizowany w latach 2018-2021 pt. „Wirtualne interaktywne centrum doskonalenia kompetencji zawodowych funkcjonariuszy Straży Granicznej” (konsorcjum naukowo-przemysłowe: Uniwersytet Warszawski, Politechnika Śląska, Zakłady Mechaniczne „Tarnów” SA, VRTECHNOLOGY sp. z o.o.). W latach 2013-2016 G. Gudzbeler był przewodniczącym komitetu sterującego projektu rozwojowego „Infrastruktura i urządzenia oraz procedury techniczno-prawne związane z zabezpieczeniem i przechowywaniem tzw. trudnych dowodów procesowych” (NCBR, nr DOB-BIO4/068/13187/3013).

Dr hab. prof. UW Aleksandra Gasztold prowadzi przedmioty: *Zwalczanie terroryzmu* i *Seminarium magisterskie*. Gros publikacji wykładowczynie ściśle jest powiązana z prowadzoną przez nią dydaktyką, np. *Countterterrorism System of Spain and Poland: Comparative Studies*, „Przegląd Politologiczny”

2016, nr 3; *Strategie antyterrorystyczne USA i RFN po 11 września 2001 r.*, „E-Politikon” 2016, nr 21. Dr hab. Aleksandra Gasztold brała udział w realizacji kilku zagranicznych grantów badawczych, związanych z badaniami nad terroryzmem, np. w 2016 r. na podstawie porozumienia bilateralnego między Uniwersytetem Warszawskim a Uniwersytetem w Konstancji, realizowany był projekt „Female Terrorism in Germany” (rola: kierownik projektu).

Prof. dr hab. Andrzej Misiuk prowadzi przedmioty: *Strategie zapobiegania przestępczości i Seminarium magisterskie*. Wykładowca jest autorem wielu cenionych i wykorzystywanych w różnych ośrodkach akademickich podręczników dotyczących podstawowych dylematów bezpieczeństwa wewnętrznego. Do takich zaliczyć należy m.in. *Historia bezpieczeństwa wewnętrznego. Zarys dziejów instytucji i służb w latach 1764-1990*, Warszawa 2015; *Bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Wybrane problemy teorii i praktyki*, Szczytno 2018 (współautor). Prof. dr hab. Andrzej Misiuk uczestniczył w wielu zespołach badawczych, zaś problematyka badań dotyczyła w dużej mierze kwestii przydatnych w prowadzonej dydaktyce. Na przykład w latach 2001-2003 był głównym wykonawcą w grancie Komitetu Badań Naukowych pt. „Miejsce Milicji Obywatelskiej w systemie władzy PRL”, zaś w latach 2003-2006 był zastępcą kierownika projektu celowego zamawianego nr PCZ 09-25 pt. „Opracowanie modeli struktury organizacyjnej komend Policji szczebla wojewódzkiego i powiatowego”. Warto nadmienić, że wiele z projektów miało znaczenie praktyczne dla podwyższenia efektywności różnego rodzaju służb i inspekcji państwowych.

Wskazując na reprezentatywne przykłady powiązania zajęć dydaktycznych z praktycznymi doświadczeniami wykładowców, warto odnieść się do dorobku i doświadczeń kilku pracowników WNPIŚM oraz pracowników zewnętrznych:

Mgr Konrad Balcerski – prowadzi zajęcia: *Planowanie i finansowanie inwestycji w sektorze energetycznym, Odnawialne źródła energii*. Jest radcą prawnym, ma ukończone studia MBA Energetyka. Wykładowca to wieloletni pracownik Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Energii oraz Ministerstwa Aktywów Państwowych, jak również członek Rad Nadzorczych podmiotów działających w branży energetycznej (m.in. Rafineria Trzebinia S.A., Operator Logistyczny Paliw Płynnych sp. z o.o., Gas Storage sp. z o.o.). Był również uczestnikiem szkoleń dotyczących finansów przedsiębiorstw.

Mgr inż. Michał Langner – prowadzi zajęcia: *Kłęski żywiołowe i awarie techniczne*. Jest Zastępcą Dyrektora Krajowego Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności Komendy Głównej Straży Pożarnej. Brał udział w walce z pożarami lasów w Szwecji, był ekspertem w międzynarodowych projektach finansowanych w ramach Instrumentu Finansowego Ochrony Ludności w zakresie rozwoju specjalistycznych grup poszukiwawczo ratowniczych, trenerem międzynarodowych modułów ochrony ludności UE na kursach szkoleniowych ćwiczeniach pełnoskalowych i ćwiczeniach sztabowych w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, jak również przedstawicielem Państwowej Straży Pożarnej w grupie eksperckiej ds. certyfikacji modułów ratowniczych ochrony ludności (UCPM certifier) i wielu innych. Jest Autorem kilkunastu artykułów w czasopiśmie recenzowanych i branżowych na temat kłesk żywiołowych i akcji ratowniczych.

Prof. dr hab. Zbigniew Lasocik prowadzi zajęcia: *Przestępczość trans graniczna i handel ludźmi*. Wykładowca jest pionierem badań nad handlem ludźmi (kieruje Ośrodkiem Badań Handlu Ludźmi UW współpracującym m.in. z Policją, MSWiA, Fundacją La Strada, Radą Europy). W latach 2007-2012 był członkiem Podkomitetu d/s Prewencji Tortur ONZ w Genewie. Jest ekspertem ONZ, Rady Europy, UE i OBWE w zakresie praw człowieka, demokracji, przestępczości i więziennictwa.

Dr hab. Ewa Maria Marciniak prowadzi przedmioty: *Komunikowanie społeczne* i *Psychologia społeczna*. Jest autorką artykułów Psychologiczne aspekty bezpieczeństwa, w: *Bezpieczeństwo państwa. Wybrane zagadnienia* (2009) i *Bezpieczeństwo w perspektywie wybranych koncepcji psychologicznych*, w: *W kręgu nauki o bezpieczeństwie*, 2018, a także skryptu *Komunikowanie społeczne* (2014). Od wielu lat kształciła kompetencje komunikacyjne żołnierzy w ramach zajęć organizowanych przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej, jest współautorką projektu wdrożeniowego dotyczącego komunikacji kryzysowej dla CIR pt. *Model zarządzania komunikacją w incydentach o potencjale kryzysowym* (2019) zaś od 2020 r. jest członkiem Rady Programowej CBOS.

Dr hab. Krzysztof Tomaszewski - prowadzi zajęcia: *Polityki energetyczne współczesnych państw* i *Seminarium magisterskie*. W okresie 01.11.2016 - 01.12.2016 był stypendystą Rządu Republiki Francuskiej – realizował projekt badawczy: Bezpieczeństwo energetyczne we Francji i w Unii Europejskiej, miejsce pobytu: SciencesPo Bordeaux, Centre de Recherche – Emile Durkheim (Francja), W latach akademickich 2017-2018 oraz 2018-2019 brał udział w projekcie: InnoHuman. Aplikacyjne prace dyplomowe – skuteczny start zawodowy. We współpracy z Biurem Karier UW oraz partnerami biznesowymi zrealizował z wybranymi studentami trzy prace magisterskie o profilu praktycznym. (Nr albumu 397758, tytuł: Rozwój odnawialnych źródeł energii w Polsce – na przykładzie wykorzystania fotowoltaiki w gminie Puławy. Nr albumu 351219, tytuł: Uwarunkowania polityki klimatycznej Polski wobec wyzwań klimatycznych UE. Numer albumu 390212, tytuł: Wybrane aspekty bezpieczeństwa podmiotów prywatnych w cyberprzestrzeni – wyzwania i zagrożenia). Od 2019 – do dzisiaj, jest ekspertem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – członkiem Zespołu Doradczego ds. oceny formalnej wniosków zgłoszonych w programach finansowania nauki w Polsce. Z kolei w latach 2017-2018 był ekspertem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego – członkiem Zespołu Odwoławczego ds. oceny formalnej wniosków zgłoszonych w programach finansowania nauki w Polsce.

Dr Piotr Potejko – *Bezpieczeństwo informacji* i *Bezpieczeństwo cybernetyczne*. Wykładowca był doradcą szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz dyrektorem Centralnego Ośrodka Kształcenia ABW. Dwukrotnie pełnił funkcję pełnomocnika szefa ABW: d/s organizacji szczytu NATO w Warszawie oraz ds. kontrwywiadowczej ochrony baz NATO/USA na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Pełnił funkcje doradcy zarządu Deloitte Polska (członek sztabu zarządzania kryzysowego) oraz jest członkiem Rady Programowej Europejskiego Centrum Biznesu. Wykładowca jest cenionym ekspertem bezpieczeństwa i cyberbezpieczeństwa kooperacji publiczno-prywatnej. Uczestniczył w kilku certyfikowanych szkoleniach organizowanych przez FBI.

Istotnym elementem doboru kadry jest powierzanie seminariów dyplomowych i innych zajęć związanych z nabywaniem przez studentów przygotowania badań i kompetencji badawczych osobom legitymującym się doświadczeniem badawczym w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie, z jak najszerzym uwzględnieniem również doświadczeń zawodowych.

System wsparcia, doskonalenia i motywowania kadry dydaktycznej, należy rozpatrywać na kilku poziomach. Na poziomie wydziałowym, w latach 2016-2019 funkcjonował system podziału środków na badania statutowe. Miał on wspierać rozwój badań i zachęcać do podejmowania nowych obszarów badawczych (w tym w celach networkingowych - konkursy na udział w konferencjach międzynarodowych). Zwiększono pulę środków do dyspozycji dla pracowników na badania pilotażowe w indywidualnych projektach badawczych. Ponadto stworzono konkurs na współpracę między instytutami (do lipca 2019 r. w ramach Wydziału działały cztery instytuty). Środki były dysponowane na podstawie wniosków o charakterze grantowym, co miało podnieść jakość prowadzonych badań. Zwiększono ilość środków na tłumaczenia, co stało się impulsem do wzrostu umiędzynarodowienia

publikacji naukowych. Pozyskano środki dodatkowe na rozwój kadry i badań, np. na restrukturyzację i indywidualizację kształcenia. Przykładowo, grupa wykładowców prowadzących zajęcia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* (m.in. dr hab. Anna Sroka, dr hab. Ewa Maria Marciniak, dr Justyna Otto), wzięła udział w kilkumiesięcznym (2016 r.) szkoleniu prowadzonym przez Certyfikowaną Szkołę Tutorów Akademickich Collegium Wratislaviense, uzyskując kompetencje tutorskie. Na WNPiSM utworzono Sekcję Obsługi Badań, co pozwoliło na efektywniejszą koordynację i wspomaganie przygotowywanych projektów naukowych. Od roku 2019 w ramach otrzymywanej subwencji dalszym ciągu są przeznaczane środki na badania.

W latach 2016-2020 zorganizowano i przeprowadzono kilkadziesiąt szkoleń i seminariów dla pracowników badawczo-dydaktycznych, dotyczących jakości badań, wiązania ich wyników z dydaktyką oraz podwyższania jakości dydaktyki. Przykładowo, Instytut Nauk Politycznych WNPiSM, prowadzący kierunek *Bezpieczeństwo wewnętrzne*, zorganizował w 2016 r. seminarium „Problemy jakości kształcenia w świetle zmian deregulacyjnych w szkolnictwie wyższym”, zaś w 2017 r. seminarium „W poszukiwaniu efektywnego modelu jakości kształcenia”. Wsparciem w podnoszeniu kwalifikacji badawczych i dydaktycznych w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego, było powołane przez INP *Obserwatorium Bezpieczeństwa Państwa*. W roku 2018 przeprowadzono dwa szkolenia, w których brali udział pracownicy, doktoranci i studenci WNPiSM. Pierwsze z nich poświęcone było analizie medialnych przekazów informacyjnych na temat bezpieczeństwa oraz wizerunku instytucji bezpieczeństwa w mediach (koordynatorzy: dr hab. Ewa M. Marciniak, dr Bartłomiej Biskup), zaś drugie metodologii badań fokusowych (koordynator: dr hab. Daniel Mider). Przedsięwzięcia OBP dopełniły opracowania przygotowane przez: dr Magdalenę Dobrowolską-Opałę, dr Magdalenę Tomaszewską-Michalak, prof. dr. hab. Andrzeja Misiuka i dr. Grzegorza Gudzbelera.

Istotnym impulsem w zawodowym funkcjonowaniu kadry, była polityka mocniejszego wsparcia w zakresie wniosków o urlopy naukowe związane z wyjazdem do zagranicznych ośrodków badawczych lub przygotowywaniem wyników prac naukowych i awansem naukowym. Niebagatelnym czynnikiem było podniesienie infrastrukturalnej jakości prowadzenia zajęć: w latach 2016-2020 znacznie poprawiono wyposażenie sal i pracowni badawczych, w tym Pracowni Badań Fokusowych.

Większość kadry akademickiej skorzystała z możliwości udziału w następujących szkoleniach:

- Szkolenie *Google Meet i Classroom w praktyce* (2020),
- Seminarium *Program COST - Europejski Program Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych* (2020),
- Szkolenie z zakresu ochrony informacji i przetwarzania danych osobowych (2020),
- Szkolenie z bazy Scopus (2019),
- Szkolenie Wydawnictwa Elsevier na temat: narzędzi Science Direct i Mendeley (2019),
- Narzędzia Scopus (2019),
- Szkolenie *Jednolity System Antyplagiatowy - Jak interpretować wynik otrzymany po API?* (2019),
- Szkolenie *Ochrona danych osobowych* (2018).

Od roku 2018 z inicjatywy prof. Lasocika funkcjonuje **Kawiarnia Naukowa**. Są to multidyscyplinarne spotkania naukowe o szerokiej formule merytorycznej. Jest to forum wymiany myśli o najważniejszych sprawach naszego życia, o przestępczości, o medycynie, o muzyce, o samorządności, o etyce życia publicznego, etc. Na spotkania zapraszani są goście, wybitni przedstawiciele świata kultury i polityki, którzy są w stanie zainspirować uczestników do pogłębionej refleksji. Przedmiotem refleksji naukowej jest wszystko, to co dotyka istoty kondycji ludzkiej oraz bytu naszej zbiorowości,

problematyki wartości a także praw i powinności obywatela wobec państwa i państwa wobec obywateli.

Od roku 2011 działa **Ośrodek Analiz Politologicznych** przekształcony na początku 2020 r. w Ośrodek Analiz Politologicznych i Studiów nad Bezpieczeństwem. Jest niezależną organizacją badawczą, zajmującą się m.in. kwestiami współczesnych problemów bezpieczeństwa. W ramach tego Ośrodka istnieje możliwość tworzenia ekspertyz, seminariów naukowych i konferencji.

Wydział dokłada starań aby wszystkie obszary rozwoju kadry miały charakter integralny i sprostwały wyzwaniom profilu zawodowego współczesnego badacza i dydaktyka.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna Wydziału obejmuje Gmach Audytoryjny tzw. Collegium Politicum na głównym Kampusie UW przy ul. Krakowskie Przedmieście 26/28 (Wymiary budynku: 15,57 m – szerokość 66,13 m – długość ok. 21 m – wysokość; powierzchnia: ok. 5,6 tys. m²). Budynek z XIX w. odrestaurowano w latach 2014-2017. Wewnątrz przeprowadzono generalne prace budowlane, m.in. wykonano stropy, ściany, wstawiono nowe okna, drzwi, wymieniono instalacje elektryczne i sanitarne. Przywrócono pierwotny układ wnętrza z dwiema klatkami schodowymi w narożnikach budynku. Odnowiono jego elewację. Otwarcie budynku po renowacji miało miejsce 27 września 2017 r. Od 1 października 2017 r. w budynku odbywają się zajęcia.

Gmach Audytoryjny jest niezwykle nowoczesnym budynkiem dydaktycznym dostosowanym, w ramach przeprowadzonej przebudowy, do potrzeb osób niepełnosprawnych - spełnia wszelkie wymogi w tym zakresie. Pozostałe budynki dydaktyczne również spełniają są wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych: podjazdy, a także windy umożliwiające przemieszczanie się pomiędzy piętrami. Wdrażane są nowoczesne rozwiązania w tym zakresie np. w Auli Baszkiewicza w Gmachu Audytoryjnym dostępny jest system pętli indukcyjnej dla niesłyszących.

Budynek Wydziału składa się z pięciu kondygnacji. Na samym dole, w podpiwniczeniu znajdują się pracownie: komputerowa oraz badań fokusowych. Sala komputerowa jest wyposażona w 21 komputerów z Windows 10 oraz pakietem Office 2016 i oprogramowaniem statystycznym SPSS. W pracowni jest możliwość bezprzewodowej transmisji obrazu dzięki, której te same treści mogą być prezentowane na wszystkich komputerach oraz na 65 'calowym monitorze jednocześnie.

Pracownia badań fokusowych, wraz z infrastrukturą do jej obsługi to: 3 pomieszczenia: fokusownia, pokój badaczy, poczekalnia. Pracownia daje nieograniczone możliwości w przeprowadzaniu badań na grupach fokusowych. Oprócz systemu monitoringu wizyjnego HD oraz audio, w sali znajduje się 65 'calowy ekran z systemem kina domowego. Pokój grup fokusowych od pokoju badaczy oddziela nowoczesne lustro weneckie. Pokój badaczy przeznaczony jest dla czterech osób, które w idealnych warunkach mogą, zza lustra weneckiego, przeprowadzać badania. Oprócz wykorzystania lustra istnieje możliwość oglądania badanych na monitorach oraz tablecie. Na parterze budynku Audytoryjnego mieści się dwukondygnacyjna reprezentacyjna aula ze składaną trybuną mogąca pomieścić do 150 osób. Na tyłach trybun są dwie kabiny tłumaczy. Aula jest nowoczesna, wyposażona w sprzęt multimedialny, w panele akustyczne, system pętli indukcyjnej dla niesłyszących itp. Przed Aulą znajdują się stanowiska do pracy własnej studentów, a także wygodne kanapy umożliwiające studentom relaks podczas przerw. Na parterze znajduje się również Sekcja studencka

(wyposażona w 7 stanowisk obsługi studentów dwa z nich obsługują kierunek BW, do obsługi studentów wykorzystywany jest nowoczesny informatyczny system kolejkowy). Na pierwszym i drugim piętrze są pomieszczenia dla władz Wydziału i pracowników administracji. Sale dydaktyczne znajdują się na parterze, 1, 2 i 3 piętrze budynku (15 sal dydaktycznych z nowoczesnym wyposażeniem multimedialnym). Na czwartym piętrze, m.in. do dyspozycji wykładowców zagranicznych prowadzących kursy i wykłady gościnne, znajdują się 4 pokoje gościnne. Wydział dysponuje również salami dydaktycznymi w budynkach sąsiadujących z kampusem głównym przy ul. Krakowskie Przedmieście 3 (4 sale dydaktyczne), Krakowskie Przedmieście 1 (1 sala), Nowy Świat 67 (2 sale), Nowy Świat 69 (1 sala), Dawny BUW (6 sal). Szczegółowy wykaz sal dydaktycznych wraz z charakterystyką zawiera Załącznik nr 6. Wydział nie prowadzi zajęć poza UW.

Wydział posiada sieć lokalną. We wszystkich budynkach uniwersyteckich dostępna jest bezpłatna sieć wifi Edurom. Istnieje możliwość tworzenia czasowych sieci wifi do obsługi wydarzeń i konferencji organizowanych w budynku Wydziału. Sale wykładowe wyposażone są w komputery stacjonarne z dostępem do Internetu i infrastrukturę umożliwiającą podłączenie komputerów przenośnych. Obsługa studentów odbywa się poprzez system USOS administrowany centralnie. Wydział posiada licencję programu SPSS wykorzystywanego do badań statystycznych.

Do zajęć w formie zdalnej, która pozostaje, począwszy od marca 2020 r. (początek tzw. *lockdown-u* i decyzja władz UW o przejściu w tryb zdalny w związku z pandemią COVID-19) podstawową formą prowadzenia zajęć dydaktycznych, wykorzystywane są narzędzia Google GSuite - Google Meet oraz Google Classroom, a także Zoom. UW wykupił licencję Zoom dla pracowników i studentów. Uniwersytet posiada ogólnouniwersytecką platformę e-learningową Kampus <https://kampus.come.uw.edu.pl/>. W związku z pandemią i wzrostem wykorzystania tego narzędzia uniwersytet uruchomił dodatkową platformę kampus-student2.ckc.uw.edu.pl Do przeprowadzenia egzaminów zdalnych wykorzystywana jest odrębna platforma Kampus egzaminy <https://kampus-egzaminy.ckc.uw.edu.pl/>. Narzędzia te były jedynie uzupełniająco wykorzystywane przed pandemią, obecnie, jak zaznaczono, stanowią podstawę prowadzenia zajęć w trybie zdalnym.

Studenci posiadają przez konto biblioteczne dostęp do zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej (jednej z największych bibliotek naukowych w Polsce). Oprócz tradycyjnych zbiorów BUW zapewnia studentom szeroki dostęp do publikacji w wersji elektronicznej bazy czasopism i książek elektronicznych <https://www.buw.uw.edu.pl/zasoby-online/>. E-zbiory BUW obejmują ponad 100 baz z artykułami naukowymi, m.in. bazy: Academic Research Source (EBSCO), Cambridge Journals, Oxford Journals, JSTOR, ProQuest, Science Direct oraz kolekcje wielodyscyplinowych książek elektronicznych: IBUK Libra (pol.), eBook Academic Collection EBSCO, Dawsonera, JSTOR Open Access Books, Springer Link, Taylor & Francis eBooks, czy Wiley Online Library. Bazy te są wykorzystywane przez studentów jako źródła w pracach dyplomowych oraz zaliczeniowych wymagających wykorzystania literatury naukowej. Dostęp do baz jest możliwy zarówno z komputerów domowych, jak i komputerów w sieci uniwersyteckiej. Wydział partycypuje w kosztach zwiększania zasobów on-line BUW.

Oprócz BUW studenci korzystają również z zasobów Biblioteki Wydziałowej. Biblioteka WNPiSM mieści się przy ul. Nowy Świat 69. Znajduje się w niej 9 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Biblioteka WNPiSM jest jedną z największych bibliotek wydziałowych na UW, zarówno pod względem wykorzystania zbiorów, jak i frekwencji w czytelní. Jej misją jest odpowiedź na potrzeby dydaktyczne i badawcze Wydziału. Księgozbiór liczy ok. 75 tys. woluminów (książek i czasopism) oraz 815 prac doktorskich. Prenumeratą objętych jest 67 tytułów czasopism (w tym 5 tytułów czasopism zagranicznych – od 2012 roku wybrano opcję prenumeraty online czasopism zagranicznych).

Z czasopism elektronicznych udostępnionych w sieci UW można również korzystać na stanowiskach komputerowych w Czytelni Biblioteki WNPiSM UW (9 stanowisk).

Ocena i doskonalenie bazy infrastruktury technicznej WNPiSM podlega Dyrektorowi Administracyjnemu i Kolegium Dziekańskiemu. Na podstawie bieżącego monitoringu i ocen podejmowane są decyzje o potrzebnych zakupach i remontach. W procesie decyzyjnym uwzględniane są opinie interesariuszy wewnętrznych - studentów i pracowników. Kwestie te są poruszane w trakcie posiedzeń Rady Wydziału. Z Samorządem Studentów konsultowany jest projekt stworzenia Klubu Studenta. W ostatnich latach miała miejsce restrukturyzacja Wydziału i przekształcenie Instytutów w Katedry, co wiązało się z adaptacją przestrzeni (malowanie pomieszczeń, wyposażenie w meble i sprzęt komputerowy) w budynkach przy ul. Krakowskie Przedmieście 3 (II piętro) oraz ul. Nowy Świat 67 (I i II piętro). Zaplanowane zostały kolejne remonty których celem jest podniesienie jakości bazy dydaktycznej:

- w budynku dydaktycznym przy ul. Krakowskie Przedmieście 3 - sale 1, 2, 3 - remont przestrzeni (m.in. podłogi, siedziska) oraz wymiana wyposażenia;
- w budynku przy ul. Nowy Świat 69 - po przeprowadzeniu procedury zgodnej z ustawą Prawo Zamówień Publicznych, podpisana została umowa pomiędzy Uniwersytetem Warszawskim a Biurem Projektowym dotycząca rewitalizacji budynku Pałacu Zamoyskich. Planowana jest modernizacja Biblioteki WNPiSM oraz przeniesienie siedzib Katedr - Katedry Studiów Regionalnych i Globalnych, Katedry Studiów Strategicznych i Bezpieczeństwa Międzynarodowego oraz Katedry Dyplomacji i Instytucji Międzynarodowych mieszczących się obecnie w budynku przy ul. Żurawiej 4;
- w budynku przy ul. Nowy Świat 67 - planowane jest stworzenie Klubu Studenta na poziomie - 1. Zakończenie prac remontowych planowane jest do końca roku akademickiego 2020/2021. W przestrzeni ma znajdować się aneks kuchenny, miejsce do cichej nauki oraz strefa relaksu.

Sekcja Wsparcia Informatycznego zajmuje się monitorowaniem infrastruktury informatycznej i sprzętu komputerowego. Monitorowaniem systemu biblioteczno-informacyjnego Biblioteki UW zajmuje się Oddział Rozwoju Zasobów Elektronicznych, Oddział Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów, zaś na poziomie Wydziału - Kierownik Biblioteki WNPiSM we współpracy z Dziekanem. Opinię w sprawie uzupełniania zbiorów wyraża również Komisja Biblioteczna. Pracownicy mogą zgłaszać zapotrzebowania na książki niezbędne do realizacji zajęć dydaktycznych zgodnie z sylabusami.

W związku z pandemią COVID-19 i koniecznością zapewnienia kadrze dydaktycznej oraz studentom możliwości realizacji procesu dydaktycznego w sposób spójny i niezakłócony, władze WNPiSM podjęły decyzje o zakupie dodatkowego sprzętu komputerowego (60 laptopów) do wypożyczenia dla pracowników, a także o zapewnieniu możliwości prowadzenia zajęć z sal wykładowych, przy zachowaniu wymogów reżimu sanitarnego. Zapewniono również miejsce do nauki dla studentów.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Od początku istnienia kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* za priorytetowy cel uznano rozwijanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie realizacji, aktualizacji i doskonalenia programów studiów.

Można zidentyfikować trojaki charakter tej współpracy: po pierwsze jest to współpraca naukowo-dydaktyczna z uczelniami, po drugie – z instytucjami bezpieczeństwa wewnętrznego i służbami, po trzecie – z poszczególnymi wybitnymi specjalistami z obszaru bezpieczeństwa wewnętrznego.

Z inicjatywy Dyrekcji Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytet Warszawski nawiązał współpracę z licznymi podmiotami zewnętrznymi – tj. instytucjami, których kompetencje w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego wynikają z długotrwałych doświadczeń a także możliwości dzielenia się nimi w sferze uniwersyteckiej edukacji.

Do takich instytucji należy Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, która udzieliła znaczącej pomocy w tworzeniu kierunku zarówno na poziomie studiów licencjackich, magisterskich, jak i podyplomowych. *Podyplomowe Studia Bezpieczeństwa Wewnętrznego* prowadzone były wspólnie z ABW i doświadczenia wynikające z tego faktu istotnie wpłynęły na kształt programowy studiów na niższych poziomach. W różnych fazach współpracy udział wzięli m.in. Krzysztof Kozłowski, Jan Widacki, Andrzej Barcikowski, Paweł Białek, Jacek Mąka, Piotr Niemczyk, Antoni Podolski, Zbigniew Rau, Bartłomiej Sienkiewicz, Marek Szczur-Sadowski, Piotr Potejko, zaś całość koordynował ze strony ABW ówczesny Szef ABW gen. Krzysztof Bondaryk.

Podpisano również szereg umów z instytucjami i jednostkami naukowo-badawczymi, m.in.: z Instytutem Pracy i Spraw Socjalnych dot. utworzenia Centrum Naukowego w dniu 24.05.2013 r., z Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpowodzi w grudniu 2017 r., czy z Centrum Eksperckim Policji Wojskowych NATO Military Police Centre of Excellence w dniu 22.08.2018 r.

Powyższe umowy dotyczyły współpracy badawczo-dydaktycznej, oraz w zakresie metodyki prowadzenia zajęć, wspólnych wydawnictw, czy prowadzenia studiów podyplomowych.

Inny charakter ma współpraca z podmiotami ze sfery bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego.

Zapoczątkowana w 2013 r. współpraca Instytutu Nauk Politycznych z Dyrektorem Centralnego Biura Śledczego Komendy Głównej Policji skutkowała podjęciem konsultacji, w wyniku których wprowadzone zostały do programów studiów kwestie związane z wyeksponowaniem problematyki przestępczości zorganizowanej. Ówczesne programy studiów na I i II stopnia oceniono jako prawidłowo uwzględniające potrzeby rynku pracy. Podobne konsultacje i wymiana poglądów miała miejsce z ppłk. SG Mariuszem Piętką, Komendantem Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej im. Powstania Warszawskiego, z dr Krzysztofem Liedlem, pełniącym obowiązki zastępcy dyrektora Departamentu Prawa i Bezpieczeństwa Pozamilitarnego w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego, Waldemarem Bejgierem – Dyrektorem Polskiej Izby Systemów Alarmowych w Warszawie oraz z gen. Adamem Rapackim z Kancelarii Bezpieczeństwa Rapacki i Wspólnicy, a także z dr Krzysztofem Malesą z Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Współpraca ta kontynuowana była w dalszym okresie również w zakresie wsparcia studentów w obrębie studenckich inicjatyw, prelekcji, seminariów, ale także praktyk i możliwości staży zawodowych.

Kolejnym ważnym elementem współpracy z KGP była realizacja projektu badawczego pt. *Socjologiczne i psychologiczne aspekty zaginięć*. Zakończono go ogólnopolską konferencją naukową w maju 2019 r. Niewątpliwie jakość kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo Wewnętrzne* podniesiona będzie poprzez opracowywany podręcznik dotyczący praktycznych i teoretycznych aspektów poszukiwań osób zaginionych. Książka ta stanowić będzie praktyczne źródło wiedzy dla funkcjonariuszy, członków grup poszukiwawczych oraz studentów zainteresowanych ww problematyką. Planowane wydanie grudzień 2020/styczeń 2021. Koordynatorem tej publikacji ze strony WNPISM jest dr Tomasz Godlewski.

Ze względu na rozwijające się na II stopniu specjalizacje *Zarządzanie kryzysowe i Bezpieczeństwo energetyczne* kontynuowano współpracę z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa oraz nawiązano porozumienie ramowe z PGE Energia Odnawialna S.A. Z inicjatywy kierownictwa Instytutu Nauk Politycznych w dniu 26 marca 2015 r. zostało podpisane z PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie „Porozumienie w sprawie współpracy naukowo-dydaktycznej”. Ustalono obszary współpracy to: metodyka nauczania; działania promocyjno - marketingowe; działalność naukowo – badawcza.

Współpraca obejmuje następujące przedsięwzięcia: opracowanie programów studiów II stopnia, opracowanie pozostałych dokumentów wymaganych do realizacji studiów, udział w realizacji programów studiów, tworzenie narzędzi oraz ocen służących badaniu kompetencji absolwentów, ewaluację jakości procesu dydaktycznego, wykorzystanie marki instytucji w działaniach promocyjno – reklamowych, wzajemne wizyty robocze mające na celu zapoznanie się z organizacją procesu dydaktycznego, specyfiką nauczania oraz budową programów studiów, wymianę doświadczeń w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy dydaktycznej.

W ramach nowelizacji programowych na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* w roku 2018 dotychczasowi partnerzy oraz członkowie Rady Konsultacyjnej zostali poproszeni o rekomendacje i uwagi dotyczące zakresu oferowanych przedmiotów. Do grupy konsultantów dołączyły również pozarządowe organizacje, w tym fundacje i organizacje samorządu gospodarczego zrzeszające podmioty zajmujące się bezpieczeństwem, m.in. Polska Izba Systemów Alarmowych pozytywnie zaopiniowała aktualizację programu nauczania.

Niezaprzeczalny wpływ na doskonalenie oferty programowej oraz ugruntowanie wiedzy z obszarów bezpieczeństwa państwa mają organizowane cyklicznie spotkania z przedstawicielami organów, instytucji i służb. Spotkania te są organizowane w ramach Wydziałowego Planu Indywidualizacji Kształcenia, co jest przejawem nie tylko współpracy z otoczeniem zewnętrznym, ale również wsparciem studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym i zawodowym. Niezwykle pozytywna ocena studentów sprawia, że spotkania te należy uznać zarówno jako przykład współpracy z otoczeniem zewnętrznym, a także przykład wsparcia rozwoju naukowego i zawodowego studentów. Przykładowe tematy spotkań, które odbywały się w dniach 10.04.2018 - 22.05.2018 r. oraz 28.11.2018 - 19.12.2018 r. to:

- „Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w systemie bezpieczeństwa państwa”;
- „Ochrona kontrwywiadowcza kraju”;
- „Udział wojska polskiego w misjach pokojowych i stabilizacyjnych poza granicami kraju”;
- „Więziennictwo w systemie bezpieczeństwa państwa - polskie doświadczenia historyczne i współczesność”;
- „Rola i zadania Policji kryminalnej w na przykładzie garnizonu stołecznego”;

- „Rola i zadania samorządu gospodarczego na straży bezpieczeństwa wewnętrznego”;
- „Duszpasterstwo więzienne - istota i sens duszpasterstwa więziennego”.

W gronie prelegentów znaleźli się m.in.:

Andrzej Kapkowski, generał brygady, wieloletni pracownik służb specjalnych, wyłącznie w formacji kontrwywiadu MSW, Szef Zarządu Kontrwywiadu UOP. Był doradcą w Kancelarii Prezydenta RP oraz doradcą Premiera RP ds. bezpieczeństwa i służb specjalnych. Obecnie wykładowca w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa i Ochrony w Warszawie. W 2011 roku odznaczony m.in. Odznaką Honorową im. Gen. Stefana Roweckiego „Grota” za zasługi położone dla ochrony bezpieczeństwa wewnętrznego państwa i porządku konstytucyjnego.

Adam Rapacki, generał Policji, (nadinspektor). Z wykształcenia prawnik zajmujący się problematyką przestępczości zorganizowanej, gospodarczej i narkotykowej. Był dyrektorem Biura do Walki z Przestępczością Zorganizowaną Komendy Głównej Policji, a następnie organizatorem i pierwszym dyrektorem Biura do spraw Narkotyków Komendy Głównej Policji, na bazie którego utworzono Centralne Biuro Śledcze. Był zastępcą Komendanta Głównego Policji. Piastował funkcje podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Jacek Pomiankiewicz, doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, generał Służby Więziennej, były dyrektor generalny Służby Więziennej. Uczestnik prac Komitetu Ekspertów Rady Europy w Strasburgu związanych z tymczasowym aresztowaniem. Członek Międzynarodowej Fundacji Prawa Karnego i Penitencjarystyki (IPPF), a także członek Rady Polityki Penitencjarnej przy ministrze sprawiedliwości. Obecnie pracownik dydaktyczny i rektor Wyższej Szkole Bezpieczeństwa i Ochrony im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

Piotr Berent, inspektor Policji. Przeszedł ścieżkę kariery od Naczelnika Sekcji Kryminalnej Komisariatu Policji, przez stanowiska Naczelnika Sekcji Wywiadowczej w Komendach, w których pełnił także funkcję Komendanta. W przeważającej części pracy zawodowej nadzorował piony kryminalne. Ostatnimi laty pracował w Komendzie Stołecznej, gdzie pełnił funkcję zastępcy Komendanta Stołecznego Policji ds. kryminalnych. Uczestnik międzynarodowych konferencji Szefów Policji Kryminalnych stolic europejskich w Wilnie, Budapeszcie oraz w Lizbonie.

Ks. dr prałat Paweł Wojtas, od 1989 r. kapłan i doradca naczelnego kapelana więziennictwa w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej. W latach 2006 do 2017 naczelnny kapelan więziennictwa w Polsce. W ramach pracy specjalistyczno-doradczej w Prison Fellowship International (PFI) oraz International Commission of Prison Pastoral Care (ICPPC) odbył wiele wizyt w więzieniach na całym świecie. Praca w Radzie Postpenitencjarnej przy Ministrze Sprawiedliwości, wykładowca w WSBiO w Warszawie.

Waldemar Samorański - pułkownik Wojska Polskiego w stanie spoczynku. Ostatnio zajmowane stanowisko - Szef Oddziału Kontyngentów Wojskowych w Dowództwie Operacyjnym Sił Zbrojnych. W ramach pełnionych obowiązków kontrolował wykonywanie zadań we wszystkich misjach, najczęściej na Bałkanach. Aktywny działacz w Stowarzyszeniu Kombatantów Misji Pokojowych ONZ.

Dariusz Okrasa – mgr inż. dyrektor Zarządzający ID ELECTRONICS Sp. z o.o., ekspert w zakresie bezpieczeństwa. Autor artykułów i referatów na konferencjach naukowych dotyczących automatyki przemysłowej. Wykładowca Ośrodka Szkoleniowego Polskiej Izby Systemów Alarmowych.

Niezależnie od organizowanych spotkań cyklicznych, poszczególni wykładowcy w ramach prowadzonych przez siebie przedmiotów organizowali wizyty gościnne w roku akademickim 2018/2019 i 2019/2020 zapraszając następujące osoby:

- Dr Mathieu Zagrodzki – doradca ministra spraw wewnętrznych we Francji (2019)
- Vincent Severski (2019) – były pracownik Agencji Wywiadu (2007), pisarz
- Marcin Ludwiszewski – Dyrektor Cybersecurity Deloitte Poland (2019, 2020)
- Jolanta Frąckiewicz – Dyrektor Departamentu Ochrony Informacji Niejawnych MSZ (2019)
- Funkcjonariusze oddziału antyterrorystycznego ABW (2017, 2018)
- Dyrektor Michał Stachyra – Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy Zagranicznej SG
- Jan Larecki – były oficer Wywiadu (2017)
- Piotr Sacewicz – były konsul RP w Lublanie i Tallinie (2016)
- Dr hab. Agnieszka Piskorz-Ryń – Katedra Prawa Administracyjnego i Samorządu Terytorialnego WPiA UKSW (2018)
- Płk Krzysztof Gawęda - Dyrektor Biura Ochrony Informacji KG SG w Warszawie (2017)
- Płk Cezary Molenda (Biuro Ochrony i Spraw Obronnych Centralnego Zarządu Służby Więziennej, Centrum Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Sprawiedliwości)
- Krzysztof Dąbrowski/Małgorzata Skotniczna - Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych Państwowa Agencja Atomistyki
- Prof. Magdalena Denham (Sam Houston State University)
- Joanna Maroszyńska oraz Sławomir Smyk (Straż Miejska)

Na liście goścących na zajęciach znakomitych przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego a także naukowego, zaproszonych przez prof. Zbigniewa Lasocika znaleźli się również: w styczniu 2020 r. - Dr Amy Weatherburn, Vrije Universiteit Bruxelles, zaś w październiku 2019 r., gośćmi na zajęciach byli Ludwika i Henryk Wujcowie a dr hab. Grzegorz Gudzbeler zorganizował w dniach 6-19.07.2019 r. wizytę prof. Zenona Chaczko, oraz dra Chris Chiu, University of Technology Sydney.

W dniu 22 maja 2019 r. studenci kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* Uniwersytetu Warszawskiego wizytowali pod kierownictwem ppłk Cezarego Molendy białoleński areszt (w zależności od rocznika, także, AŚ Rakowiecka i AŚ Grochów). Uczestnicy spotkania mieli możliwość zapoznania się ze specyfiką funkcjonowania Aresztów Śledczych oraz zostali zapoznani z ofertą pracy w szeregach Służby Więziennej, zasadami postępowania kwalifikacyjnego, a także możliwościami kształcenia i rozwoju w Służbie Więziennej.

Ponadto w roku akademickim 2018/2019 studenci II stopnia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* byli z wizytą w Biurze Bezpieczeństwa i Zarządzania Miasta Stołecznego Warszawy.

Katedra Bezpieczeństwa Wewnętrznego WNPiSM uczestniczy w cyklicznych ogólnopolskich spotkaniach (zjazdach) Katedr i Zakładów Bezpieczeństwa wyższych uczelni, w ramach których dokonywana jest wymiana doświadczeń i osiągnięć dydaktycznych na kierunku bezpieczeństwo.

Zorganizowana 25 czerwca 2015 r. na Uniwersytecie Warszawskim z inspiracji Katedry Nauk o Bezpieczeństwie (od lipca 2019 r. Katedry Bezpieczeństwa Wewnętrznego) ogólnopolska konferencja *Służby specjalne we współczesnym państwie* przyczyniła się także do wzmożonej aktywności Wydziału w zakresie wymiany zdań i poglądów odnośnie kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*. Obecność na tej konferencji przedstawicieli polskich urzędów i instytucji państwowych, w tym służb ochrony państwa, oraz przedstawicieli podmiotów prywatnych żywo zaangażowanych

w bezpieczeństwo publiczne była wyrazem dużego zainteresowania kwestiami bezpieczeństwa,

a pośrednio – dowodem sukcesu kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* prowadzonego wówczas przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Do współpracy zostały również zaproszone organizacje pożytku społecznego czego wyrazem były organizowane przez Instytut Nauk Politycznych i Katedrę wydarzenia takie jak: seminarium naukowe *Kobiety i Bezpieczeństwo* 8 marca 2018 r. i ogólnopolska konferencja *95 lat kobiet w Policji*, Uniwersytet Warszawski, Warszawa, 26 lutego 2020 r. Wydarzenia te spotkały się z pozytywną oceną środowiska nie tylko kobiet w instytucjach bezpieczeństwa ale także Rzecznika Praw Obywatelskich, Stowarzyszenia Kongresu Kobiet, Stowarzyszenia Generałów Policji Rzeczypospolitej Polskiej, Instytutu Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego SDirect 24, Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji (IPA) i Fundacji Sportów Obronnych, Wspierania Obronności i Bezpieczeństwa Państwa „AT-System Group”. W rezultacie współpracy AT-System Group i Akademickiego Związku Sportowego w semestrze zimowym 2017/2018 roku w ofercie dydaktycznej dla studentów Bezpieczeństwa Wewnętrznego pojawił się przedmiot Anty-Terror System. Są to treningi z zakresu zachowania w sytuacji zakładniczej, pierwszej pomocy, redukcji stresu podczas sytuacji kryzysowej i wykształcenia warunkowych odruchów wzmacniających bezpieczną ewakuację. W kolejnych semestrach były sukcesywnie rozszerzane o treningi umiejętności ratowania życia (Rescue Response) oraz reagowania w czasie zdarzenia terrorystycznego lub ataku nożownika (Run-Hide-Fight).

Podstawowym celem współpracy z otoczeniem jest zaspokojenie zapotrzebowania na ekspercką wiedzę, praktyczne przygotowanie specjalistów w zakresie bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku, w tym bezpieczeństwa jednostki, społeczności oraz instytucji związanych z funkcjonowaniem władzy publicznej.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Problematyka umiędzynarodowienia procesu kształcenia stanowi jeden z priorytetowych kierunków działania WNPiSM. Ze wszystkich mechanizmów i propozycji opisywanych poniżej mogą korzystać studenci i studentki wszystkich studiów realizowanych na naszym wydziale, w szczególności studenci i studentki kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*.

Oprócz studiów I-go i II-go stopnia w języku polskim w ofercie Wydziału są następujące programy w języku angielskim: Undergraduate Programme in International Relations (UPIR), Graduate Programme in International Relations (GPIR), Undergraduate Programme in Political Science, Graduate Programme in Political Science oraz European Politics and Economics (I stopień studiów).

Wszystkie kluczowe informacje dotyczące warunków studiowania na WNPiSM są dostępne na stronie wydziałowej prowadzonej w dwóch językach.

Profesorowie, wykładowcy i pracownicy wydziału reprezentują unikatowy w skali kraju zespół specjalizujący się zarówno w zagadnieniach teorii naukowej, jak również praktyki. Są osobami aktywnie uczestniczącymi w życiu publicznym.

Pracownicy prowadzą badania o szerokim spektrum poznawczym i efektywnie współpracują z różnymi instytucjami nie tylko na poziomie krajowym, ale w szczególności międzynarodowym. Mobilność międzynarodowa wśród pracowników utrzymuje się od kilku lat na wysokim poziomie, a ponadto wykazuje tendencję rosnącą. Dla przykładu, poniżej liczba pracowników WNPiSM uczestniczących w wymianie Erasmus+:

- 2019-2020 – 34 osoby¹;
- 2018-2019 – 23 osoby;
- 2017-2018 – 21 osób.

Lista międzynarodowych podmiotów, z którymi współpracuje WNPiSM obejmuje:

- Akademickie Towarzystwo Współczesnych Studiów Europejskich (UACES);
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny;
- IAB Polska – Związek Pracodawców Branży Internetowej;
- Komisja Europejska;
- Komisja Europejska Przedstawicielstwo w Polsce;
- Międzynarodowa Organizacja Pracy (MOP);
- Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD);
- Parlament Europejski;
- Polsko-Hiszańska Sieć Naukowa – Polish-Spanish Political Science Research Network;
- Uniwersytet Europejski Viadrina;
- Uniwersytet Neapolitański im. Fryderyka II;
- Uniwersytet w Kolonii;
- Uniwersytet w Ljublanie;
- Uniwersytet w Tybindze.

WNPiSM jest ponadto członkiem prestiżowych i cenionych na świecie międzynarodowych sieci badawczych: European Network for Social Policy Analysis; International Network on Leave Policies and Research, jak również Work and Family Researchers Network.

W odniesieniu do problematyki wymiany międzynarodowej, WNPiSM dysponuje jednym z najszerzej rozwiniętych na Uniwersytecie Warszawskim mechanizmów w ramach programu Erasmus+. Składa się na to ponad dwieście dwadzieścia zawartych umów dotyczących wymiany studentów i pracowników z najlepszymi uczelniami z całej Europy, w szczególności z następującymi placówkami:

- University of Oxford;
- University of Pantheon Sorbonne;
- University of Frie Berlin;
- University of SciencePo Paris;
- University of Heidelberg;
- University of Helsinki.

Poza współpracą w ramach Unii Europejskiej, WNPiSM współpracuje globalnie z około czterdziestoma uczelniami ze świata, m.in.:

- USA: the Northeastern Illinois University (NEIU), Chicago;
- Izrael: University of Haifa;
- Indie: Jawaharlal Nehru University; University of Pune; Mangalore University; Sharda University;

¹ Zaplanowano wyjazdy, z tego część nie doszło do skutku z powodu epidemii COVID-19.

- Chiny: Peking University; Tsinghua University; Fudan University;
- Korea Południowa: Kyungpook National University;
- Rosja: St. Petersburg State University; Moscow State Institute of International Relations (MGIMO);
- Meksyk: Centro de Investigación y Docencias Económicas, A.C.; Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Monterrey; Universidad Autónoma de Sinaloa; Universidad de Anahuac Mexico;
- Brazylia: Faculdades Católicas – Pontificia Universidade Católica do Rio de Janeiro.

Wydział aktywnie wspiera wymianę akademicką młodzieży, traktując tę formę aktywności jako ważne uzupełnienie wiedzy przekazywanej podczas standardowych zajęć, jak również misję budowania dialogu międzykulturowego i wspierania międzynarodowych kontaktów naszych absolwentów.

Łączna liczba miejsc z umów programu Erasmus+ dla studentów wyjeżdżających wynosi 470. Liczba studentów zakwalifikowanych w ramach programu Erasmus+ za ostatnie lata wynosiła:

- 2019/2020 – 109 osób
- 2018/2019 – 86 osób
- 2017/2018 – 109 osób².

Łączna liczba krótkoterminowych studentów studiujących na WNPiSM (Erasmus+ oraz studenci z umów UW) za ostatnie lata wynosiła:

- 2019/2020 – 286 osób;
- 2018/2019 – 252 osoby;
- 2017/2018 – 211 osób³.

W ramach programu Erasmus+ (semestr lub cały rok) corocznie na WNPiSM studiuje około 150-160 studentów krótkoterminowych:

- 2019-2020 – 164 osoby;
- 2018-2019 – 150 osób;
- 2017-2018 – 158 osób.

Jak podkreślono oferta międzynarodowych kontaktów jest skierowana do studentów wszystkich kierunków na WNPiSM, jednakże zainteresowanie studentów kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* należy określić jako umiarkowane. I tak w roku akademickim 2017/18 z oferty tej skorzystało siedmiu studentów bezpieczeństwa wewnętrznego, w roku 2018/2019 – czworo, a w roku 2019/2020 – jeden.

Należy również podkreślić, że Wydział odwiedza każdego roku około 25 pracowników badawczo-dydaktycznych. Prowadzą oni zajęcia dla studentów studiów polskojęzycznych oraz anglojęzycznych. Oprócz tego ich aktywność obejmuje seminaria z pracownikami Wydziału.

Dobrą praktyką, która stanowi jednocześnie kontynuację współpracy rozpoczętej w ramach programu Erasmus+ oraz innych aktywności międzynarodowych są wspólne inicjatywy pracowników WNPiSM oraz partnerów zagranicznych, w szczególności: w postaci wspólnych publikacji, seminariów

² dane z USOSweb „wyjazdy przyznane” Erasmus+

³ dane z systemu IRK

i warsztatów międzynarodowych organizacji dłuższych pobytów badawczych „visiting professors”, a także wspólnie składanie grantów badawczych. Dla przykładu w ramach stworzonej w 2012 r. Polsko-Hiszpańskiej Sieci Naukowej (głównym partnerem jest hiszpańska uczelnia UNED) corocznie organizowane są wspólne konferencje, m.in.:

- w dniu 18 kwietnia 2018 r. odbyła się w Kartagenie konferencja pt. Zarządzanie granicami a bezpieczeństwo i prawa człowieka: Hiszpania i Polska – państwa peryferyjne w Unii Europejskiej (w ramach cyklu: Bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne Unii Europejskiej);
- w dniach 29-30 kwietnia 2019 r. odbyła się w Ceucie konferencja pt. Zarządzanie granicami, bezpieczeństwo i prawa człowieka.

Ponadto w ramach współpracy z USA (Sam Houston State University, Department of Security Studies, College of Criminal Justice) organizowane są wspólne międzynarodowe konferencje naukowe, dotyczące problematyki bezpieczeństwa:

- w dniu 17 maja 2018 r. odbyła się konferencja pt. 1st Annual International Conference on Border Security and Transnational Crime;
- w dniach 28 lutego – 3 marca 2020 r. odbyła się na Sam Houston State University konferencja pt. Domestic and Global Perspectives.

Studenci studiów II stopnia realizują konwersatoria językowe (poziom B2), odnoszące się głównie do problematyki nauk o bezpieczeństwie.

Studentom zaleca się w ramach realizowanych przedmiotów korzystanie z literatury anglojęzycznej. Wynika to z przekonania, o potrzebie nauczania na podstawie najlepszych podręczników światowych, jakie są też wykorzystywane w prestiżowych uczelniach zagranicznych.

Organizowane są również liczne spotkania i seminaria z zagranicznymi gośćmi. Są one dostępne dla całej społeczności akademickiej WNPiSM, dla przykładu:

- w dniu 13 listopada 2019 r., dyskusja pt. The State of American Politics z udziałem byłych szefów personelu z Kongresu USA ds. polityki wewnętrznej i międzynarodowej: Paulem Rittaco i Olivierem Schwabe;
- w dniu 30 października 2019 r., seminarium pt. New Balance of Power in Asia-Pacific: Implications for Global Order z udziałem prof. Chintamani Mahapatra, Rektora Jawaharlal Nehru University;
- w dniu 15 października 2019 r., wykład gościnny pt. China's strategy in Asia and the Pacific, wygłoszony przez profesora Roberto Rabela (Professorial Fellow at the Centre for Strategic Studies Victoria University of Wellington – VUW).

WNPiSM gościł, w ramach Erasmus+ (pobytów krótkoterminowych), następujących wykładowców wizytujących:

Rok akademicki 2019/2020:

W związku z pandemią nie odbył się żaden planowany przyjazd badacza z programu Erasmus+, który prowadziłby zajęcia dla studentów (większość z nich przyjeżdża w semestrze letnim).

Rok akademicki 2018/2019:

- Dr Oleksandr Kuchyk, Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie, Ukraina,

- Prof. Wolfram Hilz, University of Bonn;
- Dr Lion Koenig, University of Oxford, Department of Political Science and International Relations, Wielka Brytania (nie odbyło się spotkanie ze studentami);
- Dr Łucja Minakowska – Bernhard, koordynator ds. programu Erasmus +, University of Zurich, Instytut Nauk Politycznych, Szwajcaria;
- Prof. Carmen Fonseca, Universita Nova de Lisboa, Lizbona, Departamento de Estudos Políticos, Portugalia;
- Dr Ana Luján Jiménez, University of Cordoba, Wydział Prawa i Nauk Społecznych, Hiszpania;
- Dr Bojan Vranic, University of Belgrade, Faculty of Political Sciences, Serbia;
- Prof. Federico Lenzerini, Institute of Political Science, University of Siena, Włochy,
- Dr Asad Zuhair Taffa, An-Najah National University, Palestyna;
- Dr Manuel Enverga III, Ateneo de Manila University, European Studies Program, Filipiny.

Rok akademicki 2017/2018:

- Prof. Cris Toffolo, Northeastern, Dyrektor ds. Międzynarodowych, Illinois University (Chicago, USA);
- Prof. Nemanja Džuverović, the University of Belgrade, Serbia;
- Prof. Maria Mazzuca, the University of Calabria, Włochy;
- Dr Radka Havlova, University of Economics, Praga, Czechy;
- Dr Daniel Marcelino Rodrigues, Portucalense University, Portugalia;
- Prof. Hamza Karčića, University of Sarajevo;
- Prof. Prof. Hilz- University of Bonn, Niemcy;
- Prof. Luis Andrade – Univ. of Azores, Portugalia;
- Prof. Eda Gemi, The European University of Tirana, Albania;
- Prof. Juan Vicente Fruet Cardozo, The University of Cordoba, Hiszpania;
- Dr Anjeza Xhaferaj, The European University of Tirana, Albania.

Dodatkowo, pobyty semestralne lub roczne na WNPiSM, w tym prowadzenie kursów 20 i 30 godzinnych stanowiących tzw. „monografie dedykowane” (na przedmioty mogli rejestrować się studenci z różnych kierunków na Wydziale) zrealizowali następujący wykładowcy:

Rok akademicki 2019/2020:

- Prof. Nuria Magaldi, University of Cordoba, badania i zajęcia, Hiszpania (semestr zimowy 2019/2020);
- Prof. Antonio Bueno, University of Cordoba, badania i zajęcia, Hiszpania (semestr zimowy 2019/2020).

Rok akademicki 2018/2019:

- PhD candidate, Sebastian Koch, Universidad Diego Portales, Chile and in Humanities, Leiden University, The Netherlands (podwójny dyplom PhD – Holandia i Chile), badania i zajęcia (semestr letni 2018/2019);
- PhD Candidate, Fabio Coloriano, University of Florence (obecnie Uniwersytet Gdański), Włochy, badania i zajęcia (semestr letni 2018/2019).

Poziom umiędzynarodowienia jest badany przy okazji oceny postępów kształcenia i raportów z rekrutacji, w szczególności w ramach ankiet realizowanych systematycznie na Uniwersytecie Warszawskim. Pojawiają się w nich pytania dotyczące stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Mając na uwadze powyższe, WNPIŚM realizuje okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane m.in. do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia na WNPIŚM.

W efekcie tych badań i doświadczeń został wypracowany odpowiedni profil studenta, który może wziąć udział w wymianie międzynarodowej. Zgodnie z wymaganiami brane są pod uwagę dwa stałe kryteria o zmiennej wadze: pierwsze – średnia ocen ze studiów (nie niższa niż 3,49) i drugie – poziom znajomości języka obcego w państwie docelowym oraz trzecie kryterium – zmienne, w latach 2018-2019 i 2019-2020: była w szczególności „motywacja”, natomiast w roku 2020-2021 zostało ono poszerzone o następujące elementy: zaliczenie etapu studiów, poziom wybranej uczelni, kompetencje społeczne, uzasadnienie wyboru uczelni, aktywność naukowo-organizacyjna, uczestnictwo w poprzednich edycjach programu Erasmus+.

Dla przykładu, poniższa tabela pokazuje ewolucję kryteriów, które muszą spełnić kandydaci aplikujący na wyjazd w ramach programu Erasmus+:

	Kryterium 1	Kryterium 2	Kryterium 3
Rok akademicki	średnia ocen ze studiów	znajomość języka obcego w państwie docelowym	Zmienne: motywacja + ...
2020-2021	50 proc.	30 proc.	20 proc.
2019-2020	55 proc.	35 proc.	10 proc.
2018-2019	55 proc.	35 proc.	10 proc.

W nowym roku akademickim 2020/2021 kryterium nr 3 zostało uzupełnione i dowartościowane do poziomu 20 proc., aby zoptymalizować selekcję kandydatów pod kątem wyzwań akademickich w czasie wyjazdu zagranicznego.

Podkreślić trzeba, że w ramach oferty przedmiotów ogólnouniwersyteckich (OGUN) studenci mają możliwość wyboru przedmiotów realizowanych w języku angielskim.

Monitorowaniem procesu kształcenia na uczelniach zagranicznych oraz na WNPIŚM dla studentów przyjeżdżających oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu stopnia jego umiędzynarodowienia - w wymiarze systemowym, w sposób zinstytucjonalizowany – zajmują się na bieżąco osoby dedykowane do tego rodzaju działalności przez Dziekana Wydziału, tj.: Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy z zagranicą i międzynarodowych programów badawczych; Pełnomocnik Dziekana ds. rozwoju studiów anglojęzycznych; Pełnomocnik ds. programu Erasmus+ oraz koordynatorzy wymian bilateralnych. Przygotowywane są cykliczne sprawozdania w tym zakresie. Wpływ rezultatów umiędzynarodowienia na program studiów i jego realizuje się na bieżąco monitoruje Rada Dydaktyczna WNPIŚM.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

WNPiSM oferuje studentom szereg możliwości zdobycia doświadczenia, które w przyszłości ułatwią wejście na rynek pracy. Studenci mają możliwość zaangażowania się w wiele działań związanych z bieżącym funkcjonowaniem Wydziału na płaszczyźnie naukowej, jak i organizacyjnej. M. in. stanowią wsparcie techniczne przy różnego rodzaju wydarzeniach naukowych (obsługa konferencji krajowych i międzynarodowych, seminariów), opieka nad gośćmi zagranicznymi, studentami Erasmus+, wsparcie Biura Promocji i Komunikacji przy wielu przedsięwzięciach. Dzięki znacznemu umiędzynarodowieniu Wydziału (kontaktom ze studiującymi na Wydziale osobami z różnych państw świata oraz zagranicznymi wykładowcami) studenci zdobywają niezwykle cenną na rynku pracy umiejętność funkcjonowania w wielokulturowym środowisku. Studenci mają również możliwość realizacji fakultatywnych praktyk zagranicznych w ramach programu Erasmus+. Przy ich realizacji otrzymują wsparcie organizacyjne i finansowe, przewidziane w programie. Wydział współpracuje ponadto z Biurem Karier UW. Studenci zdobywają wiedzę i doświadczenie w zakresie przedsiębiorczości w ramach Inkubatora UW. Scharakteryzowane wyżej szerokie wsparcie działalności naukowej ułatwia studentom kontynuowanie edukacji na studiach doktoranckich.

Na program kształcenia wpływ ma Rada Interesariuszy, składająca się z przedstawicieli instytucji państwowych oraz firm działających w sektorze bezpieczeństwa, z którą konsultowane są najważniejsze zmiany i propozycje modyfikacji programu studiów, a także postulaty studentów służące uatrakcyjnieniu programu studiów i dopasowaniu go do aktualnych wymogów rynku pracy.

Koordinowaniem różnych przedsięwzięć w ramach wsparcia studentów w uczeniu się i rozwoju naukowym zajmuje się Pełnomocnik Dziekana ds. Studenckiego Ruchu Naukowego. Wydział zapewnia wsparcie finansowe i organizacyjne m.in. studenckich wydarzeń naukowych, publikacji, tłumaczeń, wyjazdów naukowych, działalności kół naukowych. Wydział podejmuje szereg inicjatyw aktywizujących funkcjonowanie organizacji studenckich jak również indywidualnych projektów. Przykładowo wsparcie merytoryczne i finansowe na organizację wydarzeń naukowych, w tym m.in. międzynarodowych i ogólnopolskich konferencji i seminariów naukowych otrzymało: Koło Naukowe Bezpieczeństwa Wewnętrznego Uniwersytetu Warszawskiego: <https://www.facebook.com/sknbw/>. W kole tym aktywność podejmują studenci I i II stopnia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*. Efektem podejmowanych działań była organizacja m.in. cyklu seminariów, konferencji naukowych oraz spotkań poświęconych zagadnieniom bezpieczeństwa wewnętrznego, do których udziału zaproszeni zostali badacze i eksperci zajmujący się omawianą problematyką. Wśród nich godne podkreślenia są: organizowanie/współorganizowanie konferencji naukowych (np. Kobiety i dzieci w bezpieczeństwie – wyzwania i ryzyko), organizowanie spotkań z interesującymi gośćmi (np. Czarne Wdowy - jak wygląda kobiecy terroryzm), a także odwiedzania instytucji związanych z szeroko pojętym bezpieczeństwem (np. Centralne Laboratorium Kryminalistyczne Policji).

Jednym z istotnych przedsięwzięć podejmowanych przez Koło Naukowe Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest wydawanie, pod redakcją pracownika naukowego Katedry Bezpieczeństwa Wewnętrznego, czasopisma *Securo* (ze względu na wpływ interesariuszy wewnętrznych na kształtowanie się koncepcji kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*, o tym czasopiśmie wspomniano również w kryterium pierwszym). Autorami artykułów zamieszczanych w czasopiśmie są

studenci oraz absolwenci kierunku *Bezpieczeństwo Wewnętrzne*. Dotychczas aż 65 studentów opublikowało swoje artykuły naukowe, recenzyjne oraz sprawozdania z konferencji.

Zaangażowanie studentów w działalność koła naukowego pozwala nie tylko na rozwijanie zainteresowań związanych z kierunkiem studiów, ale również na kształtowanie kompetencji społecznych w postaci pracy w grupie oraz organizacji wydarzeń dla szerszego grona odbiorców.

Od 2017 r. funkcjonuje pełnomocnik Dziekana WNPiSM d/s studenckiego ruchu naukowego. Obowiązki te pełni dr Agnieszka Bejma. Jej zadania obejmują: organizowanie dni informacyjnych, popularyzujących działalność kół naukowych; przygotowywanie konkursów na działalność kół naukowych; przygotowywanie i koordynacja wyjazdów studyjnych dla studentów WNPiSM. Pomoc ze strony Wydziału w tej dziedzinie niewątpliwie przyczynia się do dynamicznego i efektywnego działania kół studenckich.

Niewątpliwe znaczenie w wsparciu w rozwoju naukowym i zawodowym studentów będzie odgrywała ustanowiona we wrześniu 2020 r. Nagroda Dziekana WNPiSM na najlepszą pracę dyplomową.

Od roku akademickiego 2017/2018 WNPiSM realizuje tzw. Wydziałowy Program Indywidualizacji Kształcenia. Inicjatywa ta służy realizacji niestandardowych działań edukacyjnych sprzyjających indywidualizacji kształcenia studentów i rozwijaniu ich umiejętności badawczych. W ramach WPIK podejmowanych jest szereg przedsięwzięć takich jak: organizacja zajęć z udziałem polskich uczonych; zajęcia interdyscyplinarne prowadzone wspólnie przez przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych; seminaria i warsztaty z udziałem zaproszonych gości.

Ponadto, w ramach WPIK w latach 2018-2019 odbyły się 3 wyjazdy na uniwersytety w Bułgarii, Grecji i Rumunii. Kolejny wyjazd zaplanowany na kwiecień/maj 2020 roku z powodu pandemii koronawirusa został przełożony. Celem wyjazdów studyjnych było poszerzenie wiedzy na temat funkcjonowania danego państwa, jego historii i współczesnych problemów oraz stosunków dyplomatycznych. Istotnym elementem było także budowanie sieci kontaktów oraz wymiana doświadczeń ze studentami studiującymi w innym kraju Unii Europejskiej. Rozwojowi kompetencji społecznych i językowych służyło przygotowanie i zaprezentowanie krótkich wystąpień dotyczących wybranych zagadnień oraz uczestniczenie w wykładach prowadzonych przez naszych zagranicznych partnerów. Tego rodzaju doświadczenie pozwoliło studentom uzupełnić zdobytą w trakcie studiów wiedzę, lepiej zrozumieć bieżącą sytuację polityczną odwiedzanego państwa oraz dwustronnych relacji. Dydaktyczny wymiar wyjazdu dopełniały aspekty praktyczne – zwiedzanie parlamentów narodowych, obserwacja prowadzonych obrad oraz spotkania w ambasadach z polskimi dyplomatami. W ramach programu WPIK organizowane były cykliczne spotkania z przedstawicielami sfery bezpieczeństwa. Charakter tych spotkań jest otwarty, wynika z aktualnych oczekiwań studentów. Zorganizowano 2 edycje warsztatów dla studentów bezpieczeństwa wewnętrznego. Warsztaty te są niewątpliwą pomocą w indywidualnym rozwoju studenta, a także wyrazem współpracy z otoczeniem zewnętrznym.

W ramach WPIK od 2018 r. oferowany jest studentom udział w Studenckim Grancie Badawczym. Inicjatywa ta ma na celu wspieranie studentów WNPiSM w przygotowaniu prac dyplomowych oraz popularyzacji prac badawczych. Student, po spełnieniu wymagań formalnych określonych w regulaminie, może otrzymać grant na sfinansowanie badań związanych z powstawaniem prac dyplomowych.

Studenci kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* mają możliwość •publikowania artykułów na ogół we współautorstwie w fachowych czasopismach m.in. w Przeglądzie Bezpieczeństwa Wewnętrznego ABW lub w pracach zbiorowych. Pozwala to nie tylko na rozwijanie zainteresowań

związanych z kierunkiem studiów oraz przekazywanie kompetencji studentów dla szerszego grona odbiorców.

Wspieranie studentów w aspekcie wejścia na rynek pracy możliwe jest dzięki praktykom zawodowym. W ramach studiów II stopnia nie są one obowiązkowe, jednakże opcjonalnie studenci takie praktyki mogą zrealizować. Dodatkową zachętą ze strony WNPiSM do podjęcia praktyk na studiach magisterskich, jest możliwość wpisania zrealizowanych praktyk do suplementu dyplomu, co może być istotne dla przyszłego pracodawcy.

Uniwersytet Warszawski wspiera również pozanaukową aktywność studentów. Stworzono warunki dla rozwoju wielu aktywności, w tym sportowej (AZS), artystycznej (chór UW, Teatr Hybrydy, Zespół Pieśni i Tańca UW Warszawianka, Chór Kameralny Collegium Musicum UW) organizacyjnej (Wolontariat UW) oraz w zakresie przedsiębiorczości (Inkubator Przedsiębiorczości, Biuro Karier). Studenci wydziału podejmują różnorodną aktywność w wymienionych obszarach. Przykładowo uczestniczą w organizacji Festiwalu Teatrów Studenckich Start, MFFD HumanDOC "GŁobalny rozwój w kinie".

Na Uniwersytecie Warszawskim stworzono scentralizowany system wsparcia dostosowany do różnych grup studentów. System ten obejmuje Centrum Pomocy Psychologicznej, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, Akademicką Poradnię Prawną, Klinikę Prawa Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów. Wsparcie studentom zapewnia również Ombudsman i Specjalista ds. Równego Traktowania.

Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON) zapewnia wsparcie studentom z niepełnosprawnościami, przewlekłe chorym oraz tym, których stan zdrowia utrudnia studiowanie w standardowym trybie. Studenci mogą otrzymać m.in. pokój w akademiku dostosowany do ich potrzeb lub skorzystać z pomocy asystentów, transportu, usług tłumaczy języka migowego czy zasobów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej. Można też wypożyczyć specjalistyczny sprzęt komputerowy, notesy brajlowskie, programy udźwiękawiające i powiększające lub systemy wspomagające słyszenie. BON opiniuje m.in. zmiany w organizacji studiów, urlopy zdrowotne i zmiany form egzaminów. WNPiSM ściśle współpracuje z BON w celu zapewnienia wsparcia osobom z niepełnosprawnością i problemami zdrowotnymi. Zalecenia BON dotyczące indywidualnych przypadków są uwzględniane w decyzjach podejmowanych przez Prodziekana ds. Studenckich i Kierownika studiów.

W październiku 2020 r. na UW swoją działalność rozpoczęło Centrum Wsparcia Akademickiego Biura ds. Osób Niepełnosprawnych UW, które pomaga osobom ze spektrum autyzmu w ich codziennym funkcjonowaniu na uczelni. Studenci mogą zapisywać się na konsultacje psychologiczne i skorzystać z możliwości diagnozy swoich mocnych stron i potrzeb związanych ze studiowaniem.

Na WNPiSM pomoc prawną studentom cudzoziemcom zapewnia Pełnomocnik Dziekana ds. legalizacji pobytu studentów zagranicznych.

W procesie uczenia studenci są wspierani przez prowadzących zajęcia w formie indywidualnych konsultacji na dyżurach. Osobom doświadczającym różnorodnych problemów, w tym trudności w nauce pomaga, poza BON, wspomniane Centrum Pomocy Psychologicznej, Prodziekan ds. studenckich, Kierownik studiów (m.in. decyzje ws. indywidualnej organizacji studiów, indywidualnego programu studiów, indywidualnego planu studiów, indywidualnego trybu i terminu zaliczania przedmiotów, powołania opiekuna naukowego; wsparcie na linii studenci-pracownicy) w przypadku studentów I roku również ich opiekun. Studenci odbywający studia w trybie indywidualnym korzystają z wsparcia opiekuna naukowego. Studentki w ciąży i studenci będący rodzicami mają prawo do odbywania studiów stacjonarnych w trybie indywidualnej organizacji studiów do czasu ich ukończenia.

Wnioski i skargi są rozpatrywane szybko i skutecznie przez Prodziekana ds. studenckich oraz Kierownika studiów zgodnie z pełnomocnictwem, udzielonym przez Prodziekana ds. studenckich. Podania mogą być składane w formie tradycyjnej lub elektronicznej przez USOS (w związku z pandemią COVID-19 sprawy studenckie rozpatrywane są zdalnie - USOS, poczta elektroniczna) oraz w formie tradycyjnej pocztą. W przypadku formy papierowej istnieje możliwość składania podań w Sekcji studenckiej lub Punkcie informacyjnym poza godzinami pracy sekretariatów sekcji studenckiej. Podania złożone w USOS są drukowane i wraz z decyzją dołączane do akt studenta. Odpowiedź na podanie elektroniczne jest wpisywana do systemu USOS. Sekcja studencka informuje o decyzjach również drogą mailową. W przypadku podań papierowych student może otrzymać kopię podania z zapisaną na nim decyzją. Student ma prawo wnieść odwołanie. Odwołanie składa się za pośrednictwem podmiotu, który wydał zaskarżoną decyzję administracyjną lub rozstrzygnięcie. Odwołanie wraz z aktami sprawy i opinią podmiot wydający decyzję administracyjną lub rozstrzygnięcie w pierwszej instancji przekazuje Rektorowi (w ciągu 7 dni), chyba że wyda decyzję administracyjną lub rozstrzygnięcie w całości uwzględniające odwołanie. Studenci mają możliwość bezpośredniego kontaktu z Prodziekanem ds. studenckich i Kierownikiem studiów, na cotygodniowych dyżurach. Studenci mają również możliwość kontaktu bezpośredniego z władzami Wydziału (dyżury Dziekana dla studentów) za pośrednictwem Samorządu Studentów. Studenci aktywnie wyrażają opinie i prośby w ramach Rady Dydaktycznej oraz są również członkami Rady Wydziału.

Obsługa administracyjna jest kompetentna i sprawnie załatwia sprawy studentów z wykorzystaniem systemu USOS. Obsługą administracyjną w zależności od rodzaju spraw zajmują się m.in. Sekcja studencka, Sekcja wsparcia informatycznego, Sekcja stypendialna, Pełnomocnik Dziekana ds. rekrutacji, Pełnomocnik Dziekana ds. socjalnych, Pełnomocnik ds. programu Erasmus+, Koordynatorzy umów bilateralnych. W celu zapewnienia sprawnego systemu obsługi administracyjnej kadra wspierająca proces kształcenia objęta jest szkoleniami podnoszącymi kompetencje m.in. w zakresie obsługi systemów informatycznych (USOS). Wszyscy pracownicy administracyjni w 2020 r. odbyli również szkolenie równościowe pt. *Jak reagować na dyskryminację? Warsztaty postaw równościowych*, którego ogólnym celem był wzrost postaw równościowych pracowniczek i pracowników administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz rozwój kompetencji reagowania na dyskryminację.

Szkolenie z zasad BHP i oraz ochrony przeciwpożarowej jest obowiązkowe i przewidziane w programie studiów I stopnia. Jeżeli student II stopnia nie realizował takiego szkolenia na uczelni, w której nie jest ono obowiązkowe na I stopniu studiów, jest zobowiązany do jego zaliczenia na II stopniu. Na WNPiSM przeprowadzane są również próbne alarmy przeciwpożarowe/ćwiczenia z ewakuacji kadry i studentów w przypadku wystąpienia zagrożenia.

W ramach dni adaptacyjnych na I roku studiów studenci są informowani o istniejącym na UW systemie przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom funkcjonującym (Centrum Pomocy Psychologicznej, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, Akademicką Poradnię Prawną, Klinikę Prawa Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów, Ombudsman i Specjalista ds. Równego Traktowania). Poszczególne instytucje w ramach tego systemu posiadają strony internetowe. Informacja na temat systemu wsparcia dostępna jest w przewodniku dla studentów I roku UW który jest dostępny na stronie uczelni i jest rozsyłany przez Sekcję studencką drogą mailową (1. *ROK NA UW Ważne informacje dla nowych studentów*, <https://www.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2020/09/przewodnik-dla-nowych-studentow-2020.pdf>). Problemy dyskryminacji, przemocy i pomocy ofiarom w odniesieniu do studentów są załatwiane na poziomie Wydziału przez

Prodziekana ds. studenckich. Są również przedmiotem dyskusji w Radzie Dydaktycznej. Z problemami tego typu studenci mogą się również zwrócić do Sekcji studenckiej, Kierownika studiów oraz opiekuna I roku studiów. Studenci odbywają szkolenia przygotowujące do udziału w tych zajęciach oraz mają możliwość osobistych konsultacji z nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia w siedzibie uczelni.

System motywowania studentów UW do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej jest scentralizowany i obejmuje dwa rodzaje stypendiów: Stypendium Rektora i Stypendium Ministra za Znaczące Osiągnięcia. Stypendium Rektora może otrzymać osoba, która uzyskała w poprzednim roku akademickim wysoką średnią ocen bądź posiada znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Przysługuje studentom od II roku studiów I stopnia lub I roku studiów II stopnia, a także studentom rozpoczynającym studia (I rok studiów I stopnia), którzy posiadają tytuł laureata lub finalisty olimpiady. Stypendium przyznawane jest na jeden rok akademicki i wypłacane przez 9 miesięcy. Stypendium Ministra za Znaczące Osiągnięcia można otrzymać za ponadprzeciętne wyniki w nauce i sporcie, m.in. za osiągnięcia takie jak publikacje, dzieła artystyczne, udział w projektach badawczych. Nie bez znaczenia jest też wysoka średnia ocen. Studenci mogą równocześnie otrzymywać stypendium rektora i ministra. Stawki stypendiów ustalane są przed rozpoczęciem roku akademickiego. W roku 2019/20 stawka stypendium Rektora wynosiła 790 zł. Otrzymało je 16 studentów studiów magisterskich na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*. Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mają dostęp do stypendium socjalnego oraz zapomogi. W roku akademickim 2019/20 stypendium socjalne otrzymało 19 studentów studiów II stopnia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne*.

Studenci WNPiSM korzystają również z innych form wsparcia, o których są informowani np. stypendium m.st. Warszawy im. Jana Pawła II skierowanego do warszawskich studentów, którzy mimo trudnych warunków materialnych osiągają dobre wyniki w nauce i są aktywni naukowo, artystycznie, sportowo lub są zaangażowani w działania społeczne. Do złożenia wniosku o to stypendium wymagana jest opinia Kierownika studiów.

Informacje o możliwościach wsparcia i obowiązujące regulacje są dostępne na stronie internetowej Wydziału i Uniwersytetu. Informacji udziela Sekcja Stypendialna WNPiSM oraz Sekcja studencka. Oprócz strony internetowej w celu informowania o warunkach wyjazdów zagranicznych, systemu rekrutacji na nie organizowane są spotkania informacyjne przez Pełnomocnika ds. programu Erasmus+, Koordynatorów umów bilateralnych. Ważne jest również zaangażowanie studentów w działalność Komisji Stypendialnej WNPiSM.

Wsparcia w rekrutacji na Program MOST zapewniają kierownicy studiów. Informacje na temat programu są umieszczane na stronie Wydziału, profilu FB a także są dostępne na stronie UW. Rekrutacja w ramach programu MOST jest scentralizowana.

Mobilność międzynarodową studentów wspiera Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy z zagranicą i międzynarodowych programów badawczych, Pełnomocnik ds. Programu Erasmus+, Koordynatorzy umów bilateralnych, a na poziomie centralnym Biuro Współpracy z Zagranicą UW. Rozwijają oni dotychczasowe programy wymiany i podejmują działania na rzecz poszerzenia oferty, odbywają dyżury, zapewniają obsługę administracyjną realizowanych wyjazdów.

W procesie kwalifikacji na wyjazdy zagraniczne uczestniczą przedstawiciele Samorządu Studentów. Studenci realizujący wyjazdy Erasmus+ korzystają ze wsparcia finansowego zgodnie z zasadami programu. W ramach umów bilateralnych dostępne są również możliwości takiego wsparcia.

We wrześniu i październiku 2019 r. wynegocjowano z częścią partnerów bilateralnych stypendia dla studentów WNPiSM: Sichuan University – 5 stypendiów w wysokości ok. 2000 PLN miesięcznie oraz akademik; International Christian University – 1 stypendium w wysokości ok. 700 euro, pokrywające akademik przez 10 miesięcy; KNU w Daegu – 2 stypendia, pokrywające akademiki oraz wyżywienie przez 5 miesięcy; uczelnie indyjskie pomagają w znalezieniu tanich mieszkań dla studentów oraz nie pobierają takich opłat jak w przypadku studentów z wymiany z państw Europy Zachodniej czy USA.

Studenci cudzoziemcy mogą również uzyskać wsparcie w ramach programu stypendialnego im. Stefana Banacha oraz Stypendium dla Polonii. Pierwszy program skierowany jest do kandydatów na studia drugiego i trzeciego stopnia, będących obywatelami krajów należących do Partnerstwa Wschodniego oraz Krajów Azji Centralnej (Kazachstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Kirgistan i Tadżykistan). Stypendium dla Polonii kierowane jest do cudzoziemców polskiego pochodzenia z następujących państw: Białoruś, Ukraina, Bułgaria, Czechy, Chorwacja, Macedonia, Mołdawia, Litwa, Łotwa, Estonia, Rumunia, Serbia, Słowacja, Węgry, Albania, Armenia, Azerbejdżan, Gruzja, Kazachstan, Kirgistan, Rosja, Uzbekistan, Tadżykistan, Turkmenistan, a także z krajów Ameryki Łacińskiej i Afryki.

System wsparcia mobilności studentów jest pozytywnie oceniany przez podmioty zewnętrzne. Za osiągnięcia i aktywność w Programie Erasmus+ UW otrzymał nagrodę specjalną w kategorii szkolnictwo wyższe podczas III Kongresu Rozwoju Systemu Edukacji (2020).

Na UW przeprowadzane są szkolenia antydyskryminacyjne dla pracowników. UW realizuje e-learningowy kurs poświęcony problematyce równego traktowania i niedyskryminacji. Kurs jest dostępny na ogólnouniwersyteckiej platformie Kampus: *Kurs na Równość*.

Uniwersytet Warszawski przyjął dn. 27 sierpnia 2020 r. *Plan Równości Płci (Gender Equality Plan, GEP) - Zarządzenie Rektora UW nr 194*. Dokument powstał w wyniku analiz potrzeb społeczności uniwersyteckiej, konsultacji eksperckich i dobrych praktyk stosowanych w instytucjach zagranicznych. To pierwszy GEP na polskiej uczelni. Strategię zaplanowano na trzy lata: 2020-2023. W 2022 r. przeprowadzona zostanie wewnętrzna ewaluacja. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie internetowej na stronie UW.

Na Uniwersytecie Warszawskim działa również Ombudsman, czyli Rzecznik akademicki, do zadań którego należy wspieranie pracowników i studentów w rozwiązywaniu konfliktów oraz dbanie o to, by wszyscy członkowie społeczności akademickiej byli traktowani sprawiedliwie i uczciwie. W planach władz WNPiSM jest powołanie Pełnomocnika ds. równości.

W obliczu pandemii COVID19 przeprowadzony został cykl szkoleń dla wykładowców w zakresie korzystania z platform informatycznych umożliwiających zdalne nauczanie.

Władze WNPiSM w systemie ciągłym współpracują z Samorządem Studenckim. Przedstawiciele studentów są w składzie Rady Dydaktycznej, Rady Wydziału, Komisji Stypendialnej, Komisji rekrutacyjnej, Komisji rekrutującej na stypendia Erasmus+. Współpraca obejmuje konsultowanie najważniejszych decyzji dotyczących studentów (w tym planów studiów, zasad stypendialnych, opłat, zasad rekrutacji, terminów rejestracji na zajęcia, harmonogramu sesji egzaminacyjnej, programu studiów, kandydatów na Prodziekana ds. studenckich, Kierownika studiów, opiekuna I roku itp.). Samorząd ściśle współpracuje z Prodziekanem ds. studenckich oraz Kierownikiem studiów. Starości roku/grup/specjalności utrzymują kontakt z kadrą dydaktyczną prowadzącą zajęcia na danym roku.

Wydział wspiera finansowo również szereg cyklicznych inicjatyw służących nie tylko integracji studentów, ale również rozwojowi kontaktów na linii studenci-kadra dydaktyczna. Są to m.in. obozy

zerowe dla studentów I roku, „Otrzęsiny”, „Połowinki”, „Gardenalia”, Wigilia Wydziałowa, Szlachetny Mecz, mikołajkowe kręgle, itp.

Kadra akademicka wspiera również studentów poprzez organizowanie cotygodniowych dyżurów dydaktycznych. W czasie pandemii COVID-19, dyżury te odbywają się w sposób zdalny przy pomocy szerokiego spektrum rekomendowanych przez UW narzędzi (np. Google Meet). Dodatkowo, z wszelkimi wnioskami lub skargami, student ma możliwość zwrócenia się do kierownika studiów.

Studenci mają również wpływ na ocenę pracowniczą osób prowadzących zajęcia. Pod koniec każdego semestru przeprowadzana jest bowiem ankieta ewaluacyjna dostarczana, a następnie opracowywana przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia UW. Wyniki ankiet brane są pod uwagę podczas oceny okresowej nauczyciela akademickiego. Decyzją Pani Prorektor ds. Studenckich i Jakości kształcenia odwołane zostało przeprowadzenie ankiet po semestrze letnim 2019/20. Decyzja taka wynikała z konieczności nieplanowanego przejścia na system zdalnego nauczania w trakcie semestru.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Na WNPiSM prowadzonych jest szereg działań mających na celu zapewnienie publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach. Są one prowadzone zarówno przy użyciu konwencjonalnych metod takich jak: broszury, ulotki, spotkania w ramach targów edukacyjnych, jak i metod internetowych z wykorzystaniem stron internetowych, mediów społecznościowych itp. Działania te prowadzi Biuro Promocji i Komunikacji a koordynuje je Pełnomocnik Dziekana ds. promocji i komunikacji.

Dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach jest zapewniony poprzez zamieszczenie tych informacji na ogólnodostępnej stronie internetowej Wydziału (<https://wnpism.uw.edu.pl>) w zakładce *Dydaktyka*. W szczególności Wydział zapewnia dostęp do informacji nt. Programów studiów, Planów zajęć, Dyżurów pracowników naukowych, Harmonogramu sesji egzaminacyjnej, Opłat za studia, Przeniesień, Listy promotorów – seminaria licencjackie i magisterskie, Prac dyplomowe, Ogłoszeń dla studentów, Pomocy materialnej, USOS i rejestracji na zajęcia.

Informacja na temat wymiany Erasmus+, wyjazdów na podstawie umów bilateralnych oraz wykładów gości zagranicznych znajduje się w zakładce *Współpraca międzynarodowa*.

Na stronie Wydziału dostępna jest również informacja na temat Rady Dydaktycznej oraz przyjęte przez nią Uchwały wraz załącznikami. Uchwały Rady Dydaktycznej o charakterze normatywnym są również w Dzienniku UW.

W semestrze letnim 2019/20, w związku z przejściem na nauczanie zdalne (pandemia COVID-19), na stronie Wydziału umieszczono informacje na temat form i narzędzi prowadzenia zajęć zdalnych oraz o formie i narzędziach egzaminów na WNPiSM w sesji letniej 2019/20.

Na stronie Wydziału dostępne są też do pobrania Druki zawierające formularze wykorzystywane w różnych sprawach studenckich.

Dostęp do informacji o rekrutacji realizowany jest poprzez dedykowaną podstronę rekrutacyjną *Dla Kandydatów* (<https://rekrutacja.wnpism.uw.edu.pl/>) której znajdują się informacje na temat Wydziału, kierunków studiów oraz przejrzyste zaprezentowane zasady rekrutacji

i postępowanie rekrutacyjne krok po kroku oraz kontakt do Komisji rekrutacyjnej i Pełnomocnika Dziekana ds. Rekrutacji.

Dla zapewnienia publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach wykorzystywane są również media społecznościowe. Wydział posiada trzy profile: facebook (ponad 5000 obserwujących), instagram (1 050 obserwujących) oraz twitter (1 656 obserwujących). Aktywnie publikujemy tam treści, m. in. promujące naszą ofertę zarówno odpłatnie jak i bezpłatnie. W maju 2020 r. w odpowiedzi na prośby studentów powstał dedykowany sprawom studenckim, profil na Facebooku - Prodziekan ds. studenckich <https://www.facebook.com/prodziekanwnpism>, na którym umieszczane są niezbędne informacje związane ze studiowaniem na WNPISM UW. Profil ten zapewnia studentom szybki dostęp do aktualnych informacji. Ponadto, na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* sprawnie funkcjonuje system starostów roku, którzy pozostają w bieżącym kontakcie z kadrą naukową i administracyjną przyczyniając się do sprawnego przepływu informacji. Uzupełnieniem komunikacji jest również wydzielony dla kierunku kanał informacyjny na www.facebook.com/bezpwewnetrzne (ponad 500 obserwujących). Znaczącą rolę w upowszechnianiu informacji niezbędnych dla studentów odgrywają spotkania z Kierownikami poszczególnych studiów.

Kluczowym elementem zarządzania informacją na Wydziale jest system USOS. Istnieje także możliwość dostępu do informacji drogą tradycją poprzez kontakt osobisty (Prodziekan ds. studenckich, Dziekanat, Kierownicy studiów, opiekunowie roku, Sekcja studencka, Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy z zagranicą i międzynarodowych programów badawczych, Pełnomocnik Dziekana ds. Rekrutacji, Pełnomocnik Dziekana ds. studenckiego ruchu naukowego, nauczyciele akademicki, opiekunowie naukowcy, Sekcja planowania i organizacji dydaktyki, Sekcja wsparcia informatycznego, Pełnomocnik Dziekana ds. lokalnej ochrony danych osobowych, Informatyzacji i USOS, Pełnomocnik Dziekana ds. stypendialnych).

Udostępniane są również broszury informacyjne. Obecnie wykorzystywane są trzy broszury promujące ofertę Wydziału: Broszura skierowana do maturzystów; Broszura promująca drugi stopień studiów; Broszura skierowana do kandydatów/studentów cudzoziemców w języku angielskim. Inne materiały promocyjne to: kilkanaście mniejszych dedykowanych ulotek m. in. w sprawie sposobu rejestrowania się na studia oraz mediów społecznościowych.

Ważnym elementem zapewniania publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach jest obecność na targach edukacyjnych. Oferta Wydziału jest prezentowana na dniach otwartych UW, gdzie Wydział ma jedno z największych stanowisk oraz kilka spotkań z kandydatami w języku polskim i angielskim. W związku z aktualną sytuacją epidemiczną tegoroczne spotkanie zostało przeprowadzone online za pomocą serwisu społecznościowego Facebook i dotarło do ponad 5 tys. osób.

WNPISM, co już zaznaczono wcześniej w niniejszym raporcie, promuje swoją ofertę w różnych miejscach na świecie m.in. na Tecnologico de Monterrey w Meksyku. Rozwijana jest również współpraca z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej (m. in. targi edukacyjne w Atenach i Salonikach, Grecja). Oferta Wydziału była również prezentowana na targach na Uniwersytetach i w szkołach średnich w Tajlandii i Wietnamie. Oprócz tradycyjnego rozdawania broszur i rozmów, pracownicy Wydziału przeprowadzili szereg wykładów na tamtejszych najlepszych krajowych Uniwersytetach (m. in. Chulalongkorn University czy Hanoi University).

Od ponad 10 lat na Wydziale organizowana jest akcja WoS Nocą, która każdego roku, dociera do ponad 1000 maturzystów. Polega ona na dwudniowej intensywnej powtórcie materiału z wiedzy o społeczeństwie do matury. Dodatkowo od roku 2016 organizowana jest akcja Tour de WOS, która polega na spotkaniach przez sześć weekendów w gronie stu maturzystów, którzy rejestrują się na dany weekend powtarzają materiał do matury. Podczas obu wydarzeń wręczane są materiały promocyjne, w tym broszury informacyjne o programie studiów.

Każdego roku Wydział organizuje dwie olimpiady: Olimpiadę Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności oraz Olimpiadę Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym. Podczas realizacji etapów każdej z nich odbywają się prezentacje oferty edukacyjnej Wydziału.

W tym roku WNPiSM nawiązał współpracę ze Stowarzyszeniem Studentów Marketingu i Zarządzania, które w 2019 r. wydało Warszawską Mapę Akademicką. Szacowany zasięg odbiorców kolejnej edycji Warszawskiej Mapy Akademickiej przewidziany jest na 125 tys. osób. Istotną rolę w promowaniu oferty edukacyjnej WNPiSM może odegrać Stowarzyszenie Absolwentów Nauk Politycznych zrzeszające absolwentów WNPiSM (d. WDiNP).

Oferta Wydziału jest promowana w serwisie otouczenie.pl, gdzie reklamują się różne jednostki edukacyjne.

WNPiSM przywiązuje szczególną wagę do tego, by oferta kształcenia była przedstawiana w sposób czytelny i przejrzysty dla wszystkich zainteresowanych stron. Ocena publicznego dostępu do informacji jest dokonywana w sposób ciągły przez Biuro Promocji i Komunikacji WNPiM przy uwzględnieniu opinii interesariuszy wewnętrznych: studentów, pracowników badawczo-dydaktycznych i pracowników administracji oraz interesariuszy zewnętrznych: kandydatów na studia, absolwentów, pracodawców, a także krajowe i międzynarodowe instytucje naukowo-badawcze. W tej ocenie dużo uwagi przykładane jest do widoczności informacji w Internecie. Podejmowane są działania nad SEO (*search engine optimization*), dzięki czemu strony Wydziału, po wpisaniu fraz w wyszukiwarkach, pomimo "młodego" adresu URL, pokazują się na czołowych pozycjach. W ostatnim czasie przeprowadzony został zewnętrzny audyt SEO. Przeprowadzane są również wewnętrzne działania ankietowe. Ostatnia ankieta ewaluacyjna dotycząca strony Wydziału została przeprowadzona w marcu 2020 r.

W odpowiedzi na uwagi płynące od interesariuszy, dokonywane są zmiany w zakresie narzędzi promocji programów studiów. W tym roku stworzono dwie dedykowane rekrutacji oddzielne strony w języku polskim (rekrutacja.wnpism.uw.edu.pl) oraz w języku angielskim (admission.wnpism.uw.edu.pl) oraz wspomniany profil Prodiekana ds. studenckich na FB.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

W początkowym okresie kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* (czyli od roku 2008) za jakość kształcenia odpowiedzialne były: Uczelniany Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Biuro Jakości Kształcenia, Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia, na poziomie istniejącego wówczas WDiNP Dziekani, a w INP – Dyrektorzy i Kierownicy Studiów.

W Instytucie Nauk Politycznych do 2018 r. działał specjalnie powołany przez Dyrektora INP Ekspercki Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (EZdsZJK). Znaleźli się w nim przedstawiciele pracowników administracji, studentów, doktorantów i przede wszystkim pracowników naukowo-dydaktycznych. Kryterium doboru ostatniej grupy stanowiły uzyskiwane przez wskazanych nauczycieli akademickich na przestrzeni ostatnich kilku lat najwyższe oceny w ankietach studenckich. Większość z członków zespołu uczestniczyła też w konstruowaniu założeń programu kształcenia na nowo powstającym kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Do podstawowych zadań EZdsZJK należały ocena jakości procesu kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów, w tym bezpieczeństwa wewnętrznego oraz weryfikacja osiągania zakładanych efektów uczenia się na różnych jego etapach. W trakcie swoich cyklicznych spotkań EZdsZJK opracował następujące kierunki swoich działań:

- Analiza programów pod kątem spójności, aktualności, atrakcyjności, realizacji zakładanych efektów uczenia się.
- Analiza porównawcza programu studiów i poszczególnych programów zajęć pod kątem synchronizacji, sekwencji przedmiotów, niezbędnych rozwiązań, powtórzeń – do tego zadania dodatkowo powołano Zespół ds. Analizy Programu i Treści Nauczania na studiach I i II stopnia na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne.
- Analiza zgodności specjalizacji badawczej poszczególnych wykładowców z prowadzonymi przez nich zajęciami dydaktycznymi.
- Analiza źródłowej oprawy przedmiotów i dostępności źródeł w bibliotece.
- Analiza dostępności wykładowców poza zajęciami tj. na dyżurach, seminariach.
- Analiza ocen (ze strony studentów) atrakcyjności oraz użyteczności określonych zajęć (z punktu widzenia ich profilu, treści, sposobu realizacji, przewidywanej przydatności zawodowej).
- Analiza ocen (ze strony studentów) poszczególnych wykładowców (pod kątem komunikatywności, otwartości na kontakt i dyskusję, przejrzystości i konsekwencji w wymaganiach, obiektywizmu wystawianych ocen).
- Analiza dorobku naukowego i dydaktycznego pracowników INP UW prowadzących zajęcia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* a także kooperujących z Instytutem pracowników zewnętrznych
- Uczestnictwo w hospitacji zajęć.
- Analiza form aktywizacji studentów, promocji studentów wybitnie uzdolnionych z predyspozycjami naukowymi.
- Gromadzenie i przekazywanie informacji o dostępnych dla wykładowców szkoleniach metodycznych Analiza procedur rekrutacji na zajęcia i ewidencji zaliczeń, egzaminów.
- Analiza schematów sylabusów i pochodnej sprawozdawczości.
- Analiza wybranych prac dyplomowych oraz ich jakości recenzji.
- Analiza zakresu tematycznego prac dyplomowych pod kątem przynależności merytorycznej do kierunku studiów
- Analiza aktywności pracowników i zakładów w sferze metodyczno-dydaktycznej.

Członkowie EZdsZJK systematycznie i zgodnie z wewnętrznym podziałem obowiązków wykonywali wyżej określone zadania. Na cyklicznych spotkaniach dokonywano podsumowania efektów swoich prac. Zebrania były protokołowane, a efekty prac zespołu przekazywane władzom

Instytutu. Zespołowi przewodniczyła w początkowym okresie prof. Jolanta Itrich-Drabarek, a następnie – do zakończenia działalności (w związku z restrukturyzacją Wydziału) prof. Wojciech Jakubowski.

Osiągnięciami EZdsJK z lat działania zespołu, tj. do 2018 r. były:

- opracowany wzór arkusza hospitacji zajęć;
- opracowany wzór arkusza autoewaluacji zajęć;
- coroczne omawianie wyników ankiet ewaluacyjnych i hospitacji zajęć (opracowane na piśmie tylko wybrane osoby);
- propozycja stworzenia poradnika dotyczącego sposobu przygotowania prac licencjackich i magisterskich (zamieszczony na stronie internetowej byłego INP);
- postulat rozszerzania oferty zajęć w formie e-learningu;
- sugestia dwuetapowej rejestracji na zajęcia w systemie USOS, by dostosować się do zwiększonej mobilności studentów;
- postulat przeprowadzenia badań ankietowych na temat pozyskiwania wiedzy o ofercie dydaktycznej i poziomie satysfakcji ze studiów;
- omówienie problemu układania i ogłaszania siatki zajęć, procedury zapisów na zajęcia fakultatywne, funkcjonowania systemu USOS, jakości obsługi studenta (efektem jest wydłużenie czasu pracy, ruchome godziny pracy sekcji studenckich), funkcjonowania i dostępności informacji na stronie internetowej.

Reasumując, należy podkreślić, że podejmowane od początku funkcjonowania kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* działania miały charakter systematyczny, polegały na diagnozowaniu problemów, zgłaszaniu ich władzom Instytutu i Wydziału a następnie podejmowaniu przez nie stosownych kroków w rozwiązywaniu tych problemów. Jakość kształcenia zawsze była i pozostaje przedmiotem troski a także konkretnych działań składających się na politykę jakości.

Aktualnie nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem *Bezpieczeństwo wewnętrzne* sprawuje Rada Dydaktyczna i Kierownik Jednostki Dydaktycznej (KJD) w ramach kompetencji określonych w Statucie UW i Regulaminie Studiów na UW oraz Kierownik studiów w ramach pełnomocnictwa udzielonego przez KJD. Od listopada 2019 r. obowiązuje *Zarządzenie Rektora UW nr 163*, którego obszerna część odnosi się do nowych zadań dotyczących jakości kształcenia.

Rada Dydaktyczna projektuje proces kształcenia zgodnie z rekomendacjami Senatu i uchwałami Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia (zob. np. *Uchwała URK nr 13 z dnia 11.07.2020 r. o instrukcji dotyczącej opisu koncepcji kształcenia*), w tym m.in. opracowuje koncepcję kształcenia zgodną z misją i strategią Uniwersytetu; formułuje propozycje zasad rekrutacji; przygotowuje propozycje zmian w programach studiów; określa zasady przeprowadzania egzaminów oraz zasady przystąpienia do egzaminów w terminie przed główną sesją egzaminacyjną; określa szczegółowe zasady procesu dyplomowania, w tym przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego; uwzględnia wnioski z akredytacji zewnętrznych i wewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia.

W kompetencjach Rady Dydaktycznej leży odpowiedzialność za ewaluację i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku. KJD odpowiada za organizację kształcenia w szczególności: ustala i ogłasza obsadę oraz rozkład zajęć; określa zasady zapisów na zajęcia; uznaje efekty uczenia się osiągnięte podczas studiów, stażu, praktyki poza Uniwersytetem lub w wyniku uczestnictwa w pracach badawczych; zmienia formę lub kierunek studiów studenta; wznawia studia; przyjmuje na studia

w trybie przeniesienia z innej uczelni lub uczelni zagranicznej; zatwierdza karty okresowych osiągnięć studenta; w porozumieniu z właściwym organem Samorządu Studentów określa wytyczne dotyczące zapewnienia studentom wglądu do ich prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz uzyskania uzasadnienia oceny.

Kierownik studiów, w ramach pełnomocnictwa udzielonego przez KJD, odpowiada za: zatwierdzanie i ogłaszanie sylabusów przedmiotów; określanie równoważności przedmiotów i etapów studiów przez uznanie określonego przedmiotu lub etapu studiów za ekwiwalentny z odpowiednio przedmiotem lub etapem studiów, do którego student jest zobowiązany zgodnie z programem i planem studiów; zaliczanie etapu studiów; przyznawanie warunkowego wpisu na kolejny etap studiów; kierowanie na powtarzanie etapu studiów; ustalanie różnic programowych we wszystkich indywidualnych sprawach tego wymagających; ustalanie i ogłaszanie harmonogramu egzaminów w sesji egzaminacyjnej w porozumieniu z właściwym organem samorządu studentów; weryfikowanie na wniosek studenta poprawności danych w USOS; rozstrzyganie podań o egzamin komisyjny i komisyjne sprawdzanie wyników; powoływanie komisji egzaminacyjnych w tych sprawach; przyznawanie dodatkowego terminu egzaminu (zachowanie terminu) w przypadku usprawiedliwionej nieobecności na egzaminie oraz zmienianie w indywidualnych uzasadnionych przypadkach daty egzaminu; opiniowanie podań studentów w sprawach, w których decyzje i rozstrzygnięcia wydaje kierownik jednostki dydaktycznej; wydawanie zgody na odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów oraz określanie jej szczegółowych zasad, w tym zatwierdzanie indywidualnego programu studiów i opiekuna naukowego; rozstrzyganie wniosków o zmianę egzaminatora; przyznawanie dodatkowych żetonów z puli OG w uzasadnionych przypadkach; rozstrzyganie wniosków o zmianę promotora pracy dyplomowej i wyznaczanie promotora spoza listy osób prowadzących seminaRIA dyplomowe w danym cyklu dydaktycznym; współpracę z kierownikiem jednostki dydaktycznej w zakresie przygotowania obsad zajęć dla danego kierunku studiów. Ponadto Kierownik studiów jest odpowiedzialny za: opiniowanie wniosków studenckich o stypendia wyjazdowe (m.in. Erasmus+, umowy bilateralne), w szczególności w zakresie indywidualnego programu studiów realizowanego podczas wymiany; wnioskowanie do Prodziekana ds. studenckich (KJD) w sprawach dyscyplinarnych dotyczących studentów; monitorowanie realizacji programu studiów na danym kierunku studiów, w tym przebiegu procesu dydaktycznego oraz informowanie kierownika jednostki dydaktycznej i Rady Dydaktycznej o wszelkich pojawiających się trudnościach, problemach i nieprawidłowościach, a także podejmowanie działań zaradczych w tym zakresie; występowanie z inicjatywą w zakresie pożądaných zmian w programach studiów; bieżący kontakt z osobami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne w zakresie realizacji procesu dydaktycznego; utrzymywanie stałego kontaktu ze studentami danego kierunku studiów poprzez regularne odbywanie dyżurów (co najmniej raz w tygodniu) i korespondencję e-mail.

Opiekę administracyjną nad kierunkiem studiów realizuje Sekcja planowania i organizacji dydaktyki WNPiSM oraz Kierownik Sekcji studenckiej.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów są zawarte w *Zarządzeniu Rektora nr 71 z dnia 9 kwietnia 2020 r. w sprawie określenia trybu postępowania w sprawach dotyczących utworzenia kierunku studiów oraz zmian w programie studiów na Uniwersytecie Warszawskim* (Monitor UW z 2020 r. poz. 156), a także w *Uchwale nr 13 Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia z dnia 11 lipca 2020 w sprawie procedury oceny opisu koncepcji kształcenia na nowym kierunku studiów*. Rada Dydaktyczna, za pośrednictwem KJD, składa do Biura Spraw Studenckich (BSS) wnioski o zmiany w programie studiów wraz z opinią samorządu studentów na temat proponowanych zmian. BSS, przekazuje wniosek o zmianę w programie studiów do

zaopiniowania Komisji Senackiej ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Radzie ds. Kształcenia, Senat, po zapoznaniu się z opiniami, uchwała zmiany w programie studiów.

Inicjowanie i projektowanie zmian oraz zatwierdzanie programów studiów odbywa się przy współudziale interesariuszy wewnętrznych, tj. Pełnomocnika Dziekana ds. reformy programów nauczania, kierowników katedr, pracowników, studentów, Rady Dydaktycznej, jak i interesariuszy zewnętrznych. Kontakty z interesariuszami zewnętrznymi koordynują w obszarach, za które odpowiadają Prodziekan ds. rozwoju, Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy z otoczeniem biznesowym oraz Pełnomocnik Dziekana ds. współpracy z zagranicą i międzynarodowych programów badawczych.

Od listopada 2020 r. działa **Rada Interesariuszy**. To nowe ciało zastąpiło funkcjonującą wcześniej w byłym Instytucie Nauk Politycznych Radę Konsultacyjną. W ramach Rady Interesariuszy funkcjonują zespoły d.s. poszczególnych kierunków, w tym Zespół d.s. kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Studenci uczestniczą w projektowaniu efektów uczenia się i ich zmian programowych na każdym etapie procedury poprzez ich udział w Radzie Dydaktycznej, Komisji Senackiej ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia, Uczelnianej Radzie ds. Kształcenia oraz Senacie.

Rada Dydaktyczna na bieżąco monitoruje oraz dokonuje okresowego przeglądu programu studiów. W szczególności analizuje: przebieg i wyniki rekrutacji; przebieg i wyniki sesji egzaminacyjnej; wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć; przebieg i wyniki egzaminów dyplomowych; system wsparcia dydaktycznego dla studentów, w szczególności infrastruktury i zasobów bibliotecznych wykorzystywanych w procesie kształcenia; zgodność kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się; umiędzynarodowienie procesu kształcenia; losy absolwentów; wsparcie działalności uczelnianych organizacji studenckich związanej z kierunkiem studiów.

Głównym elementem oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku są ankiety zajęć przeprowadzane po każdym semestrze, w formie papierowej (a od roku akademickiego 2020/2021 - w formie elektronicznej) przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (jednostkę uniwersytecką opracowującą wyniki ankiet, tzw. PEJK). Wyniki z ankiet są wykorzystywane w procesie oceny doboru treści programowych i ich zgodności z zakładanymi efektami uczenia oraz aktualności przekazywanej studentom wiedzy. Ankieta oprócz pytań zamkniętych obejmuje dwa pytania otwarte dotyczące najważniejszych atutów zajęć oraz sugestii w zakresie zmian oczekiwanych przez studentów. Postulaty zawarte w ankietach pomagają prowadzącym poprawić zgodność zakładanych efektów uczenia z ich faktyczną realizacją. Oceny z ankiet uwzględniane są w ocenach pracownika oraz wpływają także na modyfikację obsady zajęć. Wyniki ankiet są przedmiotem analizy Rady Dydaktycznej i są uwzględniane w pracach nad zmianami programowymi. W semestrze letnim 2019/20 Samorząd Studentów przeprowadził ankietę zajęć realizowanych w trybie zdalnym, której wyniki były dyskutowane na spotkaniach Rady Dydaktycznej i zostały uwzględnione w przyjętych przez nią *Wytycznych dotyczących prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne w trybie zdalnym w semestrze zimowym roku akademickim 2020/21* (Uchwała NR 59/2020).

Podkreślić trzeba, że polityka jakości jest współtworzona przez Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia (URK oraz Rady Dydaktyczne). Na WNPiSM powołano Radę Dydaktyczną dla kierunków administrowanych przez Wydział. Jej funkcjonowanie i mandat wynikają bezpośrednio z przepisów prawa. System zapewniania jakości kształcenia na kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* jest realizowany przez Radę Dydaktyczną WNPiSM. W jej skład wchodzi nauczyciele akademicy (19), przedstawiciele studentów (8) oraz przedstawiciele doktorantów (2). Rada Dydaktyczna, zgodnie z Zarządzeniem nr 163 Rektora UW oraz Uchwałą nr 2 Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia z dnia 27

stycznia 2020 r. w sprawie zasad działania rad dydaktycznych na Uniwersytecie Warszawskim, podejmuje działania w celu zapewniania jakości kształcenia na kierunku studiów bezpieczeństwo wewnętrzne, a w szczególności do jej zadań należy opracowanie zgodnego z wytycznymi URK wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na kierunku, zwanego „wewnętrznym systemem jakości”. Rada Dydaktyczna na WNPiSM w szczególności analizuje wyniki ankiet studenckich oraz innych badań ankietowych dotyczących poszczególnych zajęć i całego programu studiów; dokonuje przeglądu programów studiów; ewaluacji procesu kształcenia; system oceniania studentów; analizuje system wsparcia dydaktycznego dla studentów.

Dotychczasowe posiedzenia Rady Dydaktycznej na Wydziale, organizowane jeden lub dwa razy w miesiącu, poświęcone były dyskusji o konkretnych elementach wewnętrznego systemu jakości. W związku z powstaniem nowych wytycznych dotyczących jakości kształcenia na UW, prace Rady Dydaktycznej na Wydziale i opracowanie kolejnych elementów systemu zapewniania jakości kształcenia dla kierunku *Bezpieczeństwo wewnętrzne* zaplanowane jest na kolejne miesiące tego roku akademickiego. Dotychczas Rada m. in. przyjęła liczne uchwały dla kierunków odnoszące się do zasad dyplomowania, zasad prowadzenie zajęć w sytuacji pandemii, debatowała nad ankietami oceniającymi zajęcia, omawiała i akceptowała tematy prac dyplomowych, a także nad procedurą zapobiegania plagiatom i innym nieuczciwym praktykom w studiowaniu.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1. Kadra dydaktyczna to specjaliści w swoich dziedzinach, wyróżniający się wysokim poziomem badań oraz wiedzą ekspercką w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego. Dzięki renomie UW, WNPiSM i samego kierunku, angażowani są do współpracy pracownicy zewnętrzni, którzy prowadzą nie tylko regularne zajęcia na kierunku a także pozaprogramowe warsztaty, ćwiczenia i inne formy dydaktyczne. 2. Współpraca z otoczeniem zewnętrznym, m.in. poprzez udział interesariuszy zewnętrznych w procesie ewaluacji treści programowych i dostosowaniu ich do dynamiki architektury bezpieczeństwa a w szczególności zagrożeń dla bezpieczeństwa. 3. Integracja środowiska studenckiego poprzez liczne oferty edukacyjno-szkoleniowe organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Bezpieczeństwa Wewnętrznego (SKBBW) oraz indywidualne inicjatywy pracowników Katedry Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Czasopismo studenckie Securo umożliwiające promocję młodych badaczy i badaczek w zakresie dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. 4. Kierunek prowadzony przez najlepszą uczelnię badawczą oraz administrowany przez Wydział o bardzo wysokiej merytorycznej i organizacyjnej wiarygodności. 5. Baza infrastrukturalna - nowoczesny, bardzo dobrze wyposażony budynek, usytuowany na centralnym kampusie Uniwersytetu Warszawskiego - dobrze skomunikowany punkt, budynek i sale doceniane przez studentów. 6. Uwzględnienie w przyjętych regulacjach prawnych możliwości przeprowadzenia działań naprawczych i doskonalących, służących utrzymaniu i podnoszeniu jakości kształcenia	Słabe strony 1. Znaczna częstotliwość zmian prawnych utrudniająca adekwatne i sprawne dostosowanie się do nich. 2. Zbyt duże obciążenie kadry dydaktycznej zajęciami oraz innymi zobowiązaniami biurokratycznymi, które nie zawsze pozwalają na pełne skupienie na wyzwaniach dydaktycznych. 3. Rotacja pracowników zewnętrznych mających doświadczenie dydaktyczne i eksperckie. 4. Niska mobilność zagraniczna studentów, mimo istniejących możliwości – w ramach programów wymiany akademickiej (np. ERASMUS, umowy bilateralne). 5. Ograniczone zainteresowanie studentów partycypacją w programie MOST (Program Mobilności Studentów i Doktorantów)

Czynniki zewnętrzne	Szanse	Zagrożenia
	1. Utrzymujące się zainteresowanie kierunkiem wśród kandydatów na studia. 2. Wzrastająca liczba jakościowo bardzo dobrych kontaktów międzynarodowych, umożliwiających dalszy rozwój nauki, m.in. rozwój współpracy międzynarodowej na poziomie UW - inicjatywy takie jak 4EU+ Alliance, których wynikiem jest rozbudowa i doskonalenie oferty dydaktycznej 3. Kontynuacja możliwości finansowania dydaktyki z nowych źródeł – Wydziałowy Program Indywidualizacji Kształcenia czy program ZIP, promowanie wykorzystywania Studenckiego Grantu Badawczego 4. Włączanie interesariuszy zewnętrznych w prace aplikacyjne przygotowywane w ramach poszczególnych przedmiotów, w tym poszukiwanie nowych partnerów zagranicznych celem intensyfikacji wymiany zagranicznej studentów i pracowników, w wyspecjalizowanych w kwestiach bezpieczeństwa i obronności (np. w zakresie zarządzania bezpieczeństwem, typowania i szacowania ryzyk oraz zagrożeń. 5. Wykorzystanie rozwiniętych i podczas pandemii COVID 19 technik zdalnego prowadzenia zajęć w późniejszej realizacji studiów, zwłaszcza w trybie zaocznym oraz dalszy rozwój prac w zakresie wsparcia informatycznego, w tym wykorzystania aplikacji, komunikatorów internetowych, programów symulacyjnych oraz Rozwój Pracowni Informatycznej (Program do zarządzania kryzysowego i oprogramowanie Maltego do wyszukiwania, analizy i oceny informacji w Internecie)	1. Niepewność wynikająca z często przyjmowanych zmian prawnych na poziomie krajowym i konieczność dostosowywania funkcjonowania uczelni i kierunków na niej prowadzonych do nowych uwarunkowań. 2. Ciągłe zwiększające się wymagania odnośnie sprawozdawczości do instytucji zewnętrznych, co jest bardzo obciążające dla administracji i powoduje konieczność przewartościowań w polityce zatrudniania kadry administracyjnej. 3. Niż demograficzny i związana z nim trudność w jednoznacznym ustaleniu limitów rekrutacyjnych, które muszą uwzględniać potencjalne zmniejszenia zainteresowanie kierunkiem 4. Pandemia COVID-19 - ogromna niepewność w projektowaniu zasad prowadzenia dydaktyki w nadchodzących semestrach, a być może latach skutkująca również spadkiem liczby studentów zainteresowanych wyjazdami zagranicznymi – na skutek post pandemicznego kryzysu gospodarczego w Europie i na świecie

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat 2017/2018	Bieżący rok akademicki 2020/2021	Dane sprzed 3 lat 2017/2018	Bieżący rok akademicki 2020/2021
I stopnia	I	-----	-----	-----	-----
	II	-----	-----	-----	-----
	III	-----	-----	-----	-----
	IV	-----	-----	-----	-----
II stopnia	I	68	52	70	29
	II	99	61	73	38
jednolite studia magisterskie	I	-----	-----	-----	-----
	II	-----	-----	-----	-----
	III	-----	-----	-----	-----
	IV	-----	-----	-----	-----
	V	-----	-----	-----	-----
	VI	-----	-----	-----	-----
Razem:		167	113	143	67

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	-----	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	-----	-----	-----
II stopnia	2019	68	37	34	36
	2018	79	67	59	40
	2017	84	75	42	41
jednolite studia magisterskie	-----	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	-----	-----	-----
	-----	-----	-----	-----	-----
Razem:		231	179	135	117

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)

Studia stacjonarne II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	855 godzin (Student w toku studiów ma obowiązek zrealizowania 11 punktów ECTS z przedmiotów ogólnouniwersyteckich, 11 x 25 h = 275 h)
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	61 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	87 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	41 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	0 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

Studia niestacjonarne II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	514 godzin (Student w toku studiów ma obowiązek zrealizowania 11 punktów ECTS z przedmiotów ogólnouniwersyteckich, 11 x 25 h = 275 h)
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	61 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	87 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	41 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	Nie dotyczy
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	0 godzin
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ Łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

Kierunek studiów: **Bezpieczeństwo wewnętrzne**

Studia II stopnia

Dyscyplina: **nauki o bezpieczeństwie**

Studia stacjonarne/niestacjonarne II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Psychologia społeczna	wykład	30/18	3
Komunikowanie społeczne	konwersatorium	30/18	4
Bezpieczeństwo ekonomiczne	konwersatorium	30/18	4
Przedmiot swobodnego wyboru z obszaru nauk humanistycznych (z oferowanych zajęć ogólnouniwersyteckich)		30/18	5
Geopolityczne uwarunkowania bezpieczeństwa wewnętrznego	konwersatorium	30/18	3
Studia nad wywiadem	wykład	30/18	4
Bezpieczeństwo cybernetyczne	wykład	30/18	4
Społeczna percepcja zagrożeń	wykład	30/18	3
Metodologia badań nad bezpieczeństwem	konwersatorium	30/18	3
Strategie zapobiegania przestępczości	konwersatorium	30/18	3
Bezpieczeństwo informacji	konwersatorium	30/18	3
Proseminarium	seminarium	30/18	6
Badania nad wojną i pokojem	konwersatorium	30/18	4
Socjologia instytucji totalnych i służb dyspozycyjnych	wykład	30/18	3
Pozarządowe formy i instytucje bezpieczeństwa wewnętrznego Specjalizacja: <i>Zarządzanie kryzysowe</i>	wykład	30/18	3

Regulacje w sektorze energetycznym Specjalizacja: <i>Bezpieczeństwo energetyczne</i>	wykład	30/18	3
Analiza informacji w systemie bezpieczeństwa państwa Specjalizacja: <i>Zarządzanie kryzysowe</i>	konwersatorium	15/10	2
Odnawialne źródła energii Specjalizacja: <i>Bezpieczeństwo energetyczne</i>	konwersatorium	15/10	2
Instytucje zarządzania kryzysowego w Polsce na tle porównawczym Specjalizacja: <i>Zarządzanie kryzysowe</i>	wykład	30/18	3
Polityka energetyczna Polski Specjalizacja: <i>Bezpieczeństwo energetyczne</i>	wykład	30/18	3
Zwalczanie terroryzmu	konwersatorium	30/18	4
Strategia w systemie bezpieczeństwa	wykład	30/18	3
Seminarium magisterskie	seminarium	30/18	6
Przedmiot fakultatywny – OGUN	-	-	3
Konwersatorium językowe poziom B2+	konwersatorium	30/18	3
Migracje we współczesnym świecie	wykład	30/18	4
Przestępczość transgraniczna i handel ludźmi Specjalizacja: <i>Zarządzanie kryzysowe</i>	wykład	30/18	3
Planowanie i finansowanie inwestycji w sektorze energetycznym Specjalizacja: <i>Bezpieczeństwo energetyczne</i>	wykład	30/18	3
Infrastruktura i logistyka w zarządzaniu kryzysowym	konwersatorium	30/18	4

Specjalizacja: <i>Zarządzanie kryzysowe</i>			
Megatrendy w sektorze energii Specjalizacja: <i>Bezpieczeństwo energetyczne</i>	konwersatorium	30/18	4
Kontrola i audyt w zakresie bezpieczeństwa	wykład	30/18	3
Ekstremizm polityczny	konwersatorium	30/18	3
Przedmiot fakultatywny – OGUN		30/18	3
Konwersatorium językowe poziom B2+	konwersatorium	30/18	3
Seminarium magisterskie	seminarium	30/18	12
Kłęski żywiołowe i awarie techniczne Specjalizacja: <i>Zarządzanie kryzysowe</i>	konwersatorium	30/18	3
Polityka klimatyczno-energetyczna UE Specjalizacja: <i>Bezpieczeństwo energetyczne</i>	konwersatorium	30/18	3
Rozwiązywanie konfliktów Specjalizacja: <i>Zarządzanie kryzysowe</i>	ćwiczenia	30/18	3
Polityki energetyczne współczesnych państw Specjalizacja: <i>Bezpieczeństwo energetyczne</i>	konwersatorium	30/18	3
Razem:		855/514	120

Tabela 5. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

W tabeli ujęto semestr zimowy 2020/21 - oferta kursów anglojęzycznych dla studentów kierunku Bezpieczeństwo wewnętrzne

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Political Philosophy	Konwersatorium	Winter	stacjonarne	j. angielski	15
Creative Thinking Workshop	Konwersatorium	Winter	stacjonarne	j. angielski	9
Introduction to World Politics	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	15
Theories of Capitalist Imperialism	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	10
Asymmetric Threats	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	20
History of European Integration	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	15
Contemporary Turkish Politics	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	20
International Political Economy	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	20
Voting Behaviour	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	7
Football in Europe: Political and Social Aspects	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	20
US National Security	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	10
Contemporary Ideologies	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	17
Society and Politics in Popular Culture	Konwersatorium	Winter	stacjonarne	j. angielski	15
International Migration	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	8
United States Politics and Political Culture	Wykład	Winter	stacjonarne	j. angielski	15
Security System in Asia-Pacific Region	Konwersatorium	Winter	stacjonarne	j. angielski	25

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Dokumenty dołączone do raportu samooceny (w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów.